

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

308424

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. I.

చెన్నపట్టణము 1915 సం॥ మార్చి నెల 8 వ తేది సోమవారము

No. 311

సంపుటము. ౧.

ఆనందనామ సంవత్సర శాల్వి న బహుళ సప్తమి.

సంచిక 3౧౧

జీర్ణరసాయనము.

25 మాత్రల డబ్బి 1 కి మెల 1-4-0

అశీర్ణము వలన భుజించినవస్తువులు రక్తమునకు సరిగా మారనందున ఇది మిగిలిన రోగములకు కారణమగును. దీనివలన శరీర కోశములందు రసస్రావము క్రమముగ గలుగక, మర్మల మేర్పడి ఆయువు క్షీణించును. జీర్ణరసాయనము మాత్రలను సేవించుట వలన అన్నము పచనమగును, శరీరకోశ బాముగుపడి సరస్రావము క్రమముగ గలుగును, రక్తపుష్టి గలుగును, మలబద్ధము మానును.

అమృతాంజనము, శ్రీరంగోద్భు, ఘోర, బొంబాయి.

అమృతాంజనము

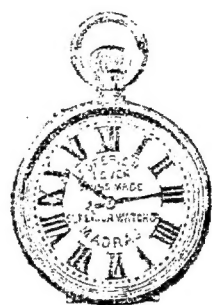
బాధోపశమనము, సుఖసాధనము.

రక్తమాంసమయమైన శరీర మనేక విధములైన బాధలకు బాల్పడుచున్నది. తలనొప్పి, కాళ్లనొప్పలు, కీళ్లనొప్పలు, వాయువునొప్పలు, దగ్గు, పడిశము, బెణుకులు, గాయములు, పంటిసోటు, తేలుకాటు, ఉబ్బులు, తిమ్మరలు, వాపులు మొదలగు బాధలు సుఖమునకు భంగమును గలిగించుచున్నవి. బాధను తీసివేసి సుఖమును గలుగజేయుటకు అమృతాంజనము సిద్ధక్రియయని అనుభవము వలన గనుగొనబడినది. సిద్ధమైన సులభమైన వైద్యసహాయము.

సుఫీయియర్ లివర్ జ్యూయల్స్ వాచ్.

కొలుసుతో నహా ధరి 3-0-0. పోస్టేజి 0-4-0.

డిజిల్ 5 సంవత్సరముల గ్యారంటీ గలదు.

ఈగడియారును దయచేసి మాకంపెని చేరు ఎట్టనిసిరా తొ మార్చింపబడి యుండునట్టి ఇది ౫-చుట్ట కండ్లమై తలచీమును, డబ్బులూఫ్ ఆను గ్లాసు డోమునుగలిగి మొరటుపనులకు దగియుండును. పెట్రెమాత లా భాగమున గ్యారంటీ చీటి అతి కించి యుండును. సీను నుండి మాత్ర తయారుచేయబడినది. కాన నెవరియొద్దను జిక్కును. ఒకరొక్కడను తీయుదురను తలంపుతో తక్కువ ధరలందు తిరు. చాల కాలము పనిచేయునట్టి, స్వల్ప ధరగల గడియారు మిడియోకటియేయని యనుభవంబున దెలియును ఇదివలకనేక గడియారులు ఖర్చయి యోగ్యతాపత్రముల నంది యున్నది. ఒకటి తెప్పించి చూడుడు. మా పట్టణమున కనేకులు కొని నుంతుననిచిరినన, వేటుమాట తెందుకు! సుఫీయియర్ వాచ్ కంపెని, పోస్టుబాక్సు నెం. 167, మద్రాసు.

యుద్ధ చరిత్రము

సంవత్సరాదినంచిక!

సంవత్సరాదినంచిక!

ఆంధ్రపత్రికయొక్క ఆరవసంవత్సరాదినంచిక సిద్ధమగుచున్నది. ఆసంచికయందు విద్యావంతులైన యాంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన నిర్బంధ వైశ్యసేవ, ప్రాచీనతీతి, జేశచరిత్ర, నవలలు, సంగీతము, సంస్కరణము, హీనవాత్సవ్యధరణము, మోగనిగ్రా, ధీరాధాన, మహామృదు, శుశ్రోమిమాంస, రణగీతములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును, ఆంధ్రమహాజనుల చిత్రపటములును పూర్వమువలె ప్రచురింపబడుచుండుటయొక్క నిపుడు లోకము నంతయును కలనరవరచుచున్న మహాసంగ్రామచరిత్రము సముత మిక్రిందివిషయములతో ముద్రింపబడుచున్నది:-

1. జర్మని, ఫ్రాన్సు, బ్రెజిల్, ఇంగ్లాడు, ఆస్ట్రీయా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల చరిత్రములు పటములు;
2. యుద్ధమునకు ప్రత్యక్షకారణములు పోక్షకారణములు;
3. యుద్ధ వ్యూహములు, వాటిపటములు;
4. భిన్న రాజ్యముల వైశ్యబలము, నౌకాబలము, విమానబలము వాటిపటములు;
5. మర్దగుల్మ నిర్మాణము వాటిపటములు;
6. నానారాజ్యముల వైశ్యముల ఫిరంగుల పటములు;
7. రాజుల సేనాధ్యక్షుల ముతుల నౌకాధ్యక్షుల పటములు;
8. యుద్ధప్రదేశముల యుద్ధసామగ్రిల పటములు;
9. యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయములను చెలుపు 400 పటములు దీనియందు బ్రచురింపబడి యాంధ్రప్రచురణములందపూర్వముగ నుండగలదు. పెద్దయొక్కటియందు 300 పుటలకు మించియుండును. రాక్షసనామ సంవత్సర పంచాంగము రంగులపటములు కీర్తకేళులైన లోకమాన్య గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి రంగులపటమును చేర్చబడియున్నది. ఇంత వ్యయముచేసి ముద్రింపబడినచు, ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు

పాస్టుఫర్ములు వేరుగ నమాలు చేయబడును. యుద్ధచరిత్రసంచికను అడవుగోరువా రిప్పటినుండియును (చందాదారులు కానివారును) చూడవచ్చును బుచ్చకొనుట యుచియు. ఆంధ్రప్రదేశ్ యా శాఖంగ ము కలగ నచ్చును. చివ నారపత్రిక చందాదారులకు తగివిచ్చి ప్రతులుకూతము ముద్రింపబడుచున్నది. ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తంజుకెల్లెనగి, మద్రాసు.

తామరతైలము

మాతామరతైలము ఒక్కడెప్పుడు ఆరు అణాలకు కొని నాలుగైదు సార్లు రాచినయెడల తామర నిర్మలమగును. నయము కాని యెదల మీ ఆరు అణాలు తిరిగి తీసికొన వచ్చును.

అనేక రుగ్మములు, మాసములు బాధపడినవారు దీనివలన రక్షణపొందుదు. హ! నిదురపట్టక బజబజ : అనుచుండు అకష్ట పనానినైనను వద్దు.

అమృతాంజనము 3 పో, 103, శ్రీరంగోద్భు, బొంబాయి. 6-7 లంబు నెట్టికీ, మద్రాసు.

గ్యాలీన్ మోటారు పాఠశాల.

మోటారుబండ్లు నడుపుటకు, వాటిని బాగుచేయ గలగు తిరిగివారు నిర్మింపుట మోటారుబండ్లు, ఎట్లువడుచు నో యేమోనాములు యేమేమలు చేయునో అవి చెడిపోయి నపుడు, వ్యవస్థాపకము 8 పేరులను యా యంకములనెల్ల అభ్యాసకావ్యములు భూపాఠశాలలో నేర్పించబడును. ఇది రెండుమాసములలో నేర్పించి గవర్న మెంటు వారిరక్షకుండులై నెన్ను యిట్టింది సంపాదును. యందులకు ఫీసు 40 రూపాయలు కట్టించును. మార్చి 15న చేలేలలోగా ధరభాగముల పంపుతూ 10 రూపాయలు అధ్యాప్తు పంపువారికిమాత్రము ఒకవోసు నొకకాలము. ఈక్రింద సుజహాకించువారికి వ్రాసి కొనుడు.

గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మద్రాసు. Galley & Co, 149, Broadway, Madras.

వెద్రాపురసంస్థాన చరిత్రము.

ఆంధ్రదేశమునందలి త్రిపుర సంతానముల ప్రసిద్ధి అందఱును ఎరిగియున్నది. అందు వెద్రాపురసంస్థానముయొక్క చరిత్రము వీలయినంత విపులముగ ఈ గ్రంథమునందు చక్కనియత్యుగములతో వ్రాయబడి మధులమూటగట్టు యత్యుగములతో ముద్రింపబడినది. మహారాజుల చిత్రపటము లిందుగలవు. వేయేల! ఆంధ్రదేశముయొక్క రాజాచరిత్రము చాలకతి కిందు గలదని చెప్పవచ్చును. కొద్దిప్రతులుమాత్రమే వేయబడినవి. వెల 10 అణాలు.

శ్రీచేవి

వెద్రాపుర సంస్థానచరిత్ర విషయకనవల. విషయకగరము వెద్రాపురము సంస్థానముల నుర్వాదలు, గౌరవ విశేషములు యందు వెల్లడింపబడినవి. అతిమనోహరము; వెల 0-10-0.

లలితకుమారి

హిందూదేశచరిత్ర విషయకనవల. శృంగార హాస్యరసము లాలుకుచున్న చక్కని నవల. వెల 0-10-0.

శేషధర్మము

(కృత్వాదిమాత్రము)

వెలుతురపల్లి విశ్వనాథకవి ప్రణీతమై శ్రీ వెద్రాపురము కోట సంపాదించిన తిమ్మజగపతి మహారాజుగారి మీదను వారి వంశీకులమీదను చెప్పబడిన చక్కని పద్యము లిందు గలవు. వేయేల! ఒక్కొక్క పద్యము వేయి రూప్యము లందుననిన నతికయోగి కాదు. వెల 4 అణాలు.

చామర్లకోట కైఫీదు.

చామర్లకోటలో భూస్వామి జరిగిన సంఘటలు వర్ణనాయు వారి; పూర్వోక్తములు యిందులన తెలియగలవు. నిశ్చయ ముగా యిందలిచారిక నివృత్త పుట్టించుచుండును. వెల 4 అ పలయువారు. మేనేజరు,

కళాసుందరి

కర్ణాట సామాన్యజై భవమున, రెండవకళ్యాణమునాటి ఆంధ్రులవైభవాతిశయమును వెల్లడించుచున్న చక్కని నవల ఆత్మకృతకరమై యుండును. వెల 10 అణాలు.

చిత్రవేషి

ఆంధ్రదేశమునకు సంబంధించిన పరిశోధక (detective) నవల. అతిసుందరముగనుండును. పందలకొలది ప్రతులు ఖర్చయి పోయినవి. వెల 10 అణాలు.

ఇదివఱకుచేరిన మాచందావారులకు తక్కు యితరులకు ప్రేమింధములన్నియు వైకలకు పంపబడును. ఇంతటినుండి చందావారుల పద్ధతి తీసివేయడమయినది. ప్రతిగ్రంథము రెండురేల ప్రతులు ముద్రింపబడును కలయువారు ఎవ్వరై జమెంట్లు రేట్లువ్రాసిన తెలుపుదుము. మా ఎవ్వరుప్రజా మెంట్లువేయు పత్రికాధిపతుల యొక్క యు గ్రంథకర్తల యొక్కయు ప్రకటనలు మేముచిత్తుముగ చేయుదుము.

ఆంధ్రసారస్వతః కేతనము, రాజమహేంద్రవరము.

నోటీసు

మదరాసు కార్పొరేషను

వర్క్కు డిపార్టు మెంటు.

1-4-1915 మొదలొక సంవత్సరము వరకును నిదిగవ వివరింపబడిన వానిని సమకూర్చుకొను హక్కును 15-3-1915 వ తేదీ సోమవారమునాడు మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు రిఫను బిల్డింగుదగ్గర వేలము వేయబడి విక్రయింపబడును.

(1) కార్పొరేషనువారి లిమిటెడ్ నున్నట్టి వారి స్వంతతోటలో నరికబడినవానిలో మిగిలినట్టి యు గాలివలన నేలబడినట్టియు చెట్లకొమ్మలు మున్నగువానిని పోగుచేసి విక్రయించు. కొను హక్కు.

(2) మైని వ్రాసిన రీతినిగల వారి స్వంతచెట్ల నుండి వండ్ల నన్నిటిని తీసుకొనుటకును తాటిచెట్ల కల్లు గీచుకొనుటకును హక్కు వేలములో కార్పొరేషను వారి పాట ఈ దిగువ మొత్తములతో ప్రారంభింపబడును.

(1) నరకబడినవి, గాలికి నేలబడినవి. రు 1,419

(2) వండ్లు, కల్లు. " 452

గతసంవత్సరమున రోడ్ల ప్రక్కను చిల్లరపాటల నలన మొదటివానిని విక్రయించుటవలనను రెండవ వర్గములోని వానికి చిల్లర కంట్లాట్టుల నిచ్చుట వలనను ఈపై మొత్తములు వసూలుచేయబడెను.

వేలము కండిషనులను ఇతర విషయమునను తెలియగోరువా రీదిగవ విలాసమునకు వ్రాసిన తెలియగలదు.

రిఫరెన్స్) శేము. ఆర్. కోట్టు బి. యస్. సి. మదరాసు } ఆనకు. యం. ఇనుప్టు. సి. ఇ. 8 వ మార్చి 1915. } ఇంజనీరు.

ప్రపంచయుద్ధము.

ఘనమోరసంగ్రామము!

చిత్రరూపము !!

యోధాగ్రణులభావచిత్రము !!!

యూరోప్ ఖండమునెల్లను, అల్లకల్లులముచేసి రక్తప్రవాహముననే భారలాగుచుండు జగత్ ప్రళయస్వరూపముగా సాక్షాత్ కాలభైరవునివలె పిసబడియుండు అత్యధిపతియగు యుద్ధనాయకులనున్నా, ఆయాదేశపు రాజాధిరాజులనున్నా, చక్రవర్తులనున్నా, ప్రత్యక్షముగా జూచినట్లు కనబడు సుందరమైన బౌద్ధచిత్రములు, ప్రకాశించునట్టి నునుపైన కాగితములపై ముద్దగా ముద్రించి విక్రయమునకు సిద్ధముగనున్నవి.

త్వరతేయును! స్వల్పమే ప్రతులు!!

అట్టి ఈకాల్పుకొనిన మర్కటమునలె లక్కడిక్కడికి తిరుగుచు వ్యాపారనాపలనున్నా, యుద్ధనాపలనున్నా మాతముజేసి తుదకు మండింపబడి నముద్రపాతమునకు హేతువైన ఎమెడనను జూచియుందురా? దానియొక్క నాయకుని తెలుసునా? అది ముద్రానును ముట్టించి జేసిన అనాగతములను జూచియుందురా? తుదకు దానిని గతిజూపిన సిక్కియును నావయును దానియొక్క నాయకునిని జూచియుంటిరా?

మరిచి పాండవులవలెనుండు ఇంగ్లాండ్, రష్యా, ఫ్రాన్స్, బెల్జియం, జపాన్ చక్రవర్తులనున్నా భువ్యోధన దుష్కాసనులవలె కాలాగ్నికి హేతువై యుండెడి జర్మని ఆస్ట్రీయా, తుర్కీ, చక్రవర్తులను జూచియుందురా? ఆయా రాష్ట్రముయొక్క సేనా నాయకులనున్నా సాకానాయకులనున్నా, నాయువిమాన నాయకులనున్నా జూచియుందురా? లేనియెడల మావద్ద విక్రయమునకు సిద్ధముగనుండు చిత్రపటమును తెప్పించి జూచును! చిత్రపటమువలన యుద్ధసంగతులు మనసునకు సులభముగా బోధపడుటకు సందియములేదు. దీనివెల. 1 రూపాయ.

చరా. — యుద్ధమారంభమైనతోడనే రణరంగమునందు సూతనముగాయెత్తబడిన పోటలను తెప్పించి ముద్రించియున్నాము ప్రతియొక్క వటుమును మార్చినికట్టల జాట్టి నలగక భద్రముగాజేరుకల్లు పంపెదము. నేటికే వ్రాయండి!

విలాసము :— గురుబసవ కంపెని మద్రాసు.

గ్రంథవిమర్శనము.

అంధుల శరణు సము. భగవంతుడు మహాకవి విరచించిన సుమనోహర గ్రంథమునకు భావమంతరితము. సూత్రములు నామరూపములను వివరించుచున్నవి. చిన్నయనూర్తిపక్షమును దాననగును. భగవంతుడు మహాపండితుడు వ్యాఖ్యానము సూత్రములందల తేటతెలుగుమాటలతో వ్రాయబడియున్నది. ఉపోద్ఘాతమునందే గ్రంథకర్తగారు నుడివివలు వారు సంస్కృత మాతృకలో ప్రాకృతిప్రశంస కలిగినప్పుడు ఆంధ్రములో ననుకరింపదగిన సమంజసమార్గ మేదియను విషయమును తమకుతోచిరితిని తెలియపరచినారు. ఆంధ్రమును మాత్రమును మతభేదముండకపోదు. వీరిమాత్రము నెలకొనినాంధ్రము సార్వత్రికము. రూపకములలో గ్రాంథికముగుభాషదాని మరెవరియొనపయోగపడరాదనివీరియాశయును. వీరు ఉత్తమపాత్రములకు లలితంబులగు తత్సమపదంబులతో గూడినభాష ప్రయోగింపవలయు ననినారు. ఇతర పాత్రములకు తమయగు తత్సమపదభేదము భూయస్యభాష యవసరమనినారు. గ్రామ్యులపదభేదంబు ప్రయోజనము అనుచున్నది. ఈసూత్రప్రకారములలో 'నంద్యగ్రామ్యుల బెలవిధముల ప్రయోగింపదగినవి వ్రాసిరి. అనింద్యగ్రామ్యులగుతి యేమియెనన్నితో తెలియగారు. వాత్రాచితిననుసరించి నాటకములలో ఉత్తమ పాత్రతరములకు, సభ్య వ్యావహారికభాష సుపయోగించినందప్పు దృశ్యకావ్యముల రక్షణలపజాలవనుటకు సంస్కృతనాటకములలో ప్రాకృతములుపయోగించుటే సాత్త్వము. ఈయొక్కవిషయమున సూత్రము ఈయాంధ్రదేశకర్తలకు కర్తవ్య స్వతంత్రించి సూత్రమొనర్చక ద్వైవిధ్యమును నూచించియుండిన బాగుండును. ఈ లోపమున్నది గ్రంథప్రాశస్త్యమేమియు చెడలేదు. నిజముగా నిగ్రంథము ఆంధ్రమునకుండిన యొకకొరతను తీర్చుచున్నదని నాటకు సందేహములేదు. భాషాభ్యాసకులెల్లను వ్యాకరణముతో సమానముగా నిగ్రంథము సుపయోగించుకొనవలసి యుండును. గ్రంథకర్త మల్లాది సూర్యసారాంశ కాశ్మీరీగారు. వీరారాధసాహిత్యపరివర్త పక్షమున పనిచేయుచున్నారు.

సంస్కార దర్పణము. ఇదియొకనాటకము. గాదె ప్రజలన్నాధస్యామిగారు రచించిరి. ఈనాటకము ప్రత్యేకోద్దేశముతో వ్రాయబడిన దనుట సుస్వక్రము. గ్రంథకర్తగారికి కొన్ని సంఘసంస్కారములు రుచించు చున్నవి. కొన్ని రుచించుటలేదు. రుచించినవానిని గౌరవించుటకును రుచింపనివానిని ఖండించుటకును నిగ్రంథమేర్పడినది. ప్రబోధచంద్రోదయమువంటి కావ్యము రచింపవలెనని వీరి యాదర్శము. 'కొని కావ్యరచనకును నొకవిధముగు మహాదారాశీయుము కావలెను. గుణగుణములను సుమద్వప్సి విచారించి చిత్రించుప్రతిభ యుండవలెను. ఆప్రతిభలేనాడు కావ్య సుసంబధము పరిణామింపక మానదు. ఈగ్రంథకర్తగారు గ్రంథము నసంతుష్టితోనే ప్రారంభించి చున్నారు. స్వనిషయముని వ్రాసికొని అందులో తమకు లోకములోని తమ మిత్రులకును గలిగిన విభేదములను వియింటిములతో గుసగుసలాడుకొని మువన వలసిన వానిని ప్రకటించినారు. విభాషనమునందును పరిమాణం కాన్నించుచున్నది. పాపము! గ్రంథకర్త విమిచేయగలడు. లోకమతని నట సర్వనది గాబోలును. అతడు కారణ మనికొనినను లోకము కారణమనికొనినను ఆ స్వల్పసంతుష్టి నాటకములోనిక ప్రాక గ్రంథమును నిండుకొనిసభ్యులకు తలకంటగింపవచ్చుమంటు మూత్రము తప్పలేదు. గ్రంథముం తలను సంస్కారములు "కుద్వర్ణము", "కుటలులు" "దైత్యులు" "మహానా సంస్కారము" "చండాలసంస్కారము" అని వ్యవహరింపబడినారు. వారి పత్రికలు దొమ్మరిపత్రిక లెనవి. వారిసభలు దొమ్మరిసభలెనవి. వారికీ వ్రాయువాలు గాడిదలె నారు. అచ్చు కేయువారు యెన్న పోతులె వారు. గ్రంథకర్తగారికి గిట్టినవాలు అనినెంటుమృగవివేకానందస్వామి, బ్రహ్మయ్యగారునట. అనినెంటుమృగారి యొక్కగాని పితకానంద స్వామిలవారి యొక్కగాని కన్యన గ్రంథమున లేదుగాని బ్రహ్మయ్యగారి కన్యమాత్రము కలదు. నాటకపాత్రములచే బ్రతికెయిన్నవాం ప్రశంసచేయుచుచే తప్పు. అది పోనిండు. ప్రశంసచేయుచి నను బ్రహ్మయ్య ఇత్యదులను పొగడుకొనిన పొగడుకొందురుగాక. ఇతరులను శ్రీవీరేశలింగముపంతులుగారు, చిలకచర్మి లత్తయ్యనంహమపంతులుగారు మున్నగువారిని శేరిగొని చుల్లనగా జూడవలె! గ్రంథమునిండను ఏపాత్రము పల్కిన సేమి అసభ్యము లనేకములున్నవి. అన్నియు చూపవలె! ఒక్కటి రెంటిని మచ్చునకు కనుపరచవచ్చును. ఒక దీక్ష

తమ పూర్వాచారపరాయణులు ఫలపరిపాకముగానుండదగిన వాడు 'కూచిమతము' మీ బ్రాహ్మమతి మీ యనుచున్నాడు. దూషకవిదూషకులను పేరుపెట్టి "వ్యవహారికపుస్తకే" యని యు "ఈదొమ్మరిసభకు శ్రీమహాదా వచ్చారా?" యనియు "శ్రీమలలేని సభలంబలేని ఇల్లకత్తికట్టదయ్యా" అనియునిపించుట ఈ గ్రంథకర్తగారి యొప్పి నది. మరియొక చోట నొక్క చోట మన మిప్పుడు గ్రంథము వెట్టవలె గ్రంథముగా విద్వలగనవలెనని రంగమునె జెప్పించినారు. అతనిచేతనే 'మటలమా' వంటివ కేమి పాటలబ్రావ్యమునకేమి మిమిషకాంతలదే పెట్టినదే? అని పించినారు. వీరిపాత్రములలో కేమిన్న యొకచిన్నపిల్ల. ఆమె లోకములోని వేదాంతమంతయు నుపన్యసించుచున్నది. ఆమెకు పుట్టుకతోడనే గర్వవిగ్లబువచ్చియున్నది. కాని సకులసభలు సమలవిగ్లమాత్ర మామెవరకెగారు. ఆమెనుసరించి శ్రీలకు స్వాతంత్ర్యము కుభముకాదు. నెట్ల పోవ్యవర్తములోనుండి 'దువుకొనుచున్న సయములోనున్న సౌఖ్యము పెద్దవానై నచో నందడుగాన ఎవ్వడు నొక్కరిపోవ్యవర్తములో నుండుట అమెకునుభదాయకము. వ్రాయబోయిన నిగ్రంథమున నిట్టి యప్రశస్తమయెన్నియొకలవు. పాత్రాచితి ఒక్కజోగిస్తు యందు మాత్రమున్నది. దానిని గంభీరంపలసియున్నది. కొడి పందెములలో పోరాడుతుంటు ననుకరించి తీక్షణముగా నుప వ్యాసవేదిక నెక్కు మూకయే యితరపాత్రము లనవచ్చును. అదియునొకవిధముగు పాత్రపోవణమే యనునెడల వివాదము లేదు. కాని దానికొకటిగ్రంథకర్త ఇంతకష్టపడియుండ నక్కర లేదు. గ్రంథమును సుపవ్యాసములుగానో సంస్కరణ సంభాషణలను కీర్తికతోనో ప్రకటించియుండవచ్చును. పద్యములు, వైలియుత్యదుల వాలోచించినచో గ్రంథకర్త మనసంఘము లోని లోపములకై సంతేదన నంది వ్రాసినపుట్టుములలో కొన్ని కొన్ని పద్యములు మృదువులుగాను ఆకర్షకములుగాను చున్నవి. ఇతరస్థలములలో వ్యర్థపదములు విశేషము కానవచ్చుచున్నవి. మొత్తముమీద గ్రంథకర్తగారు తమసామర్థ్యమును మరియొక విధముగా వినియోగ పెట్టియుండిలేని మేలైయుండునని చెప్పవలసియున్నది. గ్రంథము ఆంధ్రకల్పకములలో ప్రథమకుసుమ మని తెలియుచున్నది.

కీర్తిశేషులైన
లోకమాన్య గోఖలేగారు
I
(కాశీభట్ట నుబ్బయ్యకాశ్మీరీగారు)
ప్రకంసా స్తోత్రములు.

రాజ్యాంశేష యమామౌరేక పురుషం ధీరంబ్రకాంతంబుధాః
యస్మిన్దానదయాది సుందరగుణాస్సంతిత రైద్దుగమాః
యస్యైకవ్యవర్తంక తాతినహనావాచీ సుధావాహినీ
సస్యలోకాక మహాస్యభాంధవనానసాంశ్చ మోక్షగతిః
ఘోష్టేనామకభానుమత్యధిగతేమైంధిహయావనిం
హ్మనింయంతిముఖానిభారతీభువాంపశ్చాని దుః ప్రైర్యథా
కృత్యాకృత్య విచారణా విరహితాలోకాశ్చోకాః
దేశజేమకరాశ్చ కాశ్యవహాశ్చాభాహియజ్ఞాయథా
మాతీర్జీని! హ! తివాద్యతనయో ఘోష్టేగతో ధీధి
తేనాస్యం సవ్యశంకధంబు తనయం పశ్యేన్నుధాభాషిణం
జోవాన్య? ప్రవభావినీం గురుగతిం ప్రేక్షేత్? ధీరోఃఖుః
కన్యాశ్రోత్య వివాదసంబలపరేకాతేభాంబాతీకః
భోభోభారతసోదరా! శృంగుతిమే దుఃఖం వివాప్రాధికాం
యోస్మద్దేశకృతే సదాసువిదిత స్సాన్వర్తంపరిత్యక్తవాన్
తస్యోదారగుణోజ్వలస్య సరణిం సంశ్రిత్యక్తమయో
తేనాత్మాపరమవ్యతేస్య విషయ లోకాన్ దేసంశితః

II
[అంగరారు రాధిధర్మపారిశాల.]
కడచిన యానివారమునాడు ముగ్రామంబున్న పాల సంస్కృతీ పుస్తకభాండాగార సంఘమునాని గోష్ఠిగారి అకాల మరణమునకు చింతించుచు శ్రీవారియంగుల శిక్షతో సభ గావించి తమ దుఃఖమున వెల్లడించిరి. మరియు శ్రీవారిపటమును వ్రాయించి భాండాగారముం దుంచుటకును, శ్రీవారిల్ల పుడు విద్యావిషయమై యావచ్చి కథారపోసినారు. కనుక వారి భాషకార్తమై యొక రాధిధర్మపాత్రాలకు స్థాపించుట కును, శ్రీవారికుటుంబమునకు సంఘమువారి సాహభూతిని తెల్పుటకును తీర్మానించిరి. వారు తీర్మానించు కొనిన ప్రకారము, రాధిపాత్రాలకు స్థాపించి కార్యక్రమమును ప్రోత్సహముతో జరుపు చున్నారు.

III
[ముప్పిలస్వేనారాయణగారు, బివనిగడ్డ.]
పరమపదించిన శ్రీగోపాల్కృష్ణఘోషకేగారి అకాల మృత్యువునకు గలిగిన వ్యసనమును వ్యక్తీకరించు నిమిత్తము ఈనెల 4వ తేది సాయంత్రము ముగ్రామములో ఒకసభ జరిగినది. గ్రామికుల నేకులును ఉద్యోగికులును సభకు విచ్చేసిరి. ఈగ్రామములో నివసించుచున్న మెలారికొగారు కనడా దేశపు క్రైస్తవమత వ్యాపకులు సభాధ్యక్షులను వహించిరి. శ్రీవాద వేంకటనారాయణగారు శ్రీఘోషకేగారి జీవితచారి త్రము ఆంధ్రంబున నుపన్యసించిరి. పిమ్మట అన్యదేశీయులైన సు సభాధ్యక్షులు మృదుమధురవైలిని తేటతెలుగుతో శ్రీఘోషకేగారి కార్యదక్షిణ స్వాగత్యాగములను గూర్చి ఉపన్యసించిరి. మరియు ఇట్టి డిఫోధారకులు అనేకులు బయలుదేరిననే గాని మనదేశము వృద్ధిపొందనేరదని కూడ నుడివిరి. దేశజన సంఖ్యలో ఒకభాగమును మనము అణగ్రోద్దొక్కుచున్నంతవరకు జాతిశూభావము యేర్పడ నేరదనియు, ప్రితీకరించబడు నిన్ను జాతులు దేశమం దుండుటవలననే క్రైస్తవ మత ప్రచారకులకు ఇచ్చట పనికిలిగినదియు భగవంతుని దృష్టికి కులాచారములలో నమిత్తము లేక మానవులందరును సమలే యనియు చెప్పిరి. ఈపాత్రమునే దక్షిణాగ్రీకా కనడాదేశీయులు నేర్పికొన వలసి యున్నును మనలోపమును మనము ఒప్పుకొని సవరించుకొన ప్రయత్నములు సలుపవలసి యున్నది.

- సభలో ఈతీర్మానములు స్థిరపరపడినవి.
(1) సభవారివ్యసనము ఇండియానేవక సంఘమువారికి తెలుపుట.
(2) శ్రీఘోషకేగారిహోసీయుని చిత్రపటమును విక్రీడియా హాలులో నుంచుట.
(3) చందాను పోషచేసి నిధిగానుండి అందుల వడ్డీ మొత్తముతో బడి బాలరకు బహుమతు లొనగుట.
చిత్రపటమును సభాధ్యక్షులు తామబసగదమని నుడివిరి. బహుమతులనిధికి సభావందీరమున రు 60.0.0 చందా తేయబడినది. సభ ముగిసెను.

IV
[వై. మానుమంతరావు గారు.]
సీ॥ ఏధీరుసుకృతులు, హిందూరమాదేవి
కింపాంధ్రావ్యస్తై, లిచ్చుచుండె,
నేపుణ్యసమభావ, మీభారతీయుల
జాతి మత్సరముల, జనుపుచుండె,
నేకూచేకలం, వీరాప్రభవముల
గాపాడ ఖడ్గమై క్రాటించుండె,
ఏపూరుహాత్తము, నెనలేనిభావిక
భానమతులఁబోలె, గాచుచుండె॥
గీ॥ నెవని సత్కీర్తిచంద్రిక, తెల్లయవని!
గ్రాంధేసెకొ యట్టి గోపాల్కృష్ణ!
చంద్రు డప్రగతుఁగలుగ, సకలనుడక!
చాతికావలి పొగిలెడి, సకరుణముగ॥
ఉ॥ భారతఖండముకన్యహపు, భద్రక వాటముఁ బోలియుంటినో!
ధీరవిచార మమ్ములుల, వీరులజేసి తొలంగిపోదువం!
చారయలేక పోయితిమి, యక్కల యెంతటికష్టసాధ్యమీ
భారతీయు బోలునొక బ్రాతినమాకిడు, భాగ్యముల్పుటలో॥
గీ॥ విద్యాగరిష్ఠులై, వెలసినంత నెయేమి
యయ్య నీనవ్రత, నందవలదె,
రాజగౌరవమంది, రాజల్లగ నెయేమి
నీపరాధవ్యాపి నెగడవలదె,
దేశాభిమానియై, తేజస్వినీనెమి
నీయోగ్యసంపద, నిలువవలదె,
వాద్యధరముగల్గి వదరినంత నెయేమి
నీవట్టుదలఁ బూని చూపవలదె,
గీ॥ నీదువినయంబు నిష్కామనీతిపథము!
ప్రాశ్నరైకభావముల్ పడసి నీదు,
ప్రైర్యపాహసంపత్తి తినరకున్న!
నిష్ఫలంబగుగాదె యో విగమచరిత॥
అడ్మిరలు మూగగిడికి
యంద్యోగాభివృద్ధి యగుట.
లండను, మార్చి 8:-అడ్మిరలు సర్ హెడ్వర్త్తుమాన్
గారికి నాకాదశమున కడ్మిరలుపదవి నొసంగిరి.

వృత్తాంత లేఖలు

గుంటూరు వార్తలు.

[స్వకీయ విశేషముల వర్ణనము]

కలియుగ భీముడు.

గుంటూరు మార్చి 4.—కలియుగ భీముడని చెప్పదగిన శ్రీ మునియ్యంతుల రామకృష్ణగారు మాపురమేలెంచి క్రిందటి నెల 23 వ-తేదీన బువ్వన పైస్కూలులో నొకసభ గావించి “వ్యాఘ్రమునొగరహస్యములను” గూర్చి యావదవ్యాస మొ సంసిరి. నాటిసభకు శ్రీ. యం. కాళిదాసు గారు (బి.ఏ. బి.ఎల్) అగ్రాసనాధిపతిగ నుండిరి.

మరునాడు శ్రీ వెంకటాద్రి సుబ్బారావుగారి యాజమాన్యముక్రింద మహాసభ జరిగెను. నాటికినియున జోగారావు గారు ఆహార నియమములను గూర్చియు, వ్యాఘ్రము పద్ధతుల గూర్చియు ముచ్చటించిరి. తరువాత వారిచే నేర్పరు పబడిన 12 వ్యాఘ్రము సాధకములను స్వయముగా చేసిమా పిరి. వీరి పద్ధతులన్నియు వ్యయప్రయాసలు లేక ప్రతివారికిని అనుకూలించువిధముగా నున్నవి.

మాదవదినమున వారి బలప్రదర్శనములను జిక్కెట్లు మూలమున ప్రదర్శించిరి. వీరు గావించిన వానిలో బండిచక్రములకు చేయబడు మందమును యినుపట్టానుచుట్టగాచుట్టట, 5 అంగుళముల వలయుముగల యినుపకట్టిని వంచుట, వంతెన ప్రదర్శనము మిగుల భానునీయము లైయున్నవి. ఈపనులు వారియొక్క భీమబలమును ఋజువు చేయుచున్నవి. మరియు వీరు తమ వివిధకండరములను జూపి అది వారి స్వాధీనములో నున్నవని ఋజువుచేయుటకు ప్రతికండరమును చలించునట్లు చేసిరి. ఈవిధముగా కండరములను స్వాధీనము చేసికొన్న వారిని యొక్కడను జూచియుండ లేదని చెప్పవచ్చును. వీరి కత్తికి తగిన అట్టహాసము దాండుకమున్న గొప్పసర్పమును నేర్పాటుచేయ గల సామర్థ్యముగల దని చెప్పవచ్చును.

వీరిక వ్యాఘ్రము కళాకాలము నిక్కడ నేర్పాటు చేయ నుద్ద్యమమై యున్నాడు. బాలరండలు మిగుల ఉత్సాహముతో తమసమ్మతిని దెలిపిరి. కాని పట్టుదలతో కార్య నిర్వహణ మొనర్చు అభిమానులు కావలెను. వారే?

వారి కోర్కెను.

మాపురమందలి ఎ.ఇ.ఎల్. ఎం. కాలేజివారు విద్యార్థులకు బహుమానము లొసంగుటగాను నొక మహోత్సవమును సన్నిహి. నాటిసభకు జిల్లాజడ్జిగారైన జె. సి. ఫెర్నాం డెజు కొరగారు అగ్రాసనాధిపతిగ నుండిరి. ప్రభుత్వమున బాలరండల హాజరచే హాజరభావంలో సంభాషణలు జరుపబడెను. తరువాత ప్రిన్సిపాలుగారు తమ వార్షిక ప్రతిబోధము జదిపిరి. వారి విపోర్టుబట్టి క్రిందటి సంవత్సరమునకన్న నీయేడు విద్యార్థుల సంఖ్యయందేమి, కట్టడములయందేమి విద్యకాల మిగుల ఉత్సాహ స్థితిలోనున్నదని చెప్పవచ్చును. తరువాత బాలరండల బహుమానము లియబడెను.

కడపట అగ్రాసనాధిపతిగారు పూర్వముకన్న అన్ని విధముల కాలేజి యున్న స్థితిలో నున్నదనియు ఇందంతయు క్రొత్తగావచ్చిన క్రిస్టియన్లుగారి సామర్థ్యములనే యనియు జెప్పి సభనముగించిరి.

వర్తమాన-వ్యాపారము.

నేటికి వారముదినములనుండి యొక్కడ అమితములైన వన్నములు కరుణించుచున్నవి. ఇట్టివన్నము యిదివర కన్నమున నెరుగవని ప్రజలనుకొనుచున్నాడు. చెఱువులు కట్టలు దెగి పాటుచున్నవి. పాలములలోకన్న మిక్కిలొకాడు మన్నుగు నని భ్రంసమైనవని కంఠము విచారపడుచున్నాడు. పురమందలి వ్యాపారమునకు చాల భంగముగలిగినది. రయిలుపడ్డ గుట్టులుగుట్టులుగా మిక్కిలొకాడు-ధనియాలు బస్తాలు పడి యున్నవి. ఇక్కడవరకు వర్తకము రాజధానిలో నెక్కడను జరుగదనిచెప్పవచ్చును. రయిలుపట్టుపారములు గుడ్డు పెట్టు చాలక బస్తాలు మోదానములో పడియున్నవి. కొన్ని నీళ్లలో తెలుచున్నవి. వర్తకుల విచారమునకు మితిలేదు. నేడు తడినీనమిట్టి ఆరబోసి క్రొత్తగోరాలలో పోయుచుండగా తిరిగి పోయి బుచ్చింబించివన్న ధారలను గురిపించెను. తాటికట్టాప్రయాణమున పోసిన మిరపకాయల రాసులను దీయుటెట్లు? వర్తకులు రక్షేమూలై మిన్నకుండిరి. వర్తకులకు గల్గిన నష్టమునకు మేరలేదు. రయిలువారు ఇంతవరకును ఎలా రానియ్యకలెనో తోచదు.

గార్డెరీచి బందిపోటుకేసు

మిక్కిలిజాలికరమును కథ.

లి. ఎల్. సస్యో అనునాయన అచ్యుతబాబు పత్రిక కిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

ఫిబ్రవరి 12వతేది మధ్యాహ్నము కలకత్తాలోని గార్డెరీచిబోర్డుమీద మిక్కిలి నాణ్యమును నొకబందిపోటుజరిగి బద్ధు అందు కంపెనీవారి తాలూకు 18,000 రూపాయలు పోయిన సంఘటి తెలిసియేయున్నది. ఈసందర్భమున మెట్రో పాలిటెక్ విద్యాలయమున నుపాధ్యాయుడుగనున్న సరోజి రంజనదాస్ అనునొక యావనదా కాత్రియే పట్టుకొనబడెను. కాని యాతడిలోకమునందలి నెల్లినాడనుసంఘటి తెలుపవలసి వచ్చినందునకు మిక్కిలి చుట్టించుచున్నాను.

సరోజరంజనదాసు మెట్రిక్యులేషన్ కౌన్సిల్ మొదటి తరగతిలో కృతార్థుడైనాడు. ఇంటరుమీడియేట్లుక్లాసు రెండవ తరగతిలో నాటిరెను. చనిపోవునప్పటికి 21 సంవత్సరములు కంటె నెక్కువ వయస్సులేదు. చాలయోగ్యుడనియు, మత సంబంధమును భక్తిగలవాడనియు, ప్రతితికలడు. ఇట్టిస్థితిలో 12వతేది అర్ధరాత్రమున పోలీసువారి తనియంతికికెల్లె, సోదా చూచి ఏమియుచోరకపోయినను, నీచిన్నవాని నెక్కడకో తీసికొనిపోయిరి ఈసంఘటి యాతడి తలిదండ్రులకు సహితము చాలలోజులవలన తెలియజేసియుండలేదు. అయినను, పోలీసు కమిషనరుగా నీకేసును ఆలీపురమునకుపంపినట్లు పత్రికలలో ప్రకటించినందున, 17వతేదిన ఆమెజస్టీటుగారియొద్దకుపోయి తలిదండ్రులు జామీనుపైవిడుచుటకు దరఖాస్తుచేసిరి. ఈకేసు తమదగ్గరకు రాలేదనియు, నీచిన్నవా డెక్కడనున్నది కూడ తమకు తెలియనేరెయినదనియు, మేజస్టీ టెగారుచెప్పిరి. వీనిపై ఆలీపురము అడ్డవనర్ మేజస్టీటు, సబ్ డివిజనల్ ఆఫీసు, పోలీసుమేజస్టీటు వీరందరిని జామీను నిమిత్తమేజిరి. వీరందఱు నీకేసుసంఘటి తమకుతెలియదని పలికిరి! తరువాత 18వతే దిన పోలీసుకమిషనరుగారు సర్ ఫ్రెడెరిక్కు హాలిడేగారియొద్దకు పోయి యడుగగా కేసు ఆలీపురము మేజస్టీటుగారియొద్దకే పంపబడినదనిమాధిగాచెప్పిరి. ఆపాద ఆలీపురము మేజస్టీటు గారియొద్దకు తిరిగిపోయి సంకతినందర్భములు విన్నవించు కొనగా 25వరూపాయల జామీనుపుచ్చుకొని సరోజరంజన దాసును విడుదలచేయుట కాజ్ఞాపించిరి.

ఇది 18వతేది మధ్యాహ్నము జరిగినకథ. సరోజరంజ నుని ఆరోజునకడలిపెట్టినలేదు. ఎనిది జిరోజులు జెయిలులో నుంచినపిదప, తుదకు 19వతేదిన యిరినని వదలివేసిరి. అప్పు డితడు మామూచితే బాధపడుచు చేతులవైస గడల్పులేసంత బల పోనస్థితియందుండెను. ఈతడు తెలియజెప్పిన సంకతులెంత జాలికరముగనున్నవో చూడుడు. ఈతనిని పోలీసువారు ఖర రాత్రిరోజున పట్టుకొనిరి. నాడు ఉపవాసము. ఈతనిపంపిన స్థలమునందు మంచలియ్యమైనలేవు. అన్నము, నిండ చిన్న చిన్న రాళ్లు, ఇంచువలన రెండుమాడు రోజులవలకు అన్నమునే ముట్టలేదు. అందుపై దోకులు, విలేచనములు ప్రారంభమయ్యె ను జ్వరముకూడవచ్చెను. ఈస్థితిలో జెయిలునండితనికి టీకాలు చేసిరి. తలిదండ్రులకు చెప్పవలెన చెప్పలేదు. ఆరాత్రిమొగము నిండను, నోటినిండను మహాచిహ్నకల్పాలచేచినవి. ఇట్లువారము రోజులుండి తుదకు మృత్యువుపాలయ్యెను. ఈతడుచనిపోవు వలకు తెలియందేయుండి అతనిని సమయమున తండ్రిని కాగలించుకొని “నాన్నా! నేనేపాపము యెరుగను. నన్ను యెంచుకు పట్టుకొనిరో” తెలియదు. ప్రదక్షిణమున చావవలసి వచ్చినది” అనిచెప్పి కండ్లకుంట నీరురాల్పెను. ఎట్లయినకేమి సరోజరంజనదాసు యీలోకమునండి లేచిపోయినాడు, ఇక మీద నతనికేవిధముగ కష్టములులేవు. విచార మేమియులేదు. కాని, కొన్నిప్రశ్నలకు మాత్రము సమాధానము కావలసి యున్నది.

- (1) ఇతనిరెండుకు పట్టుకొనిరి? ఇప్పటికైన నీతనిపై నేమైన సాక్ష్యము కలదా?
- (2) పోలీసు కమిషనరుగారు కేసుపంపిన వెంటనే యిరిన రెండుకు ఆలీపురము మేజస్టీటుగారి దగ్గరకు దీసి కొనిపోలేదు?
- (3) సబ్ డివిజనల్ ఆఫీసుగారియొద్ద కొకసారపంపి తరువాత నీకేసును మతియొకచోటి కెట్లు దోచువిచారణ బాధ వారు పంపినారు?
- (4) అతని ఇష్టములే కే, జ్వరము మున్నగువానితో బాధపడుచుండగా టీకాలుచేసినవారెవరు? దీనికిబాధ్యులెవరు?
- (5) మహాచిహ్నమును సమయమున నితని నేవిధమున జెయిలులో చూచినారు?

చిపురుకట్ట.

ఆదుదానిచేతిలో ఆయుధము.

ఈమధ్య కలకత్తాలోని డెన్సి మేజస్టీటుగారు కేసుగారి యెదుటకు చిత్రముగకేసు ఒకటి విచారణకువచ్చిరి. కానె యనునతడు రాజపుటియాయను నొకశ్రీ తన్ను చిపురుకట్ట గొట్టినట్లు కేసుదెచ్చెను.

విజయవిహారీ చక్రవర్తిగారు ఫిర్యాదిపక్షమున న్యాయవాదిగవచ్చి యిట్లనెను:—అయ్యా! ఈశ్రీ నొకక్షి దారుని కండువర్యాములు చిపురుతోగొట్టినది. యావనశ్రీ చేతులోని చిపురుకట్ట ప్రాణిహాశేయు ఆయుధమువంటిది.

ప్రతివానిని దార్శన్యముగల చిన్నది. స్తీడగుగారిమాటలు విని “హుజూరు! ఆచిన్నవాడు నన్ను చెప్పతోగొట్టినాడు” ప్రతివానిని అనెను.

కేసుగారివాదములు విని ఆదుదానిచేతిలో చిపురుకట్ట ఉండుట యెంతవోనికరమా ఒకపడుచువాని చేతియందు చెప్పఉండుటయు నట్టిదేయని పలికిరి.

మేజస్టీటు:—(ఫిర్యాదినిజూచి) నీవు చిపురునెంగుకు లేలేదు? నీవు కొట్టినచెప్పును చూపుటకై ఆచిన్నది తెచ్చినదే?

ఫిర్యాది:—ఆచిన్నది చాలబలముగలది. ఆమెదగ్గఱనుండి చిపురును లొకలేకపోయినాను. ఒకచేళ్ నెను తీసికొనివచ్చి నప్పటికి కొద్దులోకూడ కొట్టిననుభయముతో తీసికొనలేదు.

మేజ:—నీవా చిన్న దానిని చెప్పజెట్టి యెంచుకు కొట్టినావు?

ఫిర్యాది:—అయ్యా నేనుకొట్టలేదు. అది వట్టిఆయుధము మేజ:—అట్లయితే ఆచెప్ప యెట్లువచ్చినది? అది నీదికాదా?

ఫిర్యాది:—ఆచెప్పనాదే. ఆచిన్నది దానిని నాకాలి మారిమండిలాగి కొద్దులోచెప్పి తీసికొనెదనని పోయినది. మేజస్టీటుగారు ఫిర్యాదిని ప్రతివాదినికూడ వదలివేయుచు నికముందిట్లుపనులు చేయవలదని మందలించిరి.

వల్లవాండ్ర రహస్యములు.

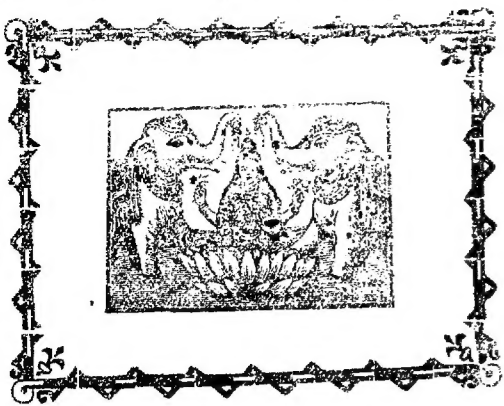
సముద్రమున గొట్టుకొనిపోవుట.

మొన్న బొంబాయినుండి మాగురు చేపలవాండ్రును సింహళమునకు దీసికొనివచ్చి యెవరియిందెట్లు వారినిబంపిరి. వీరు జనవరు 15 వ తేదిన తమకట్టలమీదనెక్కి చేపలనుబట్టుటకై వెల్లిరి. సుమారు రెండుగంటలచేళ్ పెద్ద కత్తిచేపకట్టవచ్చి ఒకచెప్పతో వీరికడవను రెండుకునకలు చేసెను. అంతట వీరు అపైర్యముచెందక విరగిన ముక్కలనుజేర్చి, తమనదుములను త్రాటితో కట్టుకుట్టుకొని వానిమీద గూరుచుండిరి. ఈకట్టలు సముద్రమున బడిపోవుచుండెను. ఎక్కడకు పోవుచుండినది. యొక్కడనున్నది తెలియదయ్యెను. ఎక్కడనైన నొకపడక కనుపడునేమోయని యెంతచూచినను ఒకటియు కనుపడదు. బయలుదేరిన ప్రాద్దుటి అన్నముతప్ప వేలు ఆహారములేదు. ఇట్లు ఏడున్న రోజులు సముద్రముమీదనుండి సముద్రతరంగములు వచ్చిపడుటచే ఎండవాధ అంతకలిగినదికాదు. ఒకరోజున వాన వచ్చి చాల కష్టముపాలైరి. తడిగుడ్డలనీటినిపిండి దాచుము నాటిరాత్రిత్రాగిరి. ఇట్లు ప్రాణములు బిగబట్టుకొని సముద్రమును సమీపింపుచుండగా తుదకొకపడవవచ్చి వీరిని కాపాడెను. అప్పుడు వీరు బహునీరస స్థితియందుండిరి. అన్నము తినుటకైన సత్తువులేకుండెను. రెండురోజులు వైద్యోపచారము చేసినపిమ్మట మెల్లగా నాహారము పుచ్చుకొనసాగిరి.

ఒక ఘోరమగుహత్య.

హృద్దయకరముగు వృత్తాంతము.

మొన్న కలకత్తాలోని ఆలీపురము నెమ్మనూలో మిక్కిలి విచారకరముగు వృత్తాంతము కొద్దువారికొకటి నిజమైనది. పురోసింగు అనువాచికడేబియో యూనినుండి ఒకశ్రీని లేన దీసికొనివచ్చెను. వీరియెరు భార్యభర్తలకలె కాకపురమున నివసించుచుండిరి. కొన్నిరోజు తీవిధమున గడచినతరువాత వీనికి పరిపాక్షిణిలేక, యాశ్రీయొక్కసగలను విక్రయించి సంసారము పోషింపసాగెను. నగలను విక్రయించుకొనుట ఆశ్రీకిష్టములేక ఒకరోజున మార్కెటాసింగు అనువాని యింటికేచిపోయెను. తరువాత కొకరోజున నీతడు మార్కెటాసింగు గృహమునకుపోయి, యాశ్రీయొక్క యాభరణములను దీసి కొనుచుండెను. మార్కెటా యిదేమిపనియని చిట్టా పెట్టినను అతడు వివరమున పోలీసువారి కీవర్తమానును తెలియజేసెను. ఆమలునాడు ముద్దాయి; మార్కెటాసింగు యింటిలో లేని సమయమునకెల్లె యాతని భార్యయొద్దకుపోయెను. అప్పుడామె మూడుసంవత్సరముల వయస్సుగల తనపిల్లవానిని దెట్టుకొని వసారాలో క్రిందియంచుండెను. ఈదుర్మార్గుడు కత్తికెట్టి ఆమె ముక్కునుకోసి పిమ్మట నాపిల్లవానిని బట్టుకొనెను. పిల్లవానిని రక్షింపుచు ఆమె యెంతవేడిన వాడువినక అకలితోడనే యాతనిమెదను కోసివేసెను. మెదయొకచోటను, మొండె మొకచోటను బడుచుండగా, అతల్లియెట్లును పిల్లవానిని బట్టుకొనబోయెను గాని వట్టిమొండెము మాత్రము చేతులలో బడెను. దీనినిచూచి యామె మూసవచ్చి నేలగూలెను. ముద్దాయి నేరముచేసెట్లు క్రిందికొట్టులో నొప్పకొట్టు గాని, యొక్కడలేదనెను. కేసు విచారణయగుచున్నది.

ఆంధ్ర వత్తిక

1916 వ సం॥ మార్చి నెల 8 వ తేది సోమవారము.

మన విశ్వవిద్యాలయము.

విశ్వవిద్యాలయము వారు తుదకు మదన పల్లిలో కళాశాల యుంచవచ్చునని అంగీకార మిచ్చినారు. శ్రీనివాసయ్యంగారు వారుతమ సవరణను ఉపసంహరించుచేసికొనుచు న్యాయమూర్తి టి. వి. శేషగిరిలియ్యరు మున్నగుగలవారు ఆవిషయమునకు తమకు సమాధాన మిచ్చిరియు కళాశాలను నడుపువారిలో కొందరు పూర్తిగా బ్రహ్మజ్ఞాన పారశాఖకు చేసినవారుగా నుండరని తెలియ నచ్చినదనియు జెప్పిరి. ముప్పదియొక్కరు కళాశాలా పరముగను పదునెక్కురు వ్యతిరేకముగాను సమ్మతలిచ్చిరి. ఇదియంతయు జరుగవలసిన రీతిగనే జరిగినదని మానవ్యము. దత్తేశ్వరంపలములో ప్రభుత్వమువారు పెట్టదలచుకొనిన కళాశాల కొంతకాలమునకు రానున్నది నిజమేయైనను ఇప్పుటికొక్క కళాశాలయైనను లేదు. ఇప్పుడు బ్రహ్మజ్ఞాన సమాజమువారి కళాశాలా నెలకొని యుండుటకు వెలుగు దేశమంతయు సంతసించ వలసినదే. ఇటీవల కాశీపురమున జరిగిన వివాదములో లేచివచ్చినవారు కొందరి కళాశాలకు సంబంధించి యుండుటచేత అట్టి విభేదములు క్రొత్తగా ప్రారంభమగు కళాశాల విషయమున పొడచూప కుండునట్లు ప్రవర్తించవలసినదని తెలుపుటకును హెచ్చరించుటకును కడచినసభలోని చర్చచాలియున్నది. ఏమి కష్టములును నష్టములును లేక మదనపల్లి కళాశాల ప్రవృద్ధి నంది తెలుగుదేశమునకు నుపయోగ కారికాగలదని విశ్వసించు చున్నాము. నిన్నటినునవి విశ్వవిద్యాలయపు సమావేశమున తీర్మానమైన మరీ కొన్ని విషయములును బాగుగా గమనింపదగినవియున్నవి. బి. ఎల్. పరీక్షకు నికముండునుండి విద్యార్థులు మూడు సంవత్సరములు పరీక్షమ చేయవలసి యున్నారు. ఈవిషయమున తీక్షణమైన చర్చజరిగెను. తీర్మానపత్రము వారి ననుసరించి ఇప్పుటి బి. ఏ. బి. ఎల్. కలకు ప్రాసీదకులు తెలియనుట. స్టేషియంటు న్రాయుటగాదట. అందుచేత వింకను కొన్ని విషయములు బి. ఎల్. లోనేర్పదగి యున్నవట! అన్నియు చేర్చినచో పెంజేంట్ల చాల కనుచేత కి సంవత్సరము నడువవలసివట్లు నిర్ణయింప వలెనట కిశాంబి నామాను జాచార్యుల వారును సర్. వి. సి. దేశికా చార్యుల వారును ప్రశ్నించినరీతిని అంగీకరింప విద్యాలయము లో ఆంధ్ర న్యాయశాస్త్రమును జదివి బయలుదేరి వచ్చు వారి స్థలకు ప్రాసీదకులు వెలియునో? స్టేషియంటులు న్రాయుటను వారెరుంగుదురా? తుదకు హిందూలొకడ వారికి తెలియదే? అయిన నదిఆంధ్రభూమి యందునేర్పబడి నవిద్యగదా! శంభున బోసినది తీర్థమని యెరుగరా! అట్టి బారిష్టరులు సమగ్రులగు న్యాయవాదులగు చుండగా నిచ్చటి బి. ఏ. బి. ఎల్. లకు నెట్టికొదవ

వచ్చును? బి. ఏ. ఎల్. ఎక్కువ నేర్పవలెనటవచ్చు కొనినను ప్రీక్షింపాలు దేవినుగాను చేర్చిన రీతిని విషయము కల కొన్ని బరువులను తగ్గించ వచ్చు నేమో యనుట నాలోచించి యుండవచ్చును. మావిశ్వవిద్యాలయము వారావనిచేయడై. బి. కా. లేజర్ మూడు సంవత్సరములు చదువ వలసినదని విధించు వాడైరి. అమ్రోహను పరీక్షగొలగించు వాడైరి. న్యాయవాదులు కేవలపదహారు లును పోవును వారిను భయమునకు నిమగ్నపడెడల విద్యార్థము కొంత ప్రతీకారము కాక తప్పదు. ఆవిధముగా చూచిన యెడల నితరకారణము లేనియున్నను తేకున్నను సీతీర్మానము కొంత సులభమైతిరీ చుకు నేమో. ఇంటర్మీడియేటు పరీక్షలో ఇప్పుడొక్క పర్యాయము లేకలేక పోయినయెడల మరల నోక సంవత్సరము విద్యాధి పదోయోగ కళాశాలలో చదివితే తీవలయునను నిర్బంధమున్నది. ఈ నిర్బంధమును తీసివేయించుటకు శ్రయత గాను లింగారెడ్డి గారెంతో ప్రయత్నించిరి. అట్టివానికి కళాశాలలో తానైనయెడకుట కష్టముగా నున్నదని రామనాథయ్యరు గారు వాదించియు పోయి లేకపోయినది. తుదకు తనకు సమర్థత లేని పాఠములను మాత్రమే విద్యాధి కళాశాలలో ఆరెండవ సంవత్సరము చదువునట్లేర్పరచ వలసినదని రాను లింగారెడ్డిగారు ప్రయత్నించిరి. అదియు నిలచినదికాదు. ఇదివరకువిశ్వ విద్యాలయములో ద్రావిడభాష లన్నిటిని నొకేబోర్డుండుడిది. రాను లింగారెడ్డిగారి యుపక్రమముపై నిన్నటి సమావేశమున మెక్కింక్లబోర్డు ఏర్పడవలసినదని తీర్మానింప బడియెను. దేశభాషాభి మానులగు విశ్వవిద్యాలయ సభ్యులు ఈప్రత్యేకపు బోర్డులను దేశ భాషలను ప్రవృద్ధిపంప జేయుట కుపయోగించుట కనువగుచున్నది గదాయని సంతసించు చున్నాము.

మూడుమాసముల గ్రంథములు

మనయాంధ్ర భాషయందు కడచిన అక్టోబరు, నవంబరు, డిసెంబరు మాసములలో 213 గ్రంథములు ప్రకటితము లయినవి. అంతకుముందు మూడు మాసములలో కంటె 23 గ్రంథములు మాత్రమే వెక్కువ. ఎప్పుటివలెనే వివరము సుబంధించిన మూడు మాసములలో వెలువడిన గ్రంథములలో మతవిషయక గ్రంథములే యెక్కువ సంఖ్యకలవి 58 నినిలోకొన్ని గమనింప దగినవి కలవు క్రింద గ్రంథములలో ప్రిన్టు ప్రోగ్రెసువుచున్నవైష్ణవగ్రంథముః గుభామాంతికరణమును, విపుల వ్యాఖ్యానముతో 11, 35వ పుటలు గల బైబిలును పేర్కొనదగి యున్నవి. హిందువులకు సంబంధించిన నాలుగుస్థల మాహాత్మ్యములును అవైశ్విర నేపాంతము, యథార్థమతో వ్యతము నిమనవియు నొకయువన్యాస గ్రంథమును ప్రకటితము లయియున్నవి. ఇవిగాక యెక్కువను తప్పని శతకములు, దండకములు కీర్తనలు 24 టికీ కలవు. మనమునకు పినపసంఖ్యకు కావ్యములు, ఇందులో నొక్కొకవినున యాంధ్రలోక వాంఠయు గమనింప దగియున్నవి. అరవమున ప్రఖ్యాతియగు అవైశ్విరను కవయత్రికికి భాషాంతో కనిగము. తెలుగునందు 7 గులుగుట నిజముగా ముఖ్యమే. గ్రంథ మెట్లున్నచో మేము చెప్పవలయు గాని ప్రయత్నిము ప్రకటింప నీయము. లెకు వాత పేర్కొనదగిన భాగము కథలు ఇందులో పూర్తిగా పురాణాధారు 2 మ భాషాంతరీకరణములు 3 మను వేయకథలు 11 నుగలవు. ఇవికాక ఆరు నవలలు కనుపించుచున్నవి. వానిలో మూడు అనువాదములనియు మూడు స్వంతము లనియు నూహించదగి యున్నవి. నాటకములు 13 కలవు.

అనువాదములు 7 పురాణాధారు. ఇవి కళాత్రము సాంఘికము. నివేదిక, గామ దాసు విశిష్టచరిత్రములతో నాడయనున నా లాగునింపకులు ప్రకటితములగునవి. చిత్రమె చన్మయ్యటికి యుద్ధపు ప్రాబల్యము కాన్పించుచు న్నది. రెండు యుద్ధచరిత్రలు ప్రకటితములగునవి. కాని ఇకయెక్కువ ప్రచారములోనికి వచ్చినట్లు గూకు విధమగు సూచనలను కానవచ్చి యుండ లేదు. ప్రకటించచిత్త రెండవభాగము చరిత్రాభాగమున భావవచ్చుచున్నది. యుచిత్రకూడ నొక చిన్న గ్రంథము ప్రకటితమయినట్లున్నది. విమన్యూరుకు మూడుమాసములలో క్రొత్త జెగ గ్రంథము ప్రకటితమగుట మనవాన్యాయకర్తలు చూచిన విషయములను గమనించు చున్నారటను తెలుపుచున్నది. పన్నులను సులించ యొక గ్రంథము వెలువడినది. కళలలో వృత్త్యాద విద్యలకు సంబంధించిన గ్రంథములు రెండు కానవచ్చుచున్నవి. అయిన ప్రకృతిశాస్త్ర ప్రకటన లేకయుండుట విచారకరము. వివిధ భాషాలో శేరి తెలుగున ప్రకటితముల గ్రంథముల సంఖ్యయు గొప్పదిగ నేయున్నది. భాషావాఙ్మయము విస్తారమగు చున్నదనుటకు నిదర్శములు న్నవి. విస్తారమగుటతోగూడ ప్రమక్రముగా గూఢము. పుస్తకపుస్తక ఆధులముగు మనము కనిపెట్టుచున్నందుము.

సోమవారములో కడచినసంవత్సరము కడపటి మూడు మాసములలో జరిగిన దోపిడలసంఖ్య అదృశ్య విమాముగా నున్నది. రాజధాని డివిజన్ లో కలరాత్రము 24 బందిపోటులు జరిగినవి. మొట్టమొద 73 బందిపోటులు రిపోర్టు అయి యున్నవి. వీటి తంత్రావార్తలనుబట్టిచూడ మొన్న మూడు నెలలలో నొకజిల్లా పిద్యాలయ ప్రధానోపాధ్యాయుడు జనంపబడినట్లునుఅతనిని చంపినవారిని పట్ట బాంధులవారు కొందరు హతులైనట్లును తెలియ వచ్చుచున్నది. ఈప్రధానోపాధ్యాయుడు ఎవరో కొంతకాలము విద్యార్థులకును బందిపోటులకును సంబంధమున్నదని అధికారులకు తెలిసిపాడె. ఈవిషయములుండగా పోలీసువారు కొందరు విద్యార్థులను కొందరు యావనులను ఇరుగురు ప్రాసెసురు లుచేసి జైలులకయి పట్టుకొనినారట. వీరిమీద నేరములునునోలేదో, ముందుకాని తెలియదు. కాని ఈ రాష్ట్రమున నేర్పడియుండు స్థితిమాత్రమున దానము. హంతకుల పద్ధతులు దురూహ్యములు. ఒక్కపర్యాయము హత్యలపిచ్చి పట్టిన తరువాత కది వదలి పోవుట, అందరు సాయుధులై యుండు కళాత్మక దేశములలోనే జరుగుటలేదు. ఇదిగూడ యాధులై యుండు నిదేశమున నురాత్మ్యముల మాయధములు చేసిక్కు చున్నప్పుడు హంతకులనుబట్టి మార్గములు సుసాధ్యములు గావచ్చు. దినమును నభివృద్ధిపడుచుండు పోలీసు బలములనువరకు తగిన పరీక్షనుచేచు జాలకుండుట గలదు. ఆయాప్రాంతప్రజలెట్లు కవనమును బట్టి పట్టుకొని తిరుగుచున్నారో గదా! త్వరితమునభుత్వమునా రుచితరీతిని ప్రజాక్షేమమునకై పట్టుటలోన గురని నన్నువలసి యున్నది.

రిషియాలో యుద్ధము.
మార్చి 7:—రిషియాలోననమావారు యాక్రొంక 1. గులులను ప్రకటించిరి:—నీమనవడికి యెడమ నెడమ గూసేయను నీవనో తెలుస్తేమను వెనుకెప్పుడు తరిమిమి కాపునీజిల్లాలోగూడ బృహత్ సేనను వెనుక తరిమితియి. అందులోకొవులోద్దూడ ఫెారియద్దమావగుచున్నది. పుర్రాణాన వాటిరాత్రి స్తవీస్కీలోంజాలోగూడ యెత్తు ప్రదేశముగా ఆక్రమించుకొనియున్న శత్రుసేన మనసేన తరిమివేసి. కార్వోవో వద్ద మనసేన 7 జర్మను ఫిరంగులను పట్టుకొన్నది.

వ్యాపారవిషయములు.

మన దేశమున కింత దేశములనుండి యెంత విలువగల సీసపు ప్రాతపుల్లలు (పెన్సిల్స్) వచ్చుచున్నదియు తెలిసికొనుటకు వీలు లేదు. కాని, యివి జర్మనీ, ఆస్ట్రీయా దేశములనుండి విశేషముగా వచ్చుచున్నవని చెప్పవచ్చును. ఈ దేశములలో పెన్సిల్స్ తయారీకి వచ్చు శ్రేష్టతరమగు మెత్తని కొవ్వయము, (గ్రేఫయిటు) గనులు సమృద్ధిగ నుండుటచే నీ పరిశ్రమ యచ్చట కర్మిలుచున్నది.

మన దేశమున మంచి కొవ్వయ గాని, ప్రాతపుల్లల గాని లోహము చిక్కుటలేదు. ప్రాతపుల్లల గాని లోహము కలదుగాని యిది ప్రశస్తమైనది కాదు. కాని లోహములను గుర్తించుటకు సులభములగు దొరకునుగాని యిది పెన్సిల్స్ తయారీకి సాధనముగాదు. కొవ్వయ దొరకునో లేదో యెవడు చెప్పజాలడు. అదవు లన్నిటిని కోరించిన దొరకునేమా! అయినప్పటికి బెలుచిస్తానను మైనూరులలో ఒకతరగతి కొవ్వయనికీ వచ్చునని చెప్పవచ్చును.

మన దేశముల చదురుగింజలలో ప్రతిగింజలు, క్షేపణు నెనగలు, ఆమడములు, నువ్వులు, అవిసెలు, గసగసాలు, ముఖ్యమైనవి. కడచిన సంవత్సరము మన దేశమునుండి 420 లక్షల రూపాయల ప్రాతపుల్లలు, 123 లక్షల రూపాయల ఆములు, 92 లక్షల నువ్వులు, 92 లక్షల అవిసెలు, 73 లక్షల ప్రతిగింజలు పరదేశములకు ఎగుమతి చేయబడినవి. ఎంతయు కాలమునుండి “గింజలు పంపవద్దు మన దేశమునదే నూనె తీసి చానిని విక్రయింపుడు” అని ఘోషించుచున్న నెలయను పవనకు. గింజలను క్షేపణు అగింజలనుండియే విదేశీయులు తీసిపంపుచున్నారు, పండి మున్నగు పదార్థములను చాచుచు వెలలకు పుచ్చుకొనుచున్నారు. చివరకు యంత్రముల స్థాపించుటను పొందిడు. గాను గలుపెట్టియైన చదురు దీను జాలరా?

కాశ్మీరకాలమున క్షీరార్థమెంతయో గౌరవముతో చూచుచుండిరి. క్షీరార్థమేమనగా మన దేశమున కిది ప్రాచ్యులలో వివాహసమయములందు మన కాలములకు పెండ్లి కూతురుకు, పెండ్లికొడుకుకి బహుమానముగా నిచ్చుచుండిరి. ఆ కాలమున కాశ్మీరకాలములకు వ్రతులు తమ మాతృలలో నీళ్లకు బదులు చాలవలయుమనిచుండిరి. క్షీరమును గలిగియుండినది. క్షీరార్థమంతయు మూలబడినది. జర్మనీవారు వచ్చి మన వ్రతులను ధ్వంసముచేసిరి. నాలుగైదు రూపాయలకే కాని క్షీరార్థమును ప్రశస్తమైనది గాక పోయినను కాశ్మీరకాలమున మాత్రా గాక పోయినను, పండితులు పాదురులు విదేశ కాలముల క్షీరములను పొందుచున్నారు.

పూర్వము కాశ్మీరములో నీరొలవల పరివాంఛ 60,000 చుండియుండిరి. సంవత్సరమునకు 50 లక్షల నెరకు విక్రయమగుచుండెను. కాని కాలముననే ముట్టుకు 625 రూపాయలు ఖర్చుపట్టుచు, క్షీరార్థము ప్రాచ్యుల 2000 రూపాయలకు అమ్ముచు కోపుచుండెడిది. ఇప్పటికిని 1846 సంవత్సరపు సంగీతకారము కాశ్మీరరాష్ట్రముచేత ప్రతి సంవత్సరము క్రీస్తుకర్త గాని కొక కాలమున మూడు మాత్రము పంపవలయును. వీనినేతరు 8000 రూపాయలు పట్టుచున్నది.

కడచిన సంవత్సరము మనరాజధానిలో 97,15,600 యెకరములలో వరియేత తయరబడినది. ఆ వెనుకటి సంవత్సరపు భూమికి నూటికి 8 వంతులు తక్కువ. బక్కాలో 78,80,676 యెకరములును, మధ్యరాష్ట్రములలో 50,55,878 యెకరములను సేకరముచేయబడినది. ఆ వెనుకటి సంవత్సరపు సాగుకం పెరిగియు కష్టముగ నే యున్నది.

చేయిన్న ప్లాంటలో కొన్ని చిత్రమగువిషయములు ప్రాయశఃపించి. పూటపూటగాని ఒక గొప్ప వర్షమును 23 సంవత్సరముల యాదుగల ఒక చిన్న పండితుని యుపన్యాసము విని తన మర్కటాపు నొకసారి ప్రతినిధిము పంకై అవికలగించి. తేలముకంటె నాలుగైదు రెట్టిచి నీసి కొని సోగాగుని ఇంకొకవ ర్షము, ఒక విదేశపు పండితుడు వానిని చిన్న ప్రతినిధి చేసి “నీకు సంవత్సరమునకు 60,000 రూపాయలెచ్చెదను. నీవు మాకర్పా గారమునొక్కసారి తినినను మాచుచు మార్చేమైన దోచిన యెడల చెప్పవచ్చును

వలయునని యంత్రము ప్రాసించెను. బ్రిటిష్ వారు తన ములో చిన్న వెంటలను దేయఁజేయఁజేసిన స్థాపించి పని చేయఁచుండగా రెండు జర్మన కంపెనీలు 57,50,000 రూపాయలు వెచ్చించి, యింకను క్రొత్తమామూలతో నొక యంత్ర కాలముపై రెండు సంవత్సరముల కాలములో గామంచి పంచి క్రొత్తయంత్రములను జేసి ఇంగ్లాండునకే పంపసాగిరి.

మన పిల్లలకు బొమ్మలుకూడ విదేశములనుండియే వచ్చుట కోరినయము ఈ బొమ్మలు జర్మనీలోని న్యూరెం బర్గునుండియు, సానిబర్గునుండియు విశేషముగా వచ్చుచున్నవి. ఇట్టి నీటినుండు జర్మనీపరిశ్రమయందు చాల ఉన్నతస్థానము వహించుటయందు చిత్రమేమియులేదు. జపానుండియు చతుక బొమ్మలు వచ్చుటకలదు.

ఇంగ్లీషువారుకూడ బొమ్మల విషయమున జర్మనీకి వెనుకబడియున్నారు. ఈవర్ష ఇంగ్లాండు దేశపు వాణిజ్య కాలమున బొమ్మల ప్రదర్శన మొకటి జరిగి. జర్మనీలో కొన్ని బొమ్మలను జేయుదురు. కొన్ని బొమ్మలను పక్షులైన దైత్య కండ్లుమానికొనును. ఇట్టిమాదిరి వానిని చేయు రహస్యమును అంగ్లేయులు కనిపెట్టెదని తెలియుచున్నది. ఇదిగాక జర్మనీలో మన దేశలా విగ్రహములకూడ చేయబడుచున్నవి.

మన విదేశీయులలో నేవయమునను పోటీగపని చేయజాలమునకు దబ్బులేదు. అభిమానులేదు. వికమత్వములేదు. కాన్త్రుజ్ఞానములేదు. అయినప్పటికి మన దేశములో కొండవల్లి, నక్కవల్లి మున్నగు పోట్ల చక్కని బొమ్మలు చేయబడుచున్నవి. సీమబొమ్మలకంటె బదుటబోడనే విరుగవు ఈ పరిశ్రమిట్టి సమయమున మన ఆంధ్రులందుకు వృద్ధి లాగి నేలకేరారు?

మన దేశము పట్టుపనులకు ప్రసిద్ధి కెందినదైనను, మనకు గావలసిన గడ్డలు చాల భాగము ఇతరదేశముల నుండియే రావలయును. కడచిన మార్చిలో అంత్యముగు సంవత్సరమున మననుండి 9,66,622 పానుల విలువగల పట్టు గడ్డలు వచ్చినవి. ఇటువంటివి ఇంగ్లాండు ప్రాచ్యుదేశములలోను, చేయబడుచున్నవి, కడచిన సంవత్సరమున నీటి గడ్డలు జర్మనీనుండి 1,41,068 పానులవియు, ఇంగ్లాండు 1,28,250 పానులవియు, ప్రాచ్యునుండి 1,11,712 పానుల వియు దిగుమతియైనవి.

ప్రతినిధి సేనల ఆరోగ్యము

లండను మార్చి 6:— యుద్ధభూమిలోనున్న రైటరు వాగ్దానమువారి విలేజు ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— నాలుగు నెలలనుండి వానలోన, బురదలోను యుద్ధముచేయుచున్నను ఇంగ్లీషు సైనికులు యెంతమాత్రము జబ్బుపడలేదు. ఇందువలన వారికి ఆరోగ్యము బాగుపడినదియే చెప్పవచ్చును. ఇంటికడనున్న పుట్టికన్న కొద్దిమందికి మాత్రము జబ్బుచేసినది. హిందూదేశపు కేసలు.

వానవలనను, కలివలనను హిందూదేశపు సేనలు చాల బాధపడుచుండునని లండనునగరములో అనుకొన్నారు. కాని యుద్ధభూమికివచ్చి చూడగా భయమునకు కారణము యేమాత్రము అగపడుట లేదు. ఇండియాలో నున్న పుట్టికన్న వీరు చక్కగా నున్నారు.

హిందూదేశపు గుట్టపుదేశము. ఆఫ్రికావలనుండి హిందూదేశపు సైనికులను మంచిని. వీరందరు మంచి ఆరోగ్యవంతులై యున్నారు. గుట్టపు కాకులను మంచిని. వీరు కూడ ఆరోగ్యవంతులుగాను, హైద్రాబాదుకు బాగుగా నున్నారు. గుట్టములు మారుటకు ముద్దుపచ్చుచున్నవి. ఇండియానుండి వచ్చినపుట్టికన్న మొదలవలె చక్కగా నున్నవి.

సామాన్య శాసనసభ

కారావ్యయముల చర్చ.

ధిల్లీ మార్చి 8:— సామాన్యశాసనసభ నేటిఉదయము కూడినది. సభ్యులుకొద్దిమంది మాత్రమువచ్చిరి. సర్ హార్ కొర్ట్ బట్లగుగారు ఆధ్యక్షులుగనుండిరి. సభ్యులడిగిన ప్రశ్నలకు జవాబులు చెప్పి తరువాత కోశాధ్యక్షులగు సర్ విలియం మేయరుగారు ఆశావ్యయములను గూర్చి చర్చ ప్రారంభించిరి. దానినికా గాదాభాయిగారు ఆశావ్యయముల పుత్రములలో కొన్ని మామూలు చేయవలసినదని ప్రతిపాదించుచు నిట్లు నెల విచ్చిరి:—

రైలుదేర్బాములకు ముందుసంవత్సరము ఖర్చు పెట్టదలచిన సామ్యుకు 50 లక్షలకుకొద్దించ వలసినది. ఇట్లు తగ్గించుటవలన మిగులు సామ్యును, విద్యుదును ఆరోగ్యభివృద్ధికి వినియో

గించుటకు లెక్కింపఁ ప్రభుత్వములవారి కిచ్చవలసివచ్చె. ఆరోగ్యభివృద్ధికిని విద్యాభివృద్ధికిని సామ్యును వినియోగించుట ముఖ్యమని దొరతమువారి అభిప్రాయమనచింది. యుండుటచే నే నేను 1915-16 వ సంవత్సరమునకు నిర్ణయించిన ఆదాయ వ్యయములలో కొన్ని మార్పులు కావలసినవి కొనుచుంటిని. ఇందు నిమిత్తము గాకపోయిననే నేమియుమామూలు కొరదలనుకొన లేదు ప్రస్తుతముజరుగుచున్న సంవత్సరములో బడ్జెటుందు విద్యాభివృద్ధికి, ఆరోగ్యభివృద్ధికి నిర్ణయించిన సామ్యుకు పె10 లక్షల 90 వేలపానులు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములలో తక్కువగా ఖర్చు పెట్టబడుచున్నది. ఇండియా గవర్న మెంటువారు విద్యావిషయమై చేసిన కొన్ని ఉత్తమఫలనను రాష్ట్రీయ దొరతమువారి వ్యయములకు సంబంధించి ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి తెలియ తగిన కొన్ని సంగతులవలనను, విద్యాభివృద్ధికి ఖర్చు పెట్టతగిన సామ్యుతగినదని కోశాధ్యక్షులు చెప్పవచ్చును. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములవా రేకముగ తెలియజేసిన కొన్ని సంగతులు సరిగ నుండకపోవుటచే గాక అన్యాయముగ కూడ నున్నవి.

ప్రవాహిత కార్యముల కొరకు భూములకు కొనుటకు రాజధాని దొరతములకు ఇండియా గవర్న మెంటు భనసాహాయ్యము చేసినది. ఈదబ్బును ఒక్కసంవత్సరములోగా రాజధాని దొరతములు ఖర్చుపెట్ట జాలక పోయినవి. దీనిని పట్టి చూడగా ఏసంవత్సరపు దబ్బును అసంవత్సరము ఖర్చుపెట్టుట కష్టమని తెలియుచున్నది. ఈసంవత్సర రాగంభమున రాజధాని ప్రభుత్వములకు ఇండియా గవర్న మెంటువారు లెక్క ప్రకారము చాలదబ్బు యిచ్చగలసి యుండెను. ఈదబ్బును రాజధాని ప్రభుత్వములు సంవత్సరంతయులో గావచ్చుగా ఖర్చు పెట్టుకొన వచ్చును.

ఇండియా దొరతమువారు రాజధాని దొరతములకు విద్యాభివృద్ధికిగాను సాహాయ్యముచేసిన భనమును, వారు ఉపయోగించక పోవుటకు వారి సోమరి తనము కారణమై యుండెను. ఉపయోగించుటకు వీలులేని కారణములేదో ఉండియుండును. ఇండియా గవర్న మెంటువారు సమృద్ధించిన దబ్బును వీలైనంత త్వరలో వినియోగించు కొనుటకు రాజధాని ప్రభుత్వములు ప్రయత్నముచేయును. కాని అసం దగ్ధములు వచ్చినప్పుడు మట్టుకుకొన్ని రాజధాని ప్రభుత్వములయమిత కాలములో ఆపనిని నెరవేర్చ జాలవు మునుపటిసంవత్సరము ఇండియానగడియో గవర్న మెంటువారు భనసాహాయ్యము చేయఁజేసే రాజధాని దొరతములకు యిచ్చుండికలుగును. ఇందుకు రాజధాని దొరతములను నిందించుటకు వీలులేదు. వెంటనే ఖర్చు పెట్టుకోలేనప్పుడు రాజధాని దొరతములకు భనసాహాయ్యముచేయువారు ఖర్చు పెట్టుకో గలిగినప్పుడు సాహాయ్యము చేయకపోవటముకూడ ఘోరముగాయున్నది.

రాజధానిలకొరకు మొదట యేర్పరచినదబ్బును కొద్దిగ మార్చించుట అవసరము. సామాన్యముగ తగులు మార్పులను ములకు మొదట సమృద్ధించిన సామ్యుచాను. కాని యీ సంవత్సరము కొత్తకార్యములు అనేకములు అరంభించుటచేత మార్పు యియ్యకపోయిన ఆపనులన్నియు ఆగిపోవును. దీనివలన ఇబ్బందులుకలుగుటయే గాక విశేషమైనమామూడు సంభవించును. ముందు సంవత్సరపు వైద్యవ్యయములకు యేర్పరచిన సామ్యు వెనుకటిసంవత్సరము సమృద్ధించిన సామ్యుక పె 3 లక్షల 95 వేలపానులు తక్కువగానున్నది సవరించి లెక్కలకన్న 18 వేల600 సంవత్సరములు తక్కువగానునది. దీనినిబట్టి పారిశుద్ధ్యమునకుకూడతక్కువసమృద్ధింజబడ్డై గ్రహించవలెను. సా 8 శుద్ధ్యము నిమిత్తము ప్రము మార్పు, వైద్యవ్యయముల నిమిత్తము స్నాన సామ్యు ఆదాయములనుండి 1913-14 సం॥లో 108 లక్షలపై చిల్లరమున్నా కాంతను చేయబడినది కాని 1915 16 సం॥లో 15 లక్షలపై చిల్లరమున్న కోశాంతను చేయబడినది ఈ కారణమువలన 9511000 రూపాయలు మిగిలినవి ఇట్లు మిగుల్పుట మంచికాదు

ఇండియా కంతుకు పక్షులెరులకు లేమాత్రమని మేయరుగారు రిని; ఆరోగ్యదాతకములగు పక్షులు (స్క్రీము) ల నెన్నింటి కాధనము చాచునని యడిగిరి. రైల్వేలకాని ప్రత్యేక పరచబడియుండు కోటీ ఎనుబదిలక్షల సభ్యులలో నేటిక్షులను నూతనముగ నేర్పడు (ఇనుపదారి) మార్గములకొరకు వినియోగించి వలయునని దాదాభాయిగారు నడిపించెను? ఈ పద్ధతులకు అవసరముగాని, ఈపద్ధతు నిర్వయమందుగలబోలికల ముగాని నాక బోధపడలేని మేయరుగారుచుండలిండి. ఇనుప దామలములను లాభకరములకు సంధేయిస్తున్నది. మంచి సాగుదలగల సంవత్సరములలో స్వల్పలాభమే వచ్చుచుండెను. సర్ వైట్లీ ఉడ్డి చిల్లరుగారు నడిపిన మేరకు రెండేండ్లకిందట, అనగా, 1908-1909-న సంవత్సరమున రయిల్వేలపద్ధతింద దొరతమువారికి కష్టము కలిగెను.

ఈ విద్యాలయమునకు శిలాభద్రుడను మహావిద్యాంసుడు అధినతిగా నుండెను. యాకాచాగునకు శిలాభద్రుని మేనల్లునిగృహమున బగు యేర్పాటుచేసిరి. భోజనమునకు గావలసిన యేర్పాటులు కూడ విద్యువిద్యాలయాధికారులే యొనర్చిరి. మగధ దేశమునుండి రాజాధిరాజు ఆపయోగించు శ్రేష్ఠతరమగు బియ్యమును దెప్పించిరి. ఇట్లమునచ్చినచోట విహరించుటకై ఒకచిన్న యేనుగు నొసంగిరి. ఇచ్చట నొల్లెమున యాకాచాగుని రెండు సంవత్సరములుంటిను. ఈరెండు సంవత్సరములలోను వాద్దమత గ్రంథములను శ్రవణములను, వానిక సంబంధించిన వ్యాయతర్క, మిమాంస, వ్యాకరణ శాస్త్రములను అధ్యయనము చేసెను. ఆప్యదత్తుడు, విగాచుడు నిదురైతై చుట్టుపట్టులములకు పల్లెయింను యేనుగుమీదను బోవుచుండెడి వాడు. విద్యాలయ వాతావరణ మంతయు జడభూపలతోడను, శాస్త్రచక్రలతోడను నిండియుండెడిది. ఇచ్చట జేవలము పారమాత్మిక సంబంధమును విద్యమే కాక చాక సంబంధమును గఱచితకాస్త్రము, శ్వాసము, భూగోళము, వైద్యము, మున్నగు వానిని గూడ బోధించుచుండెడిది. ఇందు విద్యులగు నూత్రగ్రంథములను, శాస్త్రములను బోధించువలసదగు 1000 మందియు, ముప్పదినిబోధింపవలసగు 100 వందయు, ఏలందని బోధింపవలసగు 10 వందయు, (ఇందువాకాగు యాకాచాచగలడు) నుండినట్లు యాకాచాగు చేప్పుచున్నాడు. 1834 శిలాభద్రుడు మార్చి 25 తొమ్మిది పాండిత్యము కలిగి అన్నిటిని బోధించు వహుగలడు. గతిగియుండెను."

బిరోపా మహాసంగ్రామము.

ఇంగ్లండు

జర్మనీవారి యంత్రాగములపై ఫిరంగుల బారు చేయుట.

లండను మార్చి 6:— పారిసు, గురువారము నాడు ఛానెలునందు ఫ్రెంచివారి డిప్లొమెయిట్ల జర్మనీవారి యంత్రాగముపై ఫిరంగుల బ్రయోగించెను. ఈ యంత్రాగముయొనెం 2 రు మోస్తరుది. అంతర్జాతీయ మూడుదెబ్బలులిసిన వెనుక మునిగి నుల నగపడలేదు. అని ప్రకటించబడెను.

ఉద్యోగియులు గట్టుచు జేరుట.

లండను మార్చి 6:— యుద్ధంకి రు అంతర్జాతీయ దలి యుద్యోగియులు 29 గురు డిమాండును దీసికొనిరాబడిరి.

నష్టమేమియు లేకపోవుట.

లాహోరు మార్చి 6:—ఈ వారమునందు జర్మనీవారి యంత్రాగములవలన నేమియు నష్టముకాలేదని మార్చి 4 తేదీన లండనునుండి సివిల్ అండు మిలిటరీ కలెక్టురకు ప్రత్యేక తంత్రీ వార్తచెప్పెను.

కోశాగారమువారి పులిములు.

లండను, మార్చి 6:—నూజిక కివంతున వడ్డీగల కోశాగారమువారి పులిములకై పా 5000000 ల వరకు గావలసిన వారిని దరఖాస్తు చేయవలసిన దనిరి. స్టాకు యెక్స్చేంజి వ్యాపారమునందు ఈజిప్టు ప్రత్యములను, నూనె కర్తకమునందలి భాగములను ముఖ్యముగాగోరిరి.

“థార్ డిస్” వర్తి నావ

అలహాబాదు మార్చి 7:—పయినిరు. ప్రతికట లండను విలేజిక్ యొక్రిందివార్తను పంపినాడు:—“థార్ డిస్” అను వర్తకనావను నాల్గవారవద్ద యిటీవల బ్రిటీషువారు కొనిరి. ఇది మొన్న ఒకజర్మను అంతర్జాతీయ మంచినది. అంతర్జాతీయములను మంచిన బ్రిటీషువర్తక నావలకు బహుమానమును యిచ్చెదమని ఇంగ్లండులో యెవరో ప్రకటించిరి. తనకా బహుమానమును యిచ్చుని “థార్ డిస్” కోరుచున్నది. బ్రిటీషువర్తక జర్మను అంతర్జాతీయ ఒకటి “థార్ డిస్” మీదటాల్గవో గొట్టుమునదలెను. అగ్గట్టు “థార్ డిస్”కు తగులలేదు. అంతట థార్ డిస్ అంతరాయి గొట్టుముమీదికి వెళ్లి కొంచెముసేపు అప్రాంతముల నేయించెను. అంతర్జాతీయ తిరిగి అగపడలేదు.

సురక్షితముగ రెవుచేరుట.

లండను మార్చి 7:—“థార్ డిస్” బోగునావ ఒక నవమొన్నను బాదించిన దనియు థార్ డిస్కు స్వల్పముగ దెబ్బపూత్రమే తగిలినవనియు, సురక్షితముగ రెవుచేరిన దనియు, జర్మనులకుడ ఒప్పుకొనుచున్నారు.

సర్ జాన్ జెల్లికో

లండను మార్చి 6:— సర్ జాన్ జెల్లికోగారికి నాకా నేనానిపదవి అను పెద్ద ఉద్యోగమును యిచ్చిరి.

సర్ రిచర్డు పియర్స్ గారు.

ఇంగ్లండుకు వచ్చుట.

లండను మార్చి 6:—తూర్పుఇండియాదీవులవద్ద నున్న అంగ్లేయు నాకాదళమున కధిపతియగు వెను అడ్మిరలు సర్ రిచర్డు పియర్స్ గారు ఇంగ్లండుకు వచ్చిరి.

ఫ్రాన్సు

సర్ జాన్ ఫ్రెంచిగారి లేఖ.

లండను, మార్చి 6:— నేటిరాత్రివచ్చిన ఫీల్డుమార్షలు సర్ జాన్ ఫ్రెంచిగారికిని లేఖయిచ్చిరి. ఫిరంగియుద్ధముల ఫలితము తృప్తికరముగ నున్నది. ప్రతిదినమునను చిన్న చిన్న పోరాటములు జరుగుచు నేయున్నవి. కాని ఈపోరాటము అందు మనమే ముందుగ ప్రారంభించుచుంటిమి. బ్రిటీషువారి విమానములు శత్రువిభిరముల వెనుకకు బోయి వారి విమానములను రెండుసార్లు క్రిందకు దిగునట్లు చేసినవి.

సర్ జాన్ ఫ్రెంచిగారికి ఫ్రెంచివారు సైనికపతకము నొసంగుట.

లండను మార్చి 6:—జనరలు డిల్క్రాఫ్టుగారు ఫీల్డు మార్షలు సర్ జాన్ ఫ్రెంచిగారికి మెడల్ మిలిటేరను పతకమును బ్రదర్శించుచో జరిగినయుత్సవమునగూర్చి బ్రిటీషువారి హెడ్క్వార్టర్స్ ముఖానున్న రైటరు ప్రతినిధి యిట్లు దెబ్బుచున్నాడు. ఈపతకము నిగ్గి పూదేశీయన కొనంగుట కిదియే ప్రథమము. ఫీల్డు మార్షలు గారొకరింపుచున్న ఘనకార్యములకు ఫ్రెంచివారింక మెచ్చుకొనుచున్నదియు సైనికుల ధైర్య శ్రేయ్యములనుగూర్చియు తప్పక మిత్రమండలివారికి జయము కలుగుననియు జనరలు డిల్క్రాఫ్టుగారు చెప్పిరి. ఫ్రెంచివారి పరాక్రమమును బ్రిటీషువారి సైనికులకు మనోగతిమే యనియు వారితోగూడగలసి పోరుట గౌరవమనియు తప్పక విజయము గలుగునని తమకుగూడ నమ్మకము గలదనియు ఫీల్డు మార్షలు ఫ్రెంచిగారు నడిపిరి.

ఇతర బహుమానములు.

తరువాత సచిత్ర స్రవ మొనర్చుచు జనరలు డిల్క్రాఫ్టుగారు జనరలు విల్క్రాన్సిగారికిని 21 అలెంబీగారికిని, 21 పుల్టినేగారికి గ్రాండుక్రాస్ ఆఫ్ లిజియన్ ఆఫ్ హనరును బిరుదము నొసంగిరి.

వైమానికునికి బహుమానమిచ్చుట.

లండను మార్చి 6:— పిగాడను ప్రసిద్ధికెక్కిన ఫ్రెంచి వైమానికుని, జర్మనీవారి విమానముల ధ్వంసము చేసినందులకై, సైనికపతకము నొసంగిరి.

పరాసు స్త్రీమరు నిప్పుముట్టుకొని మందుట.

ప్రయాణికులు సురక్షితముగ నుండుట.

లండను మార్చి 6:—లాటోరెనీ అను పరాసు స్త్రీమరు నిప్పుముట్టుకొనినది. ఈస్త్రీమరు ఫిబ్రవరి 28 వ తేదీన న్యూయార్కునుండి బయలుదేరి హేటరుఫ్టజము వచ్చుచున్నది. ఈస్త్రీమరు తీగ్రముగ మండిపోవుచున్నట్లు తరువాత వాయువార్త వచ్చినది. దీనిమీదనున్న ప్రయాణికులు, కళానులును సురక్షితముగ నున్నారు.

మూలకొల్పోయి యుద్ధము.

పార్లమెంటు మార్చి 7:—పరాసు అధికారులు 27-వ తేదీన ప్రకటించినదానిలో నువావారింపిన మాలనుకొల్పో వ్యవహారము గురించి, యొక్రింది వివరము తెలియుచున్నది:—పరాసు సైనికులను కందకములును జర్మను సైనికులను కందకములును, చాల సమీపమున నున్నవి. చిన్న చిన్న పొడలు పెరిగి ఇది మరుగుపడి యున్నది. గనులు, బాబులవలన యుద్ధము జరిగినది. మధ్యాహ్నము మన కందకము వద్ద పొగలెగయు చున్నట్లు కనిపించినది. మేమొకగనిని క్రేల్పిలిమని తక్కిన కందకములనివారనుకొనిరి. కందకము లోని వారికి గాడ్పు కొట్టినట్లు నేడిగాలి గొట్టినది. అంతట, మరుగుచున్న ద్రావకమేదియో మీదపడినది. పొగలో కనుపడకుండ జర్మను సైనికులు దాగికొని, ముల్లకంచె తీగలను నరికి వేసి, కందకముమీద పడిరి. కాని మరువాటి ఉదయమున తరిమి వేయబడిరి.

ఫ్రెంచి యుద్ధమంత్ర.

లండను మార్చి 7:—డాక్టరలు సిథిగతులనుబట్టి, ఏనయమున నేమి అవసరము వచ్చునో యని ఉత్తరఅఫ్రికాకుపంపిన మాసేనను ఒకపోటకూర్చి యొక్కడికివలయునన్న నక్కడికి పంపుటకు సిద్ధముగ నుంచినాము. అని ఫ్రెంచియుద్ధ మంత్రీ ప్రకటించినాడు.

మిత్రమండలివారు ముందునకుబోవుట.

లండను మార్చి 6:— పారిసు, నేటిసాయంకాలమున నిట్లని ప్రకటించబడెను. బెల్జియంలోని యిసుకడిబ్బలయందు మనము స్వాధీనపరచుకొనిన కందకముపై జర్మనీవారు 12 సార్లుదడిగిని వెతుకటగొట్టుబడిరి. అగ్రానున కుత్తరమునందు మనము తృప్తికరముగ ప్రతీకారముల సల్పితిమి. గురువారము నాటి సాయంకాలమునందు ఒక పొట్టిఫిరంగులదళమును స్వా

ధీనపరచుకొంటిమి. నేడు జర్మనీవారు మనపై బడగా వెనుకకుగొట్టి రెండుగోజులనుండి వారిస్వాధీనమున నుండిన మన కందకములలోని ముందువరుసలను మరల స్వాధీనపరచుకొనుటయే గాక చాలమందిబ్బెదీలను బట్టుకొంటిమి. కోజంతయూ రీముమీద ఫిరంగులు బారుజేయబడెను.

గురువారమునాడు ఛాంపెనీలో పెర్తనుప్రాంతము లందు ముందునకుబోతిమి. శత్రువులకావలివారల పటాలము నొకదానిని చుట్టుముట్టి పట్టుకొంటిమి. నేటిదినమున పెర్తనున కీశాన్యమున నొక కందకమును స్వాధీనపరచి కొనుటయేగాక 600 గజముల పొడవుననున్న కందకములను మెస్సిలకు వాయవ్యమునందు 200 గజముల వెడల్పుననున్న కందకములను బూసెహారునకు వాయవ్యమునం దనేక కందకములను బట్టుకొంటిమి. ఆగ్గోనునందు వాంకొయి గ్రామము నందలి పడమటి భాగమునందు ముందునకు బోతిమి. బాయిల్ ప్రేటరునందు శత్రువులు మనపై బసవపుడు వెనుకకు గొట్టితిమి. ఆల్సేనునందు హార్టుమాక్ స్వెల్లర్గామ్ వద్దపాంటుమా స్నకట వాయవ్యమునం దొక కందకమును బట్టుకొంటిమి.

లండను మార్చి 7:— నేటిమధ్యాహ్నము పరాసు అధికారులచే నిట్లు ప్రకటించబడినది:— జర్మనుసైనికులను కందకములనుండి తరుమగొట్టి వానిని స్వాధీనము చేసికొని, నోటరు జేమండి లొరెట్టివద్ద మన వైయ్యముల ముందుకు పోవుచున్నది. జర్మనీవారికి విపరీతముగ నష్టముకలిగినది. మంపె యిసులోను, పెర్తనుకు ఉత్తరభాగమునను, బూసెజోరు లోను మేము ముందుకు పోవుచున్నాము. వోస్టెసులో మేము రీచాకిరకోస్ గుట్టలమీదనున్న జర్మను సైనికులను తరిమివేసి, స్వాధీనము చేసికొంటిమి. జర్మనులు మాతో రెండుపర్వముల కలవడినప్పుడు పూర్తిగ వెనుకకు నెట్టివేసితిమి. నులు జరను దగ్గరనున్న ఇంబర్దును కూడ మేము పట్టుకొంటిమి. ఉత్తరభాగపు చివరనున్న తిరి-వ గుట్టనుకూడ వశపరచుకొనుటచేత నీవిజయము పరిపూర్ణమైనది. హోమిన్నస్వీతరు వద్ద జర్మనీవాకిపటాలములు మనసేనలను చుట్టడించినప్పుడు వారికే చాలానష్టము కలిగించి, చాలమందిని ఖయిదీలుగ పట్టుకొని చివరకు వెనుకకు గొట్టివేసితిమి.

లండను మార్చి 7:— పార్లమెంటులో యొక్రిందివిషయములు ప్రకటించబడినవి:— అగ్రానుకు ఉత్తరమున నాటో. డాండ్లోరేటి ప్రాంతములలో మనసేనలు యింకను జర్మను సేనలపై పడుచున్నవి. జర్మనీవారు యాప్రాంతములకు వెద్ద సేనలను తెచ్చిరి. వారికి చాలానష్టముకలిగినది.

బెల్జియములో వెస్టుయెండు ప్రాంతములలో ఇసుక దిబ్బలమీదనున్న మనఫిరంగుల దళములు జర్మను ఫిరంగులపై ఫిరంగులను విపరీతముగ కాల్చినవి.

ఛాంపెయినులో బాసాజరకు వాయవ్య దిక్కున పర్వత ప్రాంతములో జర్మనీవారు మనసేనమీద పడిరి. మన సేన వారిని వెనుకకు గొట్టివేసినది.

వాన్ జెన్లో మనసేన జర్మనీవారి కందకములలో 800 గజములను పట్టుకొనినది.

కుక్ వారమునాటి సాయంకాలము యుఫ్ హోట్టుకు యెడరుగానున్న మనసేనపై జర్మనీవారుపడిరి. వారిని మన సేన వెనుకకు గొట్టివేసినది. కర్నెవద్ద జర్మనీవారి మందు కొట్టును మనవారు తగులపెట్టిరి.

కుక్ వారమునాటిరాత్రి కొంత జర్మనుసేన ముందుకు వచ్చి సిల్లికర్ కాప్ వద్ద స్థానములను బలపరచుకో వలెనని ప్రయత్నించెను. మనసేన వారిని తరిమివేసి వారిస్థానములను నాశనము చేసినది.

లండను మార్చి 6:—నూర్బోర్డు మొదలు ఇరెనెనరకు ఫిరంగుల యుద్ధము తీవ్రముగ జరిగినది.

బాసెజర్ కు వాయవ్య దిక్కుననున్న పర్వత ప్రాంతములలో నిన్న మనసేన ముందుకు వెల్లినది. దీనిని చూచి జర్మనీవారు మనసేనపైపడిరి. మనసేన వారిని వెనుకకు గొట్టివేసినది.

లిస్ మొదలుకొని ఎయినువరకు అప్పడప్పుడు ఫిరంగుల యుద్ధము జరిగినది.

పెర్తనువద్ద ముందుకు వెల్లిన మనసేన స్థానములను నిలుపుకొన్నది.

పాంటుఅమాసన్ వద్దనున్న ఒకపొలమునందలిఇంటిలో జర్మనుసైనికులు బసచేసియుండిరి. మనఫిరంగులు గురిచూచి అయింటిపై ఫిరంగులు కాల్చినవి. జర్మనీవాకలవరపడి అదని లోనికి పారిపోయిరి. మనసేన వేసిన ఫిరంగిగుండ్లు వారిని చాలామారులు తరిమినవి.

క్రేరావద్ద అడవిలో కాపలాకాయుచున్న మన సేనపై జర్మనీవారు పడిరి. వారికి యెమిలూభము కలుగజేసెను.

రుష్యా

18675 వేల దీలను బట్టకొనుట.

అందను మార్చి 5:—పెట్రోగ్రాదు. పిల్చెరి 21 తేదీ మొదలు మార్చి 3 తేదీ వరకు రుష్యావారు ప్రాసిస్లావ్ ద్వారా కలహమునకు 18675 వేలదీలను 5 ఫిరంగులను 62 పాటిఫిరంగులను అనేకవర్ణముల బట్టకొనిరి.

రుష్యావారు ముందునకువచ్చుట.

ప్రాసిస్లావ్ క్రమించుట.

అందను మార్చి 6:—పెట్రోగ్రాదు. పిల్చెరి, విన్ చూల్లానవలయొద్ద కొన్ని చోట్ల ప్రభువులతో రాటము జరుగుచున్నది. ముగ్దెరిజిల్లాజయప్రదముగ ముందునకు బోవుచున్నారని తెలుకొట్టిన వందలకొలది. ఖైసల 5 పాటిఫిరంగులను బట్టకొంటిమి. కొనోప్కాకోటల బట్టకొను నపుడు వైవాని బట్టకొంటిమి. కార్పెతియా పర్వతములందు జాగ్జిట్వికకు దక్షిణముననున్న బలియన్దమును బట్టకొంటిమి నిన్న ఆస్ట్రీయావారు రంధ్ర తీవ్రముగ మనవైబడలేదు. రుష్యావారు ప్రాసిస్లావ్ బ్రహ్మాండ లూకావది దాటిరి.

ఆస్ట్రీయా రషియాలు యుద్ధము.

కార్యానియను కొండలలో బెట్టెగ్రాదు ప్రాంతము అందు ఆస్ట్రీయాను లనేకమారులు మన సేనవై పడుచున్నారని వారికి ఏమిలాభముకలుగులేదు. చిట్టి కాదియొద్దను కందకములను త్రవ్వకొని బలముగానున్న ఆస్ట్రీయాను సేనను మనసేన తరిమివేసి నూరుమందిని ఖయిదీలుగ పట్టుకొనినది. మనసేన ముందుముందుకు వెంటకొని పోయి ఆస్ట్రీయాను సేనవై పడుచున్నది.

రషియా ప్రకటన.

అందను మార్చి 7:—వోర్క ప్రాంతములలో మనసేన జర్మను సేనలను వెంటకొని, ముందుముందుకు బోవుచున్నది. కార్పెతియా పర్వతములందు యితరవేట్ల కాంతముననున్నది.

అందను మార్చి 7:—పిల్చెరికి యొద్దనున్న ప్రాంతముల వాయవ్యదిక్కునను మనసేనలు యింకను ముందు ముందుకు వెళ్లి జర్మను సేనవై పడుచున్నది. జర్మను సేనలను మన వారు సోమోజ్ కెయిన్, టిబెస్కి-అను ప్రదేశములకు దాటి పోవుటలు కొట్టిరి.

యావాప్రాంతములలో మన సేనలు యింకను వెళ్లుచున్నది. సోమోజ్ కెయిన్ వైపునకు ఖయిదీలుగ పట్టుకొనినది. ఆగస్ట్ వాల్కెన్ బెల్లో మనసేన ముందుకు వెళ్లుచున్నది. ఒసోవిన్ కోట్ వైపునకు రెండుమాసలు పడిరి. రెండు మాసలు వెనుకకు తిరిగివచ్చుచుండిరి. కొటలాని ఫిరంగులు జర్మను ఫిరంగులను నికరముగా ముగా వేసిరి.

చిట్టికొండలయ.

అందను మార్చి 7:—పిల్చెరికి ఎవనుకట్టల జరుగుచున్నది. సోమోజ్ కెయిన్ వైపునకు, మోచుచ్చుగి. ఒందవా, సోమోజ్ కెయిన్ వైపునకు ఆస్ట్రీయాను సేన లింకకు యెదిరించుచునే యున్నది.

మరి ఆస్ట్రీయానువారు సోమోజ్ కెయిన్ వైపునకు దాటి నాడువలయునైతే తమ లింగిలబడి, వారిని వాళముచేసిరి.

అమెరికా

ఫిక్టియాను బట్టకొనుట న్యాయము.

అందను మార్చి 6:—సాటెరు. వాకామంత్రిగారిట్లు వెల్లడించుచు, యొక పను ప్రాంతముచే నీయోద పట్టుకొనినది. ప్రభువులవారు దీనియొద్దను బట్టకొనుట న్యాయమునకు.

పెనామొకానాలును దొంగిలుట.

అందను మార్చి 6:—వాషింగ్టన్. ఈనెల 20 తేదీని పెనామొకానాలును దొంగిలుట. టెక్సాసుయందు సంద్రాను ముగియించుచు కానిగలుగు నీ ముట్టినమునకు ప్రాసిస్లావ్ విల్లెగ్ గారు వచ్చుటమారిరి.

గ్రీసు

గ్రీసుదేశపు ముక్తములు.

వాతీకామా యిచ్చుట.

ఎథెన్స్ మార్చి 7:—వోర్తెనువారు వాతీకామా గ్రీకు నేతలు రాజుగారికిరించుచున్న ముక్తములనిగి. తమతమ పనులను రాతీయిచ్చుటల పొందమెంటు సభలో వేసిపోగాను లియజేసిరి.

ఉద్యోగిని వృత్తులైన గ్రీకుముఖ్యమంత్రి.

అందను మార్చి 7:—రాజుగారి ఆధిపత్యము క్రింద యిదివరకు పనిచేసి మానుకొనిన గ్రీకుదేశపు ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక సభచేసిరి. ఈసభకు వెనిజెల్, డ్రాగోమిస్, తియోటి కిస్, హెన్ మేన్, అనువారు వచ్చిరి. రాజుగారు కైమిస్ గారి ముఖ్యమంత్రిగా నుండునని కోరిరి. 24 గంటలలో అలాచించి దేవియము చెప్పెదనని కైమిస్ గారు అనిరి.

బర్మిని

బ్రిటిషువైద్యమును జర్మనీవారు పొగనుట.

అందను మార్చి 6:—వాల్టెరటకు సంఘమువారిట్లు వెల్లడించుచు:—హింబురుగ నాక్రమణలో వ్రాసినవ్యాసము వలన బ్రిటిషువారివైద్యము యొక్క సమర్థతను గూర్చి జర్మనీ వారికిల నొల్పి యభిప్రాయము మారివని తెలియుచున్నది. ఈప్రతియందు బ్రిటిషువారు జర్మనీవారికి ముఖ్య విరోధు లని వ్రాయబడెను. ఇంతేగాక బ్రిటిషువారి వాకాద శమమును తమ విధానముల గుర్రెగి కార్యముల నడపుచున్నంత వరకు బ్రిటిషువారి వైద్యమును గూర్చి తీవ్రముగ నాలోచింపదగి యున్న దనియు పూర్వము సంగ్రామములందు బెట్టి పట్టుకలను ఓర్చి బ్రిటిషువారు గజబరచిలో యట్లే యాయుధమునందును గూడ పట్టుకలతో బోరిదనియు వాకారణమున జర్మనీవారు హృదయముల నిట్టకరికొని వారిలో బోయటకు తమ ప్రయత్నముల నినుమడించుటకు సర్వస్వమును గోల్పోవుటకు వైన సిద్ధము గావలెనని వ్రాయుచున్నది.

ముందుగుండు సామానును దయారు చేయు

కర్మాగారమును ధ్వంసము చేయుట.

అందను మార్చి 6:—పారిసు. జర్మనీ దేశమునందలి కర్మాగారములలో రాత్నెల్ వద్దనున్న తుపాకిముందున జేయు కర్మాగారము ముఖ్యముగా వానిలో నొకటి. ఫ్రెంచివారివైమానికదళము వానివైకెగి వాగుగ గురిచూచుటకు 5 వేలయిండు గుల యెత్తునకుచ్చి 4 బాంబులవేసెను. వీనిలో మొదటిది ద్రావకమును తీట్టిలో పడెను. తరువాతవోక పెద్దముంటయు పొగయులేచెను. పొగ విమానమువరకువచ్చెను. కర్మాగారము లందు నితరభాగములను మిగిలి న మూడుబాంబులను నిష్ఫలముజేసెను.

నర్మచెంక జెప్పిలునుకు నష్టము కలుగుట.

అందను మార్చి 6:—సెం L కి కల జెప్పిలిను నొందకు నిరుపాదమునాడు తీరప్రాంతవద్ద దిగుచుండగా తీవ్రమున కష్టము కలిగెను. చురమృతుజేయుటకు విప్పవలసి కచ్చెను.

జర్మనీవారి సైనిక నష్టములు.

హ్యూసి మార్చి 7:—జర్మనీవారు తమ వైద్యులకు కలిగిన నష్టములను గురించి ప్రకటించి 500 తుల ను బట్టి జబ్బుచేసి వారికిమాడ చేర్చుకొనయెడల, రిలీక్షల మంక నష్టమెయింపదని తేలుచున్నది.

లాహోరు మార్చి 7:—జనరలు హిందెబుర్గుగారి యాధిపత్యముక్రింద రుష్యావారితో పోరాడుచున్న జర్మను వైసికులలో 24 లక్షల మంది నష్టమయినట్లు పీటెగ్రాదు లోని వైస్సు సత్రికావితేఖకుడు తెలుపుచున్నాడు. వీరిలో ఒక లక్షగారిని విశుల్లా రణరంగమునందే నష్టమైరి. తూర్పు ప్రష్యాలో 25 వేల మంది ఖయిదీలుగ చిక్కివారు. ప్రష్యా యుద్ధములో 6 వేల మంది చనిపోయిరి. భారత పట్టణమునకును, మనూరియను నగరమునకునున్న జర్మను సేనలకును మధ్యకున్న ఘోరమోరక, భూతాత్మకము జరుగెను.

జర్మను సముద్రవైదులు

లాహోరు మార్చి 7:—సెం L కి కల జెప్పిలిను తండ్రివా:—జర్మను సముద్రవైదు లేమేనా చేయుచున్న దనియు, వారికి జడముకలుగుచున్నదనియు, వార్తలు ప్రకటించుచున్నది. వీరినిగిట్టిని ఇంగ్లీషువారే ప్రకటించుచున్నాడు. సముద్రవైదులు వారికి కలిగిన విజయములనుగురించి మా కెప్పుడును వార్తలు పంపలేదని జర్మనీలో వీధుల ప్రజలు ప్రతిపత్తి ప్రాయముచున్నది.

ఆస్ట్రీయా

ఆస్ట్రీయావారి ప్రయత్నములు.

లాహోరు. మార్చి 6:—పిల్చెరి అందు మిలిటరీ-కెట్టు ప్రతిక కట్టినంతవచ్చెను. అందను మార్చి 4:—ఇటీవల రుష్యా

వారు మంకావృవకు ముందునకుబోయినని వెల్లడిగద, వారలు మరల వెనుకకు రాకుండుననిరామని సందియమును చున్నది. ఈప్రాంతములందు దాస్త్రియావారు తీవ్రముగ వైబడుచున్నది. వారు ప్రాసిస్లావ్ బ్రహ్మాండ పీటెగ్రాదు ఈప్రదేశములకు తూర్పుభాగమునందు ముఖ్యముగ రుష్యావారివై బడుచున్నారనివోవా నిర్మయావిమర్శనకారుడు వ్రాయుచున్నాడు.

రుష్యావారు ప్రాసిస్లావ్ వశపరచుకొనుట.

బుఖారెస్టులోనిమార్చి 6:—సత్రికావితేఖరి రుష్యా వారు ప్రాసిస్లావ్ బట్టకొనినది తెలుపుచున్నాడుగాని పెట్రోగ్రాదునందలి యెగ్గోగ్గీయులు రుష్యావారు ముఖ్యముగా పోరాటమునెరపి 6 వేలమంది వైదీలను 4 ఫిరంగులను బట్టకొని పడమటిదిశకుండి 20 మైళ్లదూరమువరకు వచ్చిరి మాత్రము వెలుపుచున్నాడు.

టర్కీ

క్రూసరువై ఫిరంగులు కాల్చుట.

అందను మార్చి 6:—మిటిలెగి యెదురుగా డిక్కెవద్ద నున్న “సాఫైర్” అను క్రూసరువికా ఫిరంగులుకాల్చిరి. “సాఫైర్” టర్కీవారి వికా 20 ఫిరంగులందను వేసిరి. టర్కీ వైసికులు ధూపడి చెల్లాచెదలై పారిపోయిరి.

టర్కీ యుద్ధనావలు

బ్రెస్లా, హేమిడి, పెడ్జిడి అను పెద్దయుద్ధనావలును, నాలుగుక్రూసరును నాగ వాడదనున్నవని రోమునగరమునందలి పెసెంజరు పత్రిక ప్రకటించినది. ఈ యుద్ధనావ లన్నియు ప్రయాణమునకు సిద్ధమైయున్నవి. వీనికి సోచెక్ గారు నాయకులుగ నున్నారు.

దక్షిణాఫ్రికా

దక్షిణాఫ్రికా తిరుగబాటు.

లాహోరు మార్చి 7:—సెం L కి కల జెప్పిలిను తండ్రివా:—దక్షిణాఫ్రికా పార్లమెంటువారు ప్రెసిడెంటు నిర్ణయించువారిని ఒకసంఘముగ నేర్పించి, ఇటీవల జరిగిన తిరుగబాటునుగురించి విచారించుటకు నిశ్చయించిరి. జనరలు హెర్జోగంగుగారు తిరుగబాటుచేసినవారికి వ్యతిరేకముగ పని చేయుటలందుకు, స్పార్టుగారు వారివర్తన ఖండించగా తా మిప్పుడైనను, తిరుగబాటును కూడదని అనబాలమని చెప్పిరి.

లాహోరు

లాహోరు వైద్యసాధన.

లాహోరు మార్చి 6:—లాహోరు వైద్యసాధనాల వ్యవహారముగురించి, యొక్కడి ప్రతిక యొకటి ఇట్లు తెలియజేయుచున్నది:—మేము విచారణచేచుగా మిలిటరీ విద్యార్థులు తమపాఠశాలనుండియు, భౌత సంగ్రహము నుండియు ఫిబ్రవరి 23 వ తేదీన వెదులుగొట్టబడినట్లు విద్యార్థులు చెప్పుచున్న సంగతులను తెలియుచున్నది. సాతకాల లోనుండి వీరివేర్లను తీసివేయుచునది అధికారులు తెలిపినట్లు కూడ మాకు తెలియవచ్చినది. తరువాత విద్యార్థులు తమకష్టనిష్ఠ గనులగుంచి తెలియజేసికొనవలసినదని, పంజాబులోని అప్పు క్రూల ఇకపైకైన జనరలుగారు బుధవారము సాయంత్రము వారికి తెలియజేసిరి. దానివికా 166 గురు విద్యార్థులు ఇకపై వీరు జనరలుఅఫీసులో పర్షలు బాంబులగారిని దర్శించి గురు వారము మార్చి 6, తమకున్న సాధక బాధకములను నివేదించుటకు విద్యార్థులనుండి కొందఱు ప్రతినిధులు యెర్పాటుచేయవలసినదని కోరిరి. ప్రతినిధులుగానుండి 6 గురువంతకు 24 గురు విద్యార్థులు నిర్ణయించబడిరి. సర్వమేము ఓద్యమముగారిందలో జోక్యము కలిగించుకొని, సానుభూతితో విచారించవలసినదని, విద్యార్థుల లొకవిన్నపమును చేసికొనిరి.

దక్షిణాఫ్రికాను అట్టియు.

లాహోరు మార్చి 6:—దక్షిణాఫ్రికాను అట్టియు అమోడచందు, బాలమునందు, వందలకుమారు అవద్దికారి అననలుగురు ముద్దయాల, పంజాబు ఫిఫ్త్ కొర్పువారు ఖాయ పరచినట్లు వైదులు అట్టియు దాఖలు చేసికొనవలసినదని, కోరుచు ప్రతి కాన్సిలుకు దరఖాస్తుచేసిరి. ఈతేనుకు సంబంధించి కాన్సిలులు ఇంగ్లండువేరినవెంటనే వీరుచేసిన దరఖాస్తులనుగురించి విచారించవలెను.

దేవాలయపు హత్యకేసు అట్టియు

ప్రీతి కాన్సిలువారు కొట్టివేయుట.

అందను మార్చి 6:—నిమేజు నుండలములో మహంతును అతని వారసును హత్యచేయుట. ఈ సంకల్పమున మోచించు పద్ధతులందు అను సతనికి, ఊరెత్తు యెదురైనది. దానివికా ఇతడు ప్రీతి కాన్సిలును అట్టియు చేసికొనుటకు ఈతరు విప్పించవలసినదని దరఖాస్తుచేసికొనగా, నిరాకరింపబడినది.

అలహాబాదు

భోపాలు బీగముగారు

అలహాబాదు మార్చి 7:—భోపాలు బీగముగారు మార్చి 14 వ తేది ఆ ప్రాంతముల శిక్షిని దర్శించెదరు.

డిల్లీ

హిందూ దేశములోని గోదము పంట

డిల్లీలో సభలుగుట.

డిల్లీ మార్చి 6:—గోదము పంటను గురించి విచారించుట తేల్చడిన సభ శ్రేణు మానీయులగు క్లాసుగారి యాజమాన్యముక్రింద ప్రారంభమై సంతతి సందర్శముల విచారణ జరిగిన తరువాత మధ్యాహ్నము ముగిసినది.

హిందూదేశములోని గోదములపంట.

డిల్లీ మార్చి 6:—గోదములపంట విషయమున రెండవ సారి యిట్లు తెలియజేయబడినది. రెండవసారి గోదములు, 3 కోట్ల 25 లక్షల యొకరములలో చల్లబడినవి అనగా నిరుత్పత్తికంటె రెండవపంట నూటికి 20 వంతులు వృద్ధియైనది. ఒక బంగారము లోను నీ పోరము లలోను తేల్చడిన నీవైత తక్కినవోట్ల అనుకూలముగనున్నది. మొత్తపుపంటలో వైరెండు రాజధానులలోను నూటికి 10వంతులు మాత్రమే పంటు. విదేశములలో అష్టాంశమునందీ కోటి, 60లక్షల క్వార్టరులును, అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములనుండి, 4 కోట్ల క్వార్టరులును కనడానుండి కోటి 10లక్షల క్వార్టరులును రవాణాకాగలదని అంచనా వేయబడినది.

ప్లేటుసెక్రటరీగారి తంతివాక్య.

డిల్లీ మార్చి 6:—మార్చి 4 తేదీని శ్రీవైసరాయిగారికి ప్లేటుసెక్రటరీగారి వద్దనుండి క్రిందికి తంతివాక్యము వచ్చెను. పెద్ద నునకు నాయక్యమునుండి బహుశాచరన కుత్తమువరకును ఛాంబేరిలోగల జర్మనీవారి కిందకునులలో మొదటివరుసను ప్రెంచివారు స్వాధీనముజేసికొనినయు కొన్నిచోట్ల నింకను ముందుకు బోయినయు ప్రెంచివారు చెప్పుచున్నారు. సక్కి మరణరంగమునందలి పోరాటమునందు పెద్దఫిరంగుల శీకతీవారెక్కువగనుచున్నారనిచగలపోవారు జయమునొందెదరనితోచుచున్నది. ఈవిషయమున ప్రపంచమెల్లవలనుండియు గావలసిన గమ్యముదామును చెప్పుకొనుచు పరిశ్రమలు పూర్తిగ నడుపుచున్న మిత్రమండలివారు జర్మనీవారి వైస్యముఖ మెక్కడనోయొకచోట ఛేదమువరకు ప్రతివారమునకు పెద్దఫిరంగుల బంపుమండ వలయును.

ఆస్ట్రావిక్సునంద జర్మనీవారు వెనుకకు గొట్టబడుట.

డిల్లీ మార్చి 6:—వైసరాయిగారికి ప్లేటుసెక్రటరీగారి నుండి యిట్లు వచ్చెను.

వార్సా క్షత్రమున జర్మనీవారు మనవైరుడు కారంభించి గద ఇప్పుటికి వారొక్క ఆస్ట్రావిక్సుని బడుటకు మాత్రము పలుమారు బ్రతున్నించుచున్నారు. కాని యనేక సాగులు వెనకకు గొట్టబడినది. కార్పేలియా పర్వతములందు దూక్షాకనుమయొద్ద ఆస్ట్రీయావారిని టుబోల్గాకను యొద్ద జర్మనీవారిని వెనుకకు గొట్టిరి. తూర్పు గలిషియాలో రష్యావారు మరల ముందుకు వచ్చుచు లామ్బికానదీ దాటి 6 కేలనుండి ఆస్ట్రీయావారిని 64 రువోగ్గియులను బట్టుకొనిరి. తూర్పు ప్రస్యాలో జర్మనీవారు మోదినప్పటికిని మరల ద్వర్గాపురికొని గలిషియాలో నోడకుండుటయు వార్సావై జర్మనీవారు పడ జూచుచున్న కార్పేలియా పర్వతములను శత్రువువై తీవ్రగతిని బడుటయు, వైకి నాయకుని వైపునకు మును నైకుల యొక్కయు శత్రువును దెప్పిచున్నది. రుష్యావారివైరులలో పోరాడువారిసంఖ్య సాధసామగ్రిబట్టియు ముందుగుండు సామానుబట్టియు నుండును. వారి యినుప దారులును పుండునుగనండుటవలనను వీరిసంఖ్యగర్హియుండును. కాని సమానసంఖ్యలగు బోరుచున్న యెడల జర్మనీవారిలో సమానుగు బోరుగునకు సందేయములేదు.

సముద్రమార్గములను అరికట్టుట.

డిల్లీ మార్చి 7:—మార్చి 5 వ తారీఖున ప్లేటుసెక్రటరీగారు వైసరాయిగారికి యాక్రింది టెలిగ్రామును పంపిరి:—జర్మనీవారు ఆంధ్రములతో సముద్రమార్గములను అరికట్టు విషయమును గురించి ప్రెంచివారి సాయాత్రిక వ్యవహారములనుజూచుచుంట్రి ఒక పత్రికాప్రతిఃధిలో ఈ క్రిందిమాటలను చెప్పెను:—ఇవి ఉత్తరదేశపులు. దెలియచుటయేకాని జర్మనీ ఏమి చేయజాలదు; జర్మనీ వారు ఆహ్వానమును ఒక్కొక్క నావను ముంచుచున్నా. కాని వీరివలన యుద్ధ పర్వతసాము నందు లేకమైనను భేదముకలుగుదు. జర్మనీవారి ఈమొండి బెది

రింపులకు ఒక్క ముందుకలదు. చేతనైనట్లుయిన జర్మనీకి ఒక్క నావయిన చేరకుండ నునము జేయవలెను. ఈ పని మనము చేయగలమనియే నా నమ్మకము.

వైసరాయికివచ్చిన టెలిగ్రాములు.

డిల్లీ మార్చి 7:—మార్చి 5వ తారీఖున ఇండియా ప్లేటు సెక్రటరీగారు యాక్రిందివాక్యమును పంపిరి:—వార్సాకుక్షత్రమున ఒసోవిన్వద్ద జర్మనీవారు యొకను కలహమునకు కాలు దువ్వుచున్నారు. దీనికి కారణము యింకేమిలేదు. మొకకు పోవుచున్న పెద్దసేలవై రషియావారు పోయి పడకుండ నిలుపుటకు యాపనిచేయుచున్నారు.

ప్రధానసామము.

యుద్ధరంగములో ప్రధానసామము యిప్పుడు కార్పేలి యను కొండలవద్దనున్నది. ఇక్కడ ఆస్ట్రీయావారు పోరాటములకు తెగించి పోరాడుచున్నారు. రషియావారుకూడ వారిని ముందుకు రాకుండచేయవలెనని తీవ్రముగ పోరాడుచున్నారు. ఆస్ట్రీయావారికి చాలవత్తులు కలుగుచున్నది. పడమటి గెలిసి యాలో రషియావారు ఆస్ట్రీయనులను వెనకకు వెనకకు నెట్టుకొనిపోవుచున్నారు. రషియావారు తిరిగి బుకోవిలాలో ప్రవేశించినవారిని అధికారులవలన కాదు గాని యితరత్ర తెలిసినది.

టర్కీలో యుద్ధము.

డిల్లీ మార్చి 7:—మార్చి 5వ తారీఖున ఇండియా సెక్రటరీగారు వైసరాయిగారికి యాక్రింది వార్తలను పంపిరి:—దార్డెనల్లు జలసంధికి లోపలిభాగమున నన్ను కోటలవై మన యుద్ధనావలు యొకను ఫిరంగులను కాల్యుచున్నవి. ఈకోటలు త్వరలో నాశనముచేయుట బహుకష్టము. నెమ్మదిమీద గాని జరుగును. జయముకలుగు నూచులు అనేకములు కలవు. కాని లోపలికిపోయిన కోటల కష్టము అధికమగుచున్నది. ఉన్న కష్టమంతయు ముందేమున్నది. దార్డెనల్లును భేదించుటకు యే వైపున విలులేదు. నెమ్మదిగా ఓర్పుతో పనిచేసినగాని భేదించుటకు విలులేదు.

ప్రెంచి మంత్రి.

ప్రెంచిదేశపు సాయాత్రికమంత్రి ఇట్లు నెన:—దార్డెనల్లు నులభముగ వశపడదని మాకు తెలియును. కాని నెమ్మది మీద జేధించి తిరుగుము.

అరబ్బీనై నికులతో పోరాటము.

తీవ్రమగు యుద్ధము జరుగుట.

డిల్లీ మార్చి 7:—మార్చి మూడవ తేదీని మన వైనికులు మావానినుండి పెద్దమొత్త పడమటి భాగమునకు వెళ్లగా చాల మంది అరబ్బీనైకులు కనుపించిరి. వీరికి సహాయముచేయుచు కొందరు తురుష్క వైనికులు కూడ వీరిలోనుండిరి:—అంతట ఇరుపక్షముల వారికిని తీవ్రముగ పోరాటము జరిగి అరబ్బీనైకులలో 300 మంది చనిపోయిరి. బానాటరఫ్ బాతులపేటగారి సోదరుడు, చుట్టి నొందినవారిలో నొకడు. 5 వందలమందికి దెబ్బలుతిరిగివి. వీరిలో 10, 12 సిక్కులుకూడ నున్నారు. పేట ఛాధులు సోదరునకు దెబ్బలు తగిలినవి. కొద్దిమంది ఆంగ్లేయులు వీరితో యుద్ధముచేసిరి. వీరిలో 62 మంది చని పోయిరి. 120 గురతు దెబ్బలు తగిలినవి. మరునాడు హాసనీ నుండి వెళ్లి మన ఆర్మీనైకులు చూడగా, శత్రువులు నిగు త్నాచులయియుండిరి. వారెవరును కలహమునకు దిగలేదు.

సామ్రాజ్య శాసనసభ

అలహాబాదు మార్చి 6:—8 వ తేదీని జరుగు శాసన సభలో మధ్యపరగజాలలో చీఫ్కోర్టును పెట్టిన బాగుండుని దాదాభాయిగారు ప్రతిపాదించినతీర్మానము చర్చకువచ్చును.

తార్కి నల్సు ముట్టడి.

మిత్రమండలివారి యుద్ధనౌకలు

ఫిరంగులను వేయుచుండుట.

వైసు అడ్మిరలు, కార్పేలిగారి బాబు.

యుద్ధపుటోడలు చురుకుగ పనిచేయుచుండుట.

వైసు అడ్మిరలు కార్పేలిగారి రిపోర్టు.

లండను మార్చి 6:—వైసు అడ్మిరలు కార్పేలిగారు తెలిపిన సంగతులను నాకాదశసంఘమువారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—మార్చి 5 వ తేదీని ఆతరువాతను దార్డెనల్లు ముట్టడి జరిగినది వాతావరణాస్థితి బాగుగ లేకున్నను, యుద్ధపు టోడలును, సముద్రోపరియానములును చురుకుగ పనిచేసినవి. కాని గురువారమునాడు మట్టు, మంచు మన్నగున జేయము లేదు. అందుచే గనులను తీసివేయవలసి బాగుగజరిగినది. కొందరు

వైనికులు ఒడ్డుకుదిగి జలసంధి ముఖద్వారమును బాగుచేసిరి. శత్రువులతో చిన్నపోరాటము జరిగినది. ఆంగ్లేయ వైనికులు 19 గురు చనిపోయిరి. ముగ్గురు కనిపించుట లేదు; 25 గురుకు దెబ్బలు తగిలినవి. శుక్రవారమునాడు క్వీను ఎలిజబెత్తుయొడ, ఇక్వెల్లెక్సియను ప్రిన్సుబార్ని సహాయము చేసికొని కోటలమీద ఫిరంగులను జేయుచున్నది. ఈయొడు కోటలకును చాల నష్టము కలిగినది.

నాకాదశసంఘమువారు తెలుపు సంగతులు.

బుధవారము రెండుగంటలవరకు సేమిచేయుటకును వీలు లేకపోయినది. అప్పుటికి వాతావరణాస్థితి బాగుగ లేకున్నను, ఇరికెట్టును ఆల్బియను, ప్రిన్సుబార్ని, ట్రయంఫ్ అను యుద్ధ నౌకలు దార్డెనల్లు కోటలమీదను, సమీపమున మాటు అమర్చు బడిన టర్కీవారి ఫిరంగులమీదను ఫిరంగులనువేయ నారంభించినవి. తత్ఫిరంగులంత చురుకుగ పనిచేయుచోవుటచే, వీనిని యుద్ధపుటోడలు, నాశనముచేసినవి. సముద్రవిమానములు కని పెట్టి టర్కీవారు ఫిరంగుల నమర్చిన స్థానములను తెలిపినవి. కోటలను ధ్వంసముచేయుటకై కొందరు మన వావికులతో కూడ టుముకేలు, పెష్టలుబారులవద్ద దిగిరి. వీరు, నాలుగుసం గ్రామసాధనములను కనుగొని ధ్వంసము చేసిరి. శత్రువులు చాల మంది గ్రామములను రక్షించుచున్నారు. డిల్లీకి ఉత్తరభాగ మునను సామ్రెయ యుద్ధనౌక, కొంత ఫిరంగిదళమును కల్పబ ముచేసినది. బెసికాదగర్ టర్కీవారు రక్షించుకొనుటకు చేసిన యేర్పాటులమీద, ప్రిన్సుబార్ని నౌక ఫిరంగులను వేసినది.నిన్ను క్వీను ఎలిజబెత్తునౌక కోటలమీద ఫిరంగులను జేయుచుండగా, ఇక్వెల్లెక్సియను, ప్రిన్సుబార్ని నౌకలు శత్రువులఫిరంగులకు సమాధానము చెప్పుచు సహాయముచేసినవి. ఇవి కోటలమీదను, టర్కీవారి యుద్ధపుటోడలమీదను ఫిరంగులను కార్పిసినవి. క్వీను ఎలిజబెత్తు 29 గుండ్లను వేయగా, వారు డ్రెగోటలోని మండకోట్టుకు నిష్క్రమింతుకొని, పెద్ద పెద్ద ఫిరంగులతో ప్రేలి పోయినది. ఇక్వెల్లెక్సియను, ప్రిన్సుబార్ని నౌకలు వేసిన గుండ్లు దార్డెనల్లులోపలి భాగముననున్న కనోపసు, కాస్టావాలికు, ఆల్బియను నౌకలకు కనుపించినవి వీరిమీద టర్కీవారు మాటు నుండి ఫిరంగులను వేసినను, ఒకదానిని దెబ్బతెగల లేదు. సేవెయవేసిన గుండ్లవలన టెబ్బర్నా వద్దను టర్కీవారి వైనిక సామము ధ్వంసమైనది. చివ్కేలు కోటమీద, పియర్స్గారి నాయకత్వము క్రిందకున్న నౌకలు ఫిరంగులను వేయగా, రెడీ సాదులు తగిలినవి రెండసాదులు వీడియోప్రేలి గొప్పధ్వని పుట్టినది. ఈప్రేలిని వండుకొట్టు యొగును. యూర్యా లిను, అచనాకమీద 9 ఆంగ్లేయుల ఫిరంగులు దివ్యముగ గురిమాచి వేయబడినవి. శత్రువులు తిరిగి ఫిరంగులను వేసి సమాధానము చెప్పియుండలేదు.

జర్మనీవారు చెప్పుమాటలు.

లండను మార్చి 7:—స్మర్నాకోటలమీదనున్న ఫిరంగులు కల్పబముచేయబడినవి. ఇంగ్లీషు యుద్ధనావలు స్మర్నా సింధుకాఖ ముఖద్వారమువద్దనున్న కోటలవై ఫిరంగులకాలుచున్నవి. “క్వీనుఎలిజబెత్తు” అను బ్రిటిషుయుద్ధనౌక తక్కిన యుద్ధనావలను వెంటబెట్టుకొనివెల్లి స్మర్నాకోటలవై నిన్నటి నుండి ఫిరంగులు కాలుచున్నది. ఎలిజబెత్తు సాన్ సింధు కాఖలోకి జొరబడి యెత్తుననున్న టర్కీవారి ఫిరంగులవై ఫిరంగులనుకాలుచున్నది. మొదటవేసిన ఫిరంగులు టర్కీ ఫిరంగులను నిశ్చబ్దము చేసినవి. టర్కీవారుకూడ ఫిరంగులను పౌరముగ కాలుచున్నారు. మిగిలిన బ్రిటిషుయుద్ధనావలు కూడ జలసంధిలో, కెవెల్లి కోటలవై ఫిరంగులు కాలుచున్నవి.

స్మర్నాలోని యుద్ధపుటోడలు.

స్మర్నా తెలుగునామ యుద్ధపుటోడలు యెనికేలు కోటలమీద రెండుగంటలు ఫిరంగులను వేసి చాల నష్టము కలిగించినవి వాతావరణాస్థితి అనుకూలముగనుండుటచే యుద్ధపుటోడలు దగ్గరకువచ్చి ఫిరంగులను వేయుచున్నవి. స్మర్నాలో టర్కీవారు శత్రువులు మీదపడకుండ రక్షించు కొనుట కెన్ని యేర్పాటులను చేసికొనిరి.దార్డెనల్లును డుట్టడించుటకు వీనిని లోబరుచుకొనుట చురుకును.

పరానుయుద్ధపుటోడలు ఫిరంగులనువేయుట.

లండను మార్చి 7:—సకోసు సింధుకాఖలోని నాలుగు పరానుయుద్ధపుటోడలు, దార్డెనల్లుకోటమీద ఫిరంగులను వేయచున్నవి. సింధుకాఖలోని యుద్ధనౌకలకుగాని, జల సంధిలోని నౌకలకుగాని, శత్రువుల ఫిరంగులవలన దెబ్బ తగులేదు.

పగానువారు ప్రకటించిన సంగతి.

లండను మార్చి 7:—ఫెర్రిచిఅధికారి రిషియములను పరీక్షించిరి:—ఛాన్ అనుప్రదేశమును రక్షించుచున్న హెమిడియా, బాబియా, నుటానియా, అనుకోటలవై “క్వీను యెలిజబెత్తు” అను బ్రిటిషు యుద్ధనౌక ఫిరంగులను కార్పిసినది. దార్డెనల్లులోనున్న మిగిలినయుద్ధనావలు దార్డెనల్, సాన్ హాన్డర్ అను కోటలవై ఫిరంగులుకార్పిసినవి.

బరంపురము:—మధూరు సూర్యనారాయణరావు
 గారు, రామవిలాస్, కంటోన్మెంటులోను.
 బళ్లారి:—బి. రాఘవేంద్రరావుగారు, నీజాము
 సారంగవిలాస్, సివిల్ కాలనీస్,
 పులికాట్లో.

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTERS AGENCY).

THE GREAT
EUROPEAN WAR.
GREAT BRITAIN.

German Submarine Shelled.

LONDON, March 6.

PARIS.—An official statement says that the German submarine which was shelled by the French destroyer in the channel on Thursday was of the U 2 type. After three shells had hit the submarine, she dived and left no trace.

Officers and Men Landed.

LONDON, March 6.

Twenty-nine officers and men of the U 8 have been landed at Dover.

No Losses by Submarine.

LAHORE, March 6.

The "C. and M. Gazette." Special cable London March 4th says:—
No losses due to German submarines have been reported this week.

German Submarine only Slightly Damaged.

AMSTERDAM, March 7.

A semi official telegram from Berlin admits that the Collier "Thordis" rammed the submarine but claims that the latter was only slightly damaged and returned to port.

Promotion for Admiral Meux.

LONDON, March 5.

Vice-Admiral Sir H. Meux has been promoted to be an Admiral of the Fleet.

Sir John Jellicoe Promoted.

LONDON, March 6.

Vice-Admiral Sir John Jellicoe has been promoted to be an Admiral.

Sir John French's Bulletin.

British Air Superiority.

LONDON, March 5.

Field-Marshal Sir John French's bulletin to-night says that the result of artillery exchanges has been consistently satisfactory. There have been daily minor enterprises on our initiative. British aeroplanes flying behind the German line twice attacked German machines and forced them to descend.

The German Tribute to British Army.

Germany's Chief Enemy.

LONDON, March 6.

The Press Bureau points out that the remarkable change in the German opinion of British military value and its position since the war are exemplified by an inspired article in the "Hamburger Nachrichten" which describes Great Britain as Germany's chief enemy and says that the British soldier is an adversary to be taken very seriously, while the British navy fully realises the extent of its duties and responsibilities. Therefore it is advisable for Germans to steel their hearts and prepare for further exertions and sacrifices in the conflict with Great Britain, who will doubtless again reveal those qualities of persistence and endurance with which she has fought in past wars.

Exchequer Bonds Issue.

Tenders Invited for 50 Millions.

LONDON, March 5.

Tenders have been invited for £50,000,000 of Exchequer Bonds at three per cent. The outstanding feature of the Stock Exchange has been the active dealings in Egyptian and Cyprian.

Temple Murder Appeal.

House of Lords' Decision.

LONDON, March 5.

In the House of Lords the Judicial Committee of the Privy Council have dismissed the petition of Moti Chand Pandey and Shaha for leave to appeal against the sentence of death for murder of a priest in a temple in the Munger District, Bihar.

British Trade in February.

LONDON, March 6.

Imports for February show an increase of £3,215,163, and exports a decrease of £15,084,866. The increases among the imports include food, drink, and tobacco, £1,119,822, and raw wool £1,987,873. Decreases among exports include manufactured cotton £1,582,370 and wool £1,145,451.

Racing and the War.

Should big events take place?

LONDON, March 6.

An animated correspondence is proceeding in the papers as to whether great races ought not to be abandoned this year, such public festivals being inappropriate and jarring in this grave national crisis. The "Times" strongly favours abandoning them.

TELEGRAMS.

The S. S. "Thordis" Claim.
Prizes for the First Merchantman Sinking
a Submarine.

ALLAHABAD, March 7.

The "Pioneer's" London correspondent cables:—The steamer "Thordis," recently purchased and transferred from the Norwegian to the British register, has claimed the prizes privately offered to the first British merchantman sinking a submarine. The captain states that the submarine off Beachy Head discharged a torpedo and missed. The "Thordis" immediately turned steered for the periscope, felt the shock and lingered in the vicinity, but the submarine did not reappear.

BRITISH DYES.

LONDON, March 7.

The prospectus of the British Dyes, Limited, has been issued, authorising share capital of two millions, Government advancing 1,500,000 against four percentage debentures. Sir Mark Oldroyd is chairman, and Sir Frank Adam and Sir Gilbert Claughton represent the Government on the Board. The purpose of the company is to supply dyes and colours, hitherto mostly German, to British trades, whose turnover is estimated at two hundred million.

Obituary.

Earl Cadogan.

LONDON, March 6.

The death is announced of Earl Cadogan. [Earl Cadogan was in his 75th year. His first wife died in 1907, and he married again—an Italian Countess—two years ago. His eldest son, Viscount Chelsea, who succeeds him, is 45 years old. The deceased nobleman was Under-Secretary for War 1875-78, and for the Colonies 1878-1880. He was Lord-Lieut. of Ireland from 1895-1902.]

The Recent Rebellion in South Africa.

LAHORE, March 7.

The following are the "C. and M. Gazette" special cables dated London March 4.—The South African House of Assembly has decided to appoint a select committee chosen by the speaker to enquire into the causes and circumstances of the rebellion. Mr. Smart condemned General Hertzog's failure to declare himself against the rebels. General Hertzog replied that even now he had no intention of repudiating the rebellion.

Submarine Successes and Newspaper

Comment.

The "Neuste Nachrichten" of February 26th stated that all the news of the successes of the submarines came from English sources. The submarines themselves had not sent any reports.

General Hindenburg's Losses.

March 9 The "Times" Petrograd correspondent puts General Hindenburg's losses in the past month at quarter of a million, 1,00,000 being on the middle of the Vistula front. The East Prussian advance has cost so far 15,000 prisoners, the killed at Praszny alone were nearly 3,000. The correspondent anticipates a fierce struggle for the space between Thorn and the southern flank of the German Masurian line.

Meat Supply firm fined.

Messrs Lyons Ltd have been fined £50 with £75 costs, the maximum penalty, for having had meat at the white City where they were catering for the troops.

A Condolence Meeting of the London

Indian Association for the demise of

Mr. Gokhale.

LONDON, March 7.

At a meeting of the London Indian Association a resolution expressing profound sorrow at the irreparable loss sustained by India by the death of Mr. Gokhale was carried in silence all the members standing.

Casualties.

Killed.

LONDON, March 6.

Second Lieut. F. Bird, Shropshires
Second Lieut. A. Dampier, Royal
Fusiliers, Major E. Gardiner, south Midland Engineers.
Lieutenant J. C. Tyndall, Dublin Fusiliers. Second
Lieut. T. H. Bowley, Leicesters, Lieutenant U. Hungrey,
Lancashire Fusiliers, Lieutenant H. K. Foster Gloucesters,
Second Lieut. E. Furchase Royal artillery.

Died of Wounds.

Second Lieut. C. Hillier, Monmouthshire Regiment
Lieutenant M. N. Thompson, West Kents. Captain V.
Watkins, Monmouthshire Regiment. Captain G. Sadler,
Third Dragoon Guards.

Killed in Cameroons.

Second Lieut Andrew, East Yorkshires.

FRANCE.

Unique Honour for Sir John French.
Presentation of the French Military Medal.

LONDON, March 6.

Reuter's correspondent with the British headquarters in France reports an interesting function when General Delacroix presented Field Marshal Sir John French with the Medaille Militaire Sir John French being the first Englishman to receive such a decoration.

General Delacroix spoke of the sincere appreciation of the French nation of the magnificent work the Field Marshal was doing, of the great courage and endurance of the army, and the absolute confidence of the French people that Victory was assured.

Field Marshal Sir John French said that the British army was fully alive to the glorious heroism of the French and deeply sensible of the honour of fighting at their side and he shared their confidence in complete victory.

TELEGRAMS.

Other Presentations.

General Delacroix subsequently presented Generals Willcocks, Allenby and Pulteney with the Grand Cross of the Legion of Honour, with a complimentary expression to each.

An Important Factor.

DELHI, March 6.

The Secretary of States cable to the Viceroy dated 4th March says:—The French report that in Champagne they hold the whole first line German trenches from the north-west of Perthes to north of Beau Sejour and at several points have progressed beyond. An important factor in the struggle in the west is now the weight of the heavy Artillery either side can bring to bear and in that respect the Allies with the whole world open to them for raw materials and active industries in progress should be able each week to increase the preponderance established till eventually the German line breaks somewhere.

Allies Gains in Flanders and France.

Progress Along the Entire Front.

LONDON, March 6.

PARIS.—This evening's communique said:—Twelve German attacks on a trench we had captured on the Belgian dunes were repulsed. Our counter-attacks north of Arras have been most successful. We captured a mitrailleuse company on Thursday evening, and drove back the attacking Germans to-day and recaptured advanced lines which had been in the enemy's possession for two days taking numerous prisoners.

Rheims was bombarded all day.

In Champagne we made marked progress in the region of Perthes on Thursday evening and surrounded and captured a company of guards and carried a trench northwest of Perthes to-day and captured six hundred yards of trenches two hundred yards deep northeast of Mosnilalso several trenches in the ravines north-west of Beau Sejour. We have made important progress in Argonne in the western part of the village of Vauquois and repulsed an attack in Bois-le-Pretre. Northwest of Pont-a-Mousson we captured a trench at Hartmannsweilerkopf, Alsace.

Capture of The "Dacia"

Declared to be Legal.

LONDON, March 5.

PARIS.—The Minister of Marine announces that the Dacia was captured by the auxiliary cruiser "Europe." The Prefect of Brest has pronounced the capture to be legal.

German Ammunition Works

Destroyed

French Aviator's Daring Feat.

LONDON, March 6.

PARIS.—The Rottweil powder works are one of the most important in Germany. A French aviator descended to five thousand feet above them in order to take better aim, and dropped four bombs. The first fell into acid tanks and the aviator saw a thin wreath of smoke proceed from them. Then an immense flame shot up followed by dense columns of thick smoke which ascended to the height of the aeroplane. Three other bombs set fire to other parts of the works.

Pegoud's Reward for

Destroying Taubes.

LONDON, March 6.

M. Pegoud the famous French loop of the loop has been decorated with the military medal for valour for his achievements in bringing down Taubes.

How hot Petrol was poured on the French.

LONDON, March 7.

PARIS.—Official details of the Malan court affair mentioned in the communique on February 27th show that the French and German trenches were here very close and hidden from each other by undergrowth. Fighting was conducted by caps, mines and hand grenades. Suddenly at noon the men in our trench saw thick dark smoke rising over their parapet to the height of forty metres. The occupants of the other trenches thought that we had exploded a mine. The defenders of the trench felt a rush of hot air, and in a few seconds they were drenched with a scalding liquid like pitch which played over them in jets through smoke as if squirted from pumps. The Germans, concealed in the smoke, cut the barbed wire entanglements and rushed the trench, but were driven out on the following morning.

German Casualties.

A French official note calculates, on the basis of the German official casualty lists, the total of German losses, including sick, to be not fewer than three millions.

Germans Suffer Severe Reverses.

Allies' Gains.

LONDON, March 7.

PARIS.—A communique says:—North of Arras our counter-attack in the region of Notre Dame de Lorette continued to progress. The Germans who had brought large forces into action suffered a severe reverse there.

In Belgium our artillery in the dunes carried out a very effective fire on a heavy battery at Westende. In Champagne a German counter-attack in the ravine north-west of Beau Sejour was repulsed.

Our progress at Hartmannsweilerkopf in the Vogess comprises three hundred metres of German trenches.

On Friday evening we repulsed a counter-attack opposite Uffhotz and blew up an ammunition store at Cernay.

On Friday night we swept the enemy's advanced posts trying to establish themselves on Sillekerkopf east of Hosneck.

TELEGRAMS.

Lively Artillery Actions.

German Counter-Attacks Repulsed.

LONDON, March 6.

PARIS.—A communique says there have been lively artillery actions from Nicuport to Ypres.

Our progress yesterday in the ravine north-west of Beau Sejour caused the Germans last night to make a fresh counter-attack, which was repulsed.

There has been an intermittent cannonade from Lys to the Aisne.

Our progress yesterday at Perthes has been maintained. Our well-directed fire upon a farm near Point-a-Mousson caused a panic among the German occupants, who fled to the woods pursued by our shells.

Small bodies of Germans attempted unsuccessfully to attack our outposts near the forest of Parroy.

Germans and Paris.

What Might have Happened.

LONDON, March 6.

PARIS.—The "Matin" describes the German plan, which it believes to be authentic, for the razing of Paris in sections in the endeavour to exact crushing conditions from France, including co-operation against Great Britain prior to the destruction of each section. The battle of the Marne upset the Germans' calculations, and England proved an unrivalled fighter, and a generous friend who staked everything, men, ships, money, and showed herself a valiant comrade in the battle of the Aisne, Oise, Lys, and Yser, while her ships swept the German flag from the seas. To-day after seven months of the war, Germany is confronted with the spectres of famine and failure.

Secretary of State's Telegram.

DELHI, March 7.

The Secretary of State's telegram to the Viceroy dated 7th March says:—In the west the French are making headway both in Champagne and Argonne. Two regiments of Prussian Guards attacked with great ferocity, but were completely defeated.

A French Liner on Fire.

Passengers and Crew Safe.

LONDON, March 6.

A Lloyds' telegram from Valentia, Ireland, says that the liner "La Touraine" has sent a wireless message that she is afloat and in distress. She left New York on February 25th for Havre. Steamers are going to her assistance.

Later.

QUEENSTOWN.—A wireless message says that "La Touraine" is burning fiercely.

NEW YORK.—The passengers and crew of the "La Fourraire" are safe.

Fire in the La Touraine.

LONDON, March 7.

The Liner "Rotterdam" is standing by the La Touraine. Fire on the latter is apparently under control.

A French Official Announcement.

LONDON, March 7.

This afternoon communique says:—We are progressing at Notre Dame De Lorette carrying trenches. The losses of the enemy are considerable. We have made slight progress in Champagne also northward of Perthes and Beaunejour. We have carried in Vosges the summits of little and great Reichackerkopf. Two counter-attacks were completely repulsed. We also captured Imburg near Sutzdoren. This success was completed by the capture further north of Hill No. 856. Finally at Harimannweiler we repelled an attack of a German battalion with heavy loss making numerous prisoners.

RUSSIA.

Germans Repulsed at Ossowiecz.

DELHI, March 6.

The Secretary of State's cable to the Viceroy says:—

The sole remnant of the German offensive to the north of Warsaw is continued against Ossowiecz, several attempts to approach which have been repulsed. In the Carpathians the Russians again repulsed a furious Austrian attack near the Jukla Pass and the German attacks near the Tucholka Pass.

In Eastern Galicia the Russians again moved forward crossing the river Lomnica, advancing on Stanislaw and capturing 6,000 Austrians and 64 Officers.

Russia's Splendid Recovery.

That the Russians were able to recover so quickly from the stunning blow delivered them in East Prussia and return a counter-blow, and that they have maintained themselves in Galicia and pursue a vigorous offensive in the Carpathians despite all attacks on Warsaw is acknowledged to be an evidence of the skill of the higher command and endurance and bravery of the troops. The numbers which the Russians can put into the fighting line are limited by supplies and munitions and the paucity of railways serving the fighting lines but the recent operations show that both generalship and the fighting quality of the men at least equal the Germans when they are engaged on equal terms.

Chief Centre of Austrian Attacks.

LAHORE, March 6.

The "C. and M. Gazette" special cable:—London 4th March:—

The latest Petrograd reports doubt whether the Russians' recent advance to Mankow has been maintained. The "Novoe Vremya" critic points out that although the Austrian attacks in that region are being made with great strength, the chief attacks are projected further east in conjunction with the advance on Stanislaw.

TELEGRAMS.

Russians Recapture Stanislaw.

The "Morning Post's" correspondent at Bucharest states that the Russians have retaken Stanislaw but the Petrograd official news is content to claim that the Russians after important fighting in which they took 6,000 prisoners and four guns advanced from the west to within 20 miles of the town.

Russian Captures in Galicia.

LONDON, March 5.

PETROGRAD.—Between February 21st and March 3rd the Russians captured in the fighting near Stanislaw 18,675 prisoners, five guns, sixty-two mitrailleuses and numerous trains.

Russian Advance Maintained.

Stanislaw Re-Occupied.

LONDON, March 5.

PETROGRAD.—A communique says:—Obstinate fighting is taking place in some of the Niemen and Vistula sectors. Our troops are advancing successfully. We captured at Mocarze, several hundreds of prisoners and six quickfiring and also made captures when we stormed the fortifications of Konopka. We captured in the Carpathians, the enemy's fortified position southward of Zaklitchine. The Austrian attacks yesterday were somewhat less vigorous. The Russians have entered Stanislaw and successfully crossed the River Lukwa.

Russians Still Advancing.

Large Captures on Lomza Road.

LONDON, March 7.

PETROGRAD.—A communique says:—On the left bank of the Niemen, the Germans have been driven back behind the railway station at Simco and also in the Lepuny district. Obstinate fighting continues on the roads to Lomza. On Friday night we dislodged the enemy from a commanding height west of the Staviski-Lomza road and captured near Karwowo seven machine guns.

Futile Austrian Attacks.

In the Carpathians the Austrians continue futile attacks in the direction of Baligrod. After expelling the Austrians from fortified positions on the Bystrica river and capturing a hundred prisoners we are continuing the offensive.

Secretary of State's Telegram.

The German Attitude Opposite Oswiec.

DELHI, March 7.

The Secretary of State's telegram to the Viceroy dated 5th March says:—To the north of Warsaw the Germans still assume an aggressive attitude opposite Oswiec, but all indications suggest that this aims at nothing more now than securing the withdrawal of their main masses.

The Centre of Interest.

The centre of interest has now shifted to the Carpathian passes, where the Austrians have been making most repeated and desperate, though fruitless, attacks which the Russians have withstood with hand grenades and bayonet counter-attacks, causing immense losses. In Eastern Galicia the Russians steadily press back the Austrians and it is unofficially reported that they have re-entered Bukovina.

A Russian Communique

LONDON, March 7.

PETROGRAD.—The Communique says:—We are continuing successful offensive in the Chorok region, the remainder of the Caucasian front is quiet.

TURKEY.

Further Bombardments.

LONDON, March 6.

ATHENS.—The Allied fleet on Thursday bombarded the Ports Medjidieh and Nagara.

Turks Fire on a Cruiser.

Vessel's Reply Causes Panic.

LONDON, March 6.

ATHENS.—Turkish troops at Dikeli opposite Mitylene fired quickfiring at the cruiser "Sapphire" which dropped twenty shells in the camp. The Turks fled in panic.

Turkish Squadron at Nagara.

ROME.—The "Messenger" states that a Turkish squadron has anchored at Nagara composed of the Breslau, Hamidieh, Medjidieh and four destroyers. All the warships are constantly under steam. Admiral Souchon commands.

Allied Fleets Substantial Progress.

Important Point Established.

DELHI, March 6.

The following telegram has been received from the Secretary of State by H. E. the Viceroy dated 4th Mar.

To-day's report of the operation on the Dardanelles shows substantial progress. The mine-field has been cleared for eight and half miles from the entrance to a point where forts can be shelled at very easy range for heavy guns. The forts at Kephiz Point and those facing it have been dealt with and are probably useless for further resistance. French ships from the Gulf of Saros have also been dealing with guns positions along the neck of the Peninsula of Gallipoli. Ships now approach the most difficult parts, but with the force available should be able to conquer even this obstacle. The airman have established an important point that the newly prepared gun positions are not yet armed. Consequently operations are greatly simplified for the position and armament of the forts which have to be attacked are known. So far only six men have been wounded in the British ships.

TELEGRAMS.

Turkish Forts Bombarded.

LONDON, March 7.

A French communique makes it clear that three battleships in the Gulf of Saros bombarded the forts in the narrows right across the Gallipoli peninsula. None of the vessels in either the Gulf or the Dardanelles was hit.

Bombardment of the Dardanelles.

British Admiral's Report.

LONDON, March 6.

The Press Bureau publishes a despatch from Vice Admiral Carden which says:—The bombardment of the Dardanelles was continued on February 3rd and subsequent days. The battleships and seaplanes were active despite unfavourable weather, but Thursday was fine, and sweeping steadily progressed. Landing parties continued the clearance of the entrance and had skirmishes with the enemy. The British casualties were 19 killed, three missing and 25 wounded. The "Queen Elizabeth" on Friday began an attack on the narrows by indirect fire supported by the "Inflexible" and "Prince George." Satisfactory results were achieved against three forts.

Vice-Admiral Sir Richard Peirse, Commander-in-Chief, East Indies, has arrived.

SMYRNA BOMBARDED.

LONDON, March 7.

At Smyrna a squadron of battleships and cruisers methodically bombarded Port Yenicikale for two hours, inflicting considerable damage. Bombardment at closer range has now begun in favourable weather. The reduction of Smyrna defences is a necessary incident in the main operations.

The Two Blockades.

The German Blockade.

French Minister of Marine's views.

DELHI, March 7.

The Secretary of State's telegrams to the Viceroy, dated the 5th March, says:—Referring to the German submarine blockade of Britain the French Minister of Marine, interviewed, said it was just bluff. Germany is utterly unable to make good the threat. Germany may sink ships now and then, but the outcome of the war will not be changed an iota. The real answer to Germany's barbaric threats is to see that not another ship reaches Germany if we can help it, and he thought we could.

Attack on the Dardanelles.

The Operation a Formidable Task.

DELHI, March 7.

The following telegram has been received from the Secretary of State by the Viceroy, dated 5th March:—The bombardment of the inner forts in the Dardanelles continues. The present operation is a most formidable task, and can only be conducted by comparatively slow stages. There is every prospect of success, but difficulties increase with every mile won in the Straits, and the worst part has still to be accomplished. Nowhere can the Dardanelles be rushed, and the passage must be fought for patiently step by step. The French Minister of Marine, interviewed, said:—"We do not expect to open the Dardanelles without effort, but we will get through in good time."

Bombardment of the Dardanelles Forts.

LONDON, March 6.

The Admiralty's despatch adds no action was possible on Wednesday till two in the afternoon when in despite of the still unfavourable weather; the "Irresistible" the "Albion" the "Prince George" and the "Triumph" resumed attack on Port Dardanelles and the concealed guns in the neighbourhood. These were less active and were dealt with by ships with more certainty. Useful seaplanes reconnaissance located several encampments and two permanent batteries. Demolition parties on Thursday covered by detachments of marine brigade of naval division landed at Kumkale and Seddulbahr, the latter discovered and destroyed four Nordenfeldts. The enemy were holding villages in force. The "Sapphire" silenced a battery of fieldguns northward of Dikili and the "Prince George" then shelled defences of Besika. When the "Queen Elizabeth" was yesterday shelling the defences of Narrows by indirect fire the "Inflexible" and the "Prince George" supported her dealing with howitzers. Fire was confined to forts, Medjidieh by two eleven inchers four nines five threes the Hamidieh by two fourteen inchers and the Namazieh by one eleven inch one ten inch eleven nine inchers and six others. The "Queen Elizabeth" fired twenty nine rounds with the result that the magazine of the important fort Hamidieh with best and heaviest guns blew up. The fire of the "Inflexible" and the "Prince George" was observed from the inside of Dardanelles by the "Irresistible" the "Canopus" the "Cornwallis" and the "Albion." Although these vessels were much bombarded by concealed guns none were hit. The military station at Tuzburna was destroyed by the "Sapphire." Admiral Peirse's squadron secured thirty two hits at fort Venickale. There were two heavy explosions apparently of magazines. Remarkable accuracy was attained by nine inchers of the flagship "Euryalus." Fire was not returned.

A Fight With Arab Tribes.

A Severe Engagement.

DELHI, March 7.

On 3rd March the movement of our troops from Ahwani on Cavalry 10 miles to the west of Ahwani, disclosed the presence of a large force of Arabs supported by a few Turkish troops. A severe engagement ensued, which resulted in the enemy losing 300 killed, including the brother of the Shaikh of the Bana Turuf tribe, and 500 wounded, including 10 or 12 Shaiks and the brother of Shaikh Chaddhara of the Boni Lam tribe. Of the small British force engaged 62 were killed and 123 wounded. On the following day our Cavalry patrols sent out from Ahwani found the enemy unaggressive.

TELEGRAMS.

Bombardment of Dardanelles.

LONDON, March 7.

PARIS.—The Ministry of war announces that in view of the situation in the Dardanelles it has decided to concentrate an expeditionary force in North Africa in readiness to embark at a moment's notice and proceed wherever required.

Smyrna Forts Silenced.

LONDON, March 7.

ATHENS. The Forts on the heights of Smyrna have been silenced. The English squadron is bombarding the forts at the entrance to the gulf of Smyrna. The British squadron headed by the "Queen Elizabeth" resumed the operations yesterday. It has penetrated into the gulf of Saros and immediately poured heavy fire on Turkish batteries on the heights. The first shots silenced a Turkish battery. The Turks' shooting was wild. The British vessels also went into the straits and continued the attack on the interior forts.

GERMANY.

Another Zeppelin Damaged.

LONDON, March 7.

AMSTERDAM.—Zeppelin L. 8. was seriously damaged on Thursday while descending at Tirlemont and had to be dismantled for repairs.

Confirmation of the fate of the Zeppelin by the German Officials.

LONDON, March 7.

A German Official Wireless admits that the Zeppelin U 8 got among trees while descending in darkness and that it is necessary to dismantle her and send her to Germany.

GREECE.

Greek Cabinet Resigns.

Disagreement with the King.

LONDON, March 7.

ATHENS.—In the Chamber M. Venizelos announced that the King disapproving the Government's policy, the Cabinet had resigned.

UNITED STATES.

Panama Canal Opening.
President Wilson's Decision.

LONDON, March 6.

WASHINGTON.—On account of the European war President Wilson will not attend the opening of the Panama Canal on the 20th instant.

INDIAN TELEGRAMS

(Associated Press Agency.)

DELHI.

Wheat Prospects in India.

DELHI, March 6.

The second wheat forecast issued to-day shows a total area of 82 millions of acres in India or an increase of 28 per cent over the area estimated in the second wheat forecast last year. Conditions and prospects are very favourable except in the provinces of Behar and Bengal which represent only 5 per cent of the total. Regarding wheat in foreign countries the latest estimates indicate a coming export of 16 million quarters from Argentina, 40 millions from the United States and 11 millions from Canada.

Wheat Prospects in India.
The Conference.

DELHI, March 6.

The Wheat Conference, which was opened to-day by the Hon'ble Mr. Clark concluded its deliberations in the afternoon.

Delhi Conspiracy Appeals.

LAHORE, March 6.

The following four accused in the Delhi conspiracy case; viz. Amir Chand, Balmukund, Basant Kumar, and Avad behari have moved the Privy Council for leave to appeal against the recent decision of the Punjab Chief Court, and the application will be heard as soon as the requisite papers reach England.

The Begum of Bhopal to visit Delhi.

DELHI, March 7.

The Begum of Bhopal will pay a visit to Delhi about the 14th instant.

A Chief Court for C. P.

A Resolution.

DELHI, March 7.

At the meeting of the Imperial Legislative Council to-day, Mr. Dadabhai's resolution regarding the desirability of establishing a Chief Court in the Central Provinces may come up for discussion.

CALCUTTA.

The Viceroy at Calcutta.

A Busy day.

CALCUTTA, March 6.

H. E. the Viceroy had a busy concluding day to his Calcutta visit to-day. He arrived in the city from

TELEGRAMS.

Barrackpore about noon and lunched at Government House. In the early afternoon he inspected the Calcutta Scottish Volunteers in Government House grounds, and immediately afterwards attended the convocation of the Calcutta University in his capacity as Chancellor.

University Convocation.

Contrary to custom the convocation was held in the Town Hall instead of the University Hall. The Hall was crowded with students.

H. E.'s Departure for Delhi.

His Excellency left for Delhi immediately at the close of the Convocation.

BOMBAY.

The Bombay Indo-British Institution.

BOMBAY, March 6.

Presiding to-day at the annual distribution of prizes of the Indo-British Institution Dr. Palmar, Bishop of Bombay, expressed his regret at the great falling off in the donations to the institution owing to the war, and appealed for funds. He asked students to remember that in this war England stands first of all for the protection of the weak and is fighting against the greatest bully amongst the nations of the world. Secondly we are fighting for honour, and thirdly we are going to win the greatest war in history by sticking to it with tenacity and constancy.

Bombay Exchange Disturbed.

BOMBAY, March 6.

The embargo on wheat exports from India from April to December has disturbed the exchange, money, and produce markets in Bombay. The Exchange Banks calculating on export business on wheat were making preparations for the same by laying in funds and the effect of the prohibition has been to bring down exchange from 1s 4d. to one shilling 3-15 16d and has had a damping effect on the money market. The results of the Conference at Delhi on the wheat problem are anxiously awaited.

PUNJAB.

Lahore Medical School Affair.

LAHORE, March 6.

Referring to the Lahore Medical School affair, a local journal writes:—We learn on enquiry that the military students of the Lahore Medical School who, according to their statement, were expelled from school and the boarding house on the 23rd February, have not yet rejoined their classes. They have, we are told, been informed by the authorities that their names have been struck off the rolls of the school. They received after this, on Wednesday evening, a communication from the Inspector General of Civil Hospitals, Punjab, asking them to submit a statement of their grievances. The students, 106 in number, saw Colonel Bamber, Inspector-General, in his office on Thursday, when he, at the request of the students selected six students, from each class, that is 34 students in all, to represent the students' case to him. The students have addressed a communication to His Honour Sir Michael O'Dwyer for his kind intervention and sympathetic consideration of their case.

Punjab Legislative Council.
Questions Relating to Industry.

LAHORE, March 6.

In the list of business to be brought forward at the meeting of the Punjab Legislative Council to be held on the 13th March next, there are a number of questions by Hon. Members on industrial development in the Punjab. The Hon. Sir Pratab Chunder Chatterjee, will ask whether the Government will be pleased to state whether any and if so what steps have been taken to take advantage of the opportunity afforded by the present war to revive or encourage ancient industries of the province which are moribund or decaying through the effect of foreign competition, such as the manufacture of indigo and other dyeing stuffs, sericulture, etc., or to aid the struggling new industries such as manufacture of medical drugs etc.

The Hon. Rai Bahadur Ram Saram Das will put a question suggesting the advisability under the present circumstances of promoting and encouraging some indigenous industries by advancing loans or by Government guaranteeing interest on capital invested by private individuals and firms.

The Hon. Khan Bahadur Malik Mahomed Amir Khan will also ask a similar question suggesting that the Government should take advantage of the situation created by the war and with a view to place the indigenous industries of the province suffering from foreign competition on a stable and lasting footing, start industrial concerns by advancing loans like taccavi, or by adopting some other effective method in this connection.

UNITED PROVINCES.

Bank of Upper India.

Meeting of Depositors and Creditors.

ALLAHABAD, March 7.

A meeting of the depositors and creditors of the Bank of Upper India took place under the directions of the High Court at Meerut on Friday, Mr. D. Landale Johnston, District Judge, presiding. The meeting, which was largely attended, lasted from 10.30 A.M. until 5 in the afternoon. Depositors to the amount of over 67 lakhs were represented either in person or by proxy. On the main question of whether the scheme for resumption of business should be adopted in preference to going into liquidation there was an overwhelming majority for continuance, 63 lakhs being for this course against 4 for winding up. Of the minority, about three lakhs consisted of proxies from Allahabad, which were invalidated by the non-appearance of the proxy-holders.

TELEGRAMS.

U. P. Provincial Expenditure.

ALLAHABAD, March 6.

In the memorandum explanatory of the financial statement of the Government of India, it is stated that there will be an increase of 1-19 lakhs in the provincial expenditure of the United Provinces under the heading "General Administration." This is said to be in consequence of an allotment for the creation of an Executive Council.

BURMA.

Turkish Prisoners.

Arrival at Rangoon.

RANGOON, March 7.

To-day by S. S. "Dilwara" there arrived a large number of Turkish and Arab prisoners of war some of whom are still suffering from wounds in the fight at Basra. A number of them speak French and German. A number of Turkish sailors captured from Turkish merchantmen were also amongst the arrivals. All prisoners were conveyed this afternoon by steamer for the concentration camp at Thoyetmyo.

SOUTH INDIA.

The Late Mr. Gokhale.
Bangalore Meeting.

BANGALORE, March 7.

At a meeting of the citizens of the Civil and Military station last night with the Hon'ble Knan Bahadur Hajee Ismail Sait in chair resolutions were passed deploring the untimely death of the Hon. Mr. Gokhale and expressing sympathy with his family and with the Servants of India Society in their great and sudden bereavement.

[REUTER.]

Latest News.

Dardanelles Bombarded.

LONDON, March 8.

PARIS.—The Communique says:—The "Queen Elizabeth" on the 6th inst. bombarded from the Gulf of Saros the forts of Hamidieh, Tabia and Hamidieh Sutanieh defending Chanak. The remaining battleships in the Dardanelles simultaneously bombarded the forts of Dardanus and Soghandere.

Ex-Greek Premiers' Council.

LONDON, March 7.

ATHENS.—The Council of Ex-Premiers held under the presidency of the King included. M. Venizelos, Dragoumis, Theotokis Rhatz and Dousmanis. Huge Crowds cheered M. Venizelos. The King has offered the Premiership to M. Zaimis who has asked for 24 hours to consider the matter.

Russian Official Bulletin.

LONDON, March 7.

An Official statement issued in Petrograd says:—Our offensive continues on the left bank of Niemen and north-west of Grodno: We have driven back the Germans beyond Soyozhine and Tipyak.

We are also advancing vigorously in the Mlava region where we have captured 517 prisoners. We are advancing on a wide front in the forests of an Augustowo. The fortress of Ossowiec has repulsed two German attacks on its advanced works and its guns have silenced two heavy batteries.

Fighting in the region of the river Pilzta on the left of Vistula is assuming the character of a great battle. The Austrian attacks in the Carpathians between rivers Onyava and San continue.

The Russian counter-attack on Saturday night annihilated an Austrian detachment which had crossed the San.

The British Forces in the West.
Their Excellent Health.

In Spite of Mud and Rain.

LONDON, March 6.

Reuter's special correspondent, who is visiting the British Headquarters, says that to judge by the appearance of the troops and animals, one might suppose that four months' fighting and floundering in mud and water was good for horses and men. Sickness is far below the average in peace time at home.

The Indian Troops.

Unaffected By Winter Conditions.

The doleful speculations in England of the awful sufferings which the Indians must be enduring from the rain and cold and misery of an outrageous winter are belied by facts. The health of the Indians is better than when in India.

The Indian Cavalry.

We saw several thousand Indians yesterday and to-day on the march and in billets. All were in perfect physical condition. We witnessed to-day a route march of an Indian Cavalry Division, with field transport, and a finer or more martial lot of soldiers cannot be imagined. They were erect and resolute of bearing and their mastery of their mounts was perfect. Their accoutrement told its own tale and the horses are a joy to the eye, fitter than when they landed.

General.

The British Dyes, Ltd.
Issue of the Prospectus.

LONDON, March 6.

The Prospects of the British Dyes, Limited, has been issued, authorising a share capital of £2 millions, the Government advancing £1,500,000 against 4 per cent debentures. Sir Mark Curzon is Chairman and Sir Frank Adam and Sir Gilbert Claughton represent the Government on the Board. The purpose of the Company is to supply dyes and colours hitherto mostly German to the British trades, whose turnover is estimated at £200 millions.

జూ బు లు.

విశేషములకు ప్రకటన.

సత్యైకతా హిమంతరావుగారు:-ప్రకటింప లేనందులకు
చింతించుచున్నాము.

I
ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి సమాజము.

రామచంద్రవరము.

అయ్యా,

కడచిన నెల 28 వ తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము 5-30 గంటలపురమండలమున బ్రహ్మశ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీ నరసింహముగారి యాధిపత్యముక్రింద మై సమాజముయొక్క ప్రథమ వార్షికోత్సవము జరిగెను. ఆ సమయమున ఈ మై ఆలీషాకవిగారు గ్రామ్యభాషను ఖండించుచు మిక్కిలి చమత్కారముగా నుడివిరి. అటుపిమ్మట వేమూరి విశ్వనాథశర్మగారు (యం. ఏ. ఎల్. టి.) సామాన్యజనుల విద్యను గురించి (Problem of Mass Education.) మిక్కిలి బాగుగా నుపన్యసించిరి. వారు కొన్ని మార్గములను జూపిరి. రాత్రిపాఠశాలలను స్థాపించుటయు, కూలివాండ్రందఱకు నుపన్యాసము లిచ్చుటయు, మొదలగునవి చెప్పిన విద్యాధికులు, విద్యార్థులు ఎక్కువగా కష్టమొందవలసినదని వక్కాణించినారు. తదనంతరము రత్నసింగిగారి వాగ్దోరణి బహుమానపతకమును మ-రా-రా-శ్రీ అక్కరాజు నరసింహారావుగారికి నొసంగబడినది. అటుపిమ్మట ఆధ్యక్షుడు సమాజ వాగ్దోరణితో సభ్యుల మనఃబులు కరగునట్లు భాషావిషయమై నొక్కివక్కాణించినారు. తుదకు కరతాశ్చ్యుతులతో సభ ముగిసెను.

II

ఆర్యవైశ్య మహాజనులకొక చిన్న చిన్న పము.

ఒక వేళ్ళ యానందము.

అయ్యా,

సప్తమ ఆర్యవైశ్య మహాజనసభ మేనెలలో మాయేలూరు పురమున జరిగియున్నది. ఆ సభయందు చర్చింపబడినపుడు అంగీకారమును బొంది ధీమానులలో మిగతా తీర్మానముల నటుంచి వివాహానుభవకార్యములలో వేళ్ళలను పిలువ గూడదను తీర్మానము నాచరణయందుంచుట కొరకయి మాపురివైశ్యులలో వాదప్రతివాదములు ప్రబలింపి. కొందర గీతరించిరి. కొందరు తమ అంగీకారమును వెల్లబెచ్చిరి. అంగీకారమును వెల్లబెచ్చిన సభ్యులసంఖ్య అధికమగుటచేత సదరు తీర్మానము ఏవిధముగాను ప్రస్తుత మాచరణయందుంచలేదని చెప్పవచ్చును. మాసంఘమునైగల నిష్కల్మషమగు ఆనారామచేత అనాదిసిద్ధమయిన ఆచారమునవదలి నూతనాభారమునకు జోజొయ్యక వారికి మామంగల స్నేహములతోనే విధమయినమార్పును గూడవలసి ఉదాహరణయందులకు మాపురి వైశ్య మహాజనులందరు మాసంఘముయొక్క కృతజ్ఞతకు బాతులు. ఇట్లే ప్రవేశగరమందలి వైశ్య మహాజన బృందమంతయు మాయందభిమానము వీడకున్న యెడల యితరసంఘముల ఆశీర్వాదమున మిసంఘమునే నమ్మిజీవించగలవారము. భాషలో మనకుల నామములకెట్టి దగ్గర సంబంధముగలదో అట్లే వ్యవహారమునగూడ దగ్గర సంబంధమును గూర్చుకొనుట శ్రేయస్కరముగా నుండవచ్చును. ఆర్యవైశ్య మహాజనులందరు నాయందు ఆగ్రహము వహించక యీవిషయన శీఘ్రమైనచో మావేళ్ళలపయి యుద్ధమునకు ధీకొనిన సంఘసంస్కర్తల కార్యములన్నియు విఫలమయిపోవును. ఆర్యవైశ్య మహాజనులందరు ఈలేఖను శ్రద్ధగా గమనించి ప్రతిస్పందింప.

ఒక వేళ్ళాంగన.

III

కమ్మమహాజనసభ.

అయ్యా,

మామూలుగా జరుగవలసిన మన మహాజనసభయొక్క గడువుగడచిపోవుచున్నది కమ్మమహాజన సభా నాయకులెలాగో కమ్మలు తెలివకున్నారు. బహుమాన్యమయొక్క ఆశ్రయించుకు కారణమా? నాయకుల నిరుత్సాహమే ప్రధానమా? ఇతరకులసభలకంటెను ఎక్కువ సమాజముయొడను ఉత్సాహముతోడను ఏటేట సభలుజరిపి సంఘమును బాగుపరచి

దేశోద్ధరణమునకు మార్గదర్శకులు కావలసిన మన కమ్మమహాజనుల యిట్టి క్రాంత్యుత్సాహమునకు నిక నియితరసంఘముల మాటలే చెప్పలేవు? మరియు, వాంఛనీయమైన యితర కులసభల కంటె కమ్మమహాజనసభ తమసంఘమును వదలని పట్టుదలతో సృష్టిస్తావనము లనేకముల నవలీకాలముగనే యొడగూర్చు తగినదని నమ్మిన కమ్మ సాంఘికేతరులు ఇప్పటి మన మాంద్యమునుజూచి చెదవులు విరచుచున్నారు. ఈనాలుగు సంవత్సరములనుండియు మనసభజన సామాన్యము వాక్కింపగల పనుల నెన్నిటితో చేయవలసియుండెడిదికాని కారణాంతరములచే నట్లు జరుగకున్నది. చేయబానిన సామాన్యపయోగముల సాంఘిక లుత్సాహవంతులై సంఘాభిమానమునగు పరచుచున్నారు. అగుపరుపనున్నారు. మనసభ యొకవేల కార్యములచేసి వ్యతిరేకాభిప్రాయములగు సాంఘిక లేదని యున్నచో అట్టివారిని వాక్కింపవలసియుండగా ప్రస్తుతపు మన సంఘమాంద్యమునజూచి గౌరవ మిగిల్చును దిమిడిపోయిన వారని జంబువోడముచున్నది. పాపము శమించునాక; పుణ్య జనావాసమునకీర్తయ నానావిధ పుష్పఫలయంత తిరులతాదులకాశ్రమమును పతిత జనపాపనియునగు గౌరవీయాద మింతటి పాపమున కొడిగట్టునా? కృష్ణానవంతి సమాజముల చోయికా విహరించిన కమ్మమహాజనసభగోదారి పరిసర ప్రాంతముల కట్టుడుట్టకీమికారణము? నిజమగు సంఘాభిమానముగల కార్యనిర్వాహకులు గోదారిగర్భమునందున్న వింపలేదా? లేక కమ్మమహాజనసభను గోదారిలోనికి నెట్టి సభానిర్మాతలు కృష్ణలో గుంజలిచుచున్నారా? యని సంకయము వోడముచున్నది. కనుకనోకమ్మ సంఘాధికారులారా కమ్మమహాజనసభయే మైనదేమైనదని తత్తరమగుచుండు సాంఘికములకు ప్రతికామభిమున నిలిగితు లెరుకబరుక ప్రార్థితులు. దుగ్గిరాల చింతమనేని గోపాలకృష్ణయ్య.

IV

హెలాలి.

అయ్యా,

ఇది నిజంరాజ్యమునందే జరుగునొక వార్షిక కపురండుగ ఇది నాగరకతి నూచించుచుండుగారు. ఇది ప్రతిసంవత్సరము ఫాల్గునకుద్ధ పౌర్ణమినాడు జరుగును. ఈ రాజ్యమునందీ మహారాష్ట్ర బ్రాహ్మణులచేతను, కోమటులచేతను మాద్ర జాలివారందరిచేతను జరుపబడును. ఇందు మొదటి రెండు తెగలవారు దమతమగృహములందీపండుగ దమతమ యాచార ప్రకారము సర్వెదరు. వైద్యేష్వరబడిన దినమున కొక దినము పూర్వయందు నొకదినము తీరమందును గూడ వైద్యేష్వరబడిన నారనేక రంగులను నీళ్ళయందుగలపి వసంతమున వేర జనులవై జల్లుదురు; కొందరిముఖములను మనీసి ఆముదమందుగలపి పూయదురు. ఈపండుగకు విముఖులైనవారు కొన్ని సమయములందు తమ వస్త్రములవైర రంగుల జల్లుటచే గయ్యులుగల దీకొన నిరుపత్తుములవారికిని ముష్టియధములుగూడ జరుగును కామదహనమైన మలునా దందు మిగిలిన బూగొంత తట్టి రందుచోనేకొని తెగలుతెగలుగా మాద్రులు మాలలు బయలుపడలి యూరనంతట చిచ్చుగాండ్రవలె డప్పుతో ప్రతివ్వను లిచ్చునట్లు ధ్వనులజేయుచు బూతు కూతలంబాడుచు జని యింటికొకవైస వంతున సంపాదించెదరు. ఇట్టి తెగ లధికముగ నుండుటచే గొన్ని తెగలవారి కింటివారిక వైస నీయమింటే వారియింటిమందరం దాము నెంటిదెచ్చిన బూది నొకదోనెడుపోసి చనుదురు. ఇట్టి దౌష్ట్యము నేమని యెన్నవచ్చును! మఱికొంద కొకరిని జచ్చినవానివలె నటింపఁ జేసి వానిని కాటవై నెత్తికొని, మఱియొకచోక చిన్న కుండను చేతబట్టుకొని ముందుగోదన జేయుచు నడుచుచుండ, శృణవమునకు వీనుగను గోనిపోవుచందావొడతనిని మోసి కొని పోవుదురు. కావ్యమునై బరుండినవాడు నిత్యుండై కేవలముష్టిపరలోకగతుడైనవానివలె నటించిన అప్పుడప్పుడు తన్ను మోయువారికి, దాను నెత్తికలబరుండియే, కండ్లమూసి కొనియే ఫలానియండ్రుక గొనిపోమృతి సలహాలిచ్చుచుండును. పండుగవైభవము ననుభవించుటయెంతయో శృంగారమున్నది!

ఈ పండుగ యిట్లు మానవీనమై, ఎన్నరాని దౌష్ట్యముగలదై, నష్టననిందితై, మర్దకాపితమై, నీచుల కుదర పోషణార్థమై చచ్చుసంపాదించువలెనను నభిప్రాయముగలదై, ఆత్మగౌరవమును బోగొట్టునదై ప్రబలుచున్నది. అహ! వాగ్రికత వృద్ధిబొందుటకెట్టి నీతియంగు వెక్కువైన యుపాయము.

కరవది రామకృష్ణరావు.

V
రాజ్యసాంధ్రవాసులకు హెచ్చరిక.

పట్టణప్రమాఖులారా? హిందూసమాజ సభ్యులారా?

మన కేంద్రసామాజముగలిగిన మరము పరమాత్మస్థముగా నకలచేతపండితులచే గంకిరింపబడియున్నదిగా? అట్టి మనమతమున కాధారములగు వేదములయందుగాని శాస్త్రములయందుగాని ఇక్కివిశ్వాసములు లేకపోవుట ముఖ్యకారణమా? వానియం దేమాత్రము ప్రవేశము కలగకపోవుటయేగదా? ఇప్పటి కేబడిసంవత్సరములనుండి నిరంతరము విద్యార్థులకు విద్యాదానమొనర్చి యాంధ్రదేశమునకు నన్నెదచ్చిన బ్రహ్మశ్రీ విద్యాకృష్ణమంథా చన్నయ్యశాస్త్రిలవారు అయిదారుమాసములనుండి మనపట్టణమునందు నివసించియున్నారు. ఆ మహా నీయులకలన నద్యైత మతోపన్యాసమును పట్టణప్రజలకు బోధింపతగిన ప్రయత్నమునుచేసి కృతార్థులగుటకు మిమ్ములను గోరుచున్నావరు. అట్లయిన మీదిధిని నిర్వహించినవారగుదురు శ్రీ శాస్త్రిలవారు మీవలన ధనమునుగాని పత్రికలయందు స్తుతులుగాని కోరెడువారు కారు. అందుకలన వారు మిమ్ముల నాశ్రయింపవచ్చువారు గారు. కాబట్టి మీరే వారిసన్నిధికి దయచేసి కోరిన వారు సమ్మతించెదరని యీ హించెదను. ఇప్పుడు చేపించితిరేన్దీయిత మంచినయము మీకు లభింపదని వచ్చును.

శ్రీ శాస్త్రిలవారి ప్రసిద్ధి యా నేతుహిమాచలమునకుఁబోనెరగని పండితులకుఁబ్రాంతదేశము నందలిపండితులలో శ్రీ శాస్త్రిలవారి సన్నిధి నుపదేశమును బొందనివారుండుట మిగుల తక్కువయి చెప్పవచ్చును. శాస్త్రిలవారు మనపట్టణమునకు శ్రీశ్రీవారు. పూర్వమున మన పట్టణప్రమాఖులలోనివారును సభాచారసంపన్నులును అగు బ్రహ్మశ్రీ పరివై గోపాలకృష్ణయ్యగారి తీవ్రతకలమున మన పట్టణమునకు దయచేసియున్న పండితాగ్రణ్యులగు కీర్తిశేఖరులయిన శ్రీ శేగిల్ల అబ్బిశాస్త్రిలవారి శిష్యులు. ప్రకృతమున మనపట్టణమునందు నివాసముగానున్నట్టియు, సాంగోపాంగ ఘనాంతస్వాధ్యాయ పరులును పూర్వ మీ మాంసాది శాస్త్రపండితులును, నిరుపమాన ధర్మశాస్త్రవిద్యాంసులును అగు శ్రీ విద్యాకృష్ణ భమిడి పాటి అయ్యగారు సోమయాజులుగారును అట్టి ప్రజావంతులును విద్యాంసులును అగు శ్రీ పుష్పలూరి గంగాధర శాస్త్రిలవారును ద్రవిడాంధ్రదేశములయందలి పండితసభలయందును మన పట్టణయందును శాస్త్రవాదముల దిగ్విజయ మొనర్చిన చుట్టాది రామకృష్ణశాస్త్రిలవారును శ్రీ శాస్త్రిలవారి శిష్యులే.

ధర్మతండ్రియగు దంతలును సంచారముచేసి యనేక శిష్యుగణములకు వేదవేదాంతాదిశాస్త్రముల నుపదేశించి ప్రసిద్ధిగాంచిన శ్రీమత్పరమహంస శ్రీ కృష్ణానంద సరస్వతీ స్వాములవారి శిష్యులగు శ్రీ శాస్త్రిలవారు మనపట్టణమున నూత్రభాష్యమును శిష్యుగణమున కుపదేశించుచున్నవారు.

ఇంతయేల? మన పట్టణప్రమాఖులలోనివారు యైన శ్రీ యంత గంటి లక్ష్మన్నగారికి శ్రీ శాస్త్రిలవారు మామగారు.

కాబట్టి మీరు శ్రద్ధచేసి వారి యుపన్యాసమును మా శ్రవణపుటముల బడునట్లుచేయి కొరుచున్నాదను.

భిమిడిపల్లి వెంకటదీక్షితులు.

VI

అంగలూరు గ్రామాధికారుల కొకమనవి.

అయ్యా,

కృష్ణాజిల్లా అంగలూరు గ్రామములో “బాల సరస్వతి పుస్తక భాండాగారము” అను గ్రంథాలయము 3 సంవత్సరముల క్రిందట స్థాపింపబడినది. అందు ఇప్పుడు 1700 ఆంధ్ర గ్రంథములుగలవు. ఆ సంఘమువారు గ్రామాభివృద్ధికి అనేక విధముల దౌడ్డుచున్నారు. వీధివారల కుంతిముగా విద్యను నేర్పించుట కొక కాల్పితాతకాలను స్థాపించినారు. చాలి కాబాలకులకు పరీక్షించిబహుమతుల నిచ్చుచున్నారు. ఈసంవత్సర మా గ్రామముందు కులశాస్త్రాధి వ్యాపించినప్పుడు రోగుల కొవఁపంబుల నొసంగి వారికి మిక్కిలి తోడ్పడిరి. ఇంక ననేక విధముల నీ సంఘమువారు దేశాభివృద్ధికి తోడ్పడుచున్నారు. ఇట్టి భావాదానమునకు స్వంత ధనము లేకపోవుట బాగుగాదని యెంచిరి. కాబట్టిని వెల్లడించుటలంపు గల్గియే “శ్రీమత్పరమహంస శ్రీ పుష్పలూరి” అను పేరునకు భవముగ గట్టిచి అందు నీ భాండాగారము నుంచవలెనని తలంచి, తగిన సలహు లభింపక పోవుటచేత గ్రామసభ్యులందఱు 17 నెంట్ల సలహుల ఇప్పించవలసినదని శ్రీ గుడివాడ తహసీల్దారు దానికి దౌఖ్యముచేసిరి. ఆ సంగతిని గ్రామములో విచారించి పంపవలసినదిగా శ్రీ నూరు గ్రామాధికారులకు దెలియజేసినారు. ఆప్పుడు భాషాభిమానులు, పరోపకారిలుండ నగు

స్థానికవార్తలు

8 వ తేది సోమవారము.

మదరాసు కన్సల్ జేయేటుగూర్కలు, బహుమతులు పంచి పెట్టుట, మ్యాజియముధియేటరు. సా.5-0
వై. ఎమ్. సి. ఏ. ప్రతిపాదన తర్ఫీదికభ. సా.6-0
రక్షణ హైందవసంఘము, ఉపన్యాసము, రేనడి లైబ్రరీ సా.6-0
చెన్నపురి కలెక్షన్ల సమావేశము. సా.6-0

10 వ తేది బుధవారము.

మృత్యువివేకము, పూన మల్లికోట్టు 6 వ మైలు రాలి యొద్ద సమావేశము (సా.6-15)
గోల్కలల మీటింగు, జిహ్వానా సా.6-30

దీపముల వేళ. — నేడు రేపు సాయంకాలము 6-48 గంటలకు దీపములు వెలిగించవలయును.

ఒక బి. వి. స్టీమరు. — నేడు తెల్లవారి చెన్నపురికి వచ్చిన బహద్దీ స్టీమరు కలకత్తావై వెలుదేలును.

పోకలు. — గా. జే. ఎచ్. స్టేషనుగారు బొంబాయికిని ఆరణి జాగీర్దారుగారు గా. దివాన్ బహదూర్ ఎల్. ఓ. స్వామి కన్నప్పిల్లెగారును బెంగళూరునకును వెలుదేరి వెళ్లినారు.

చెన్నపురి బౌద్ధసంఘము. — చింతాద్రిపేట వెకం దరిగూర్కలుచోట ప్రాధానరు లక్ష్మీనరణుగారు నిన్న సాయంకాలము 6 గంటలకు చాయాతత్త్వమును గూర్చి యుపన్యసించినారు.

ఇంగ్లీషు మెయిలు. — రేపు మంగళవారము సాయంకాలము 4 గంటలలోపల ఇంగ్లాండుతుపాణి బొంబాయిచేరు నట్లులేదు. ఆ మెయిలు బాబులు మొదలైనవి బహుశా యీ నెల 11-వ తేది గురువారమునాడు చెన్నపురి చేరవచ్చును.

గ్రామము తెల్లరును మంజూరు చేయించుటకు ప్రార్థించుచు నొక మహిళను నంపిరి. కాని గ్రామోద్యోగములు మాత్రము వారికిగల అధికారమునంతయు ఆ భాండాగారముమీద జూపి దానిని రద్దుచేయించినారు. అంతటితో నా సంఘమువారు కుండక శ్రీ దేవప్రభాతీ కలెక్షరుగారికి అప్పిలుచేసిరి. గ్రామోద్యోగములు లేకుండా దానిని రద్దుచేసి శ్రీవాడును రద్దుచేసి నారు. తరువాత నా భాండాగార సంఘము వారు మరలనొకసలమనకు ధరభానుచేసినారు. అని నామి త్రులగు కొందరు నాతో చెప్పుచేకాక, నేనును స్వయముగా నెరుంగుదును. అసంగతి నలుండుదు. అయ్యో! కుండకరి వెంకటప్పయ్య పంతులుగారూ! మీరు శ్రీవిద్యాభిమానులనియు, గ్రంథకర్తలనియు, మాతృభాషాభిమానులనియు మీజేరచింపఁ బడిన గ్రంథముల వలన దెలియుచున్నది. ఆరీనిని నుద్దగ్రంథంబు లందు నింపి యుట్టుచేయుట మీకుతగునా? ఇదివరలో మీరు మా మిత్రులలో గొందరి దుస్సలహాను విని అట్లు చేసియుం దురని తలంచెద. ఇప్పుడైనను దయయుంచి సజ్జనుల సలహాను విని, వాక్యారత్నమును విడచి కార్యకూరత్వముగల్గి, మీరును మీపాద కరణముగారును యిప్పుడు భాండాగార సంఘము వారు చేసిన దరభానును మంజూరు చేయించుటకు కడు చున్నాను. అయ్యో త్రిపురనేని కేమడిగారూ! మీగ్రామ ము వన్నె కెక్కిన మీకేగదా గౌరవము? మీరుగ్రామాధికారులు. ప్రజలందఱు మీకు మిత్రులతో సహానుగదా. కాని వారి యభిర్భది మీయభిర్భది గ్రామస్థులందఱు నొకదా రిని మీరు మోకదారిని పోదగునా? ప్రజలు రాబట్టినవికావ నన్నప్పుడు మీరు వారికి ప్రోత్సహమును గల్గింప వలయును గదా. ఇదివరలో పొరబాటు నటులానన్నివారేమో యని నే నూహించుచున్నాను. నే నన్యధామధుడనైనను మనమం దరము బంధువులమే. కావున నేనేమో వ్రాసినానని కొపించక ప్రజలను పుత్రులనుగా భావించి తగినంత సహాయ్య మొనర్చుదు: న్యాయమును మాత్రమే విచారింపుదు: ఈసారి యైనను భాండాగారమునం దభిమానముంది, రాజభక్తియుం దుత్సాహము గల్గించి స్థలమును మంజూరు చేయించి “క్రీమ త్పంచమ జాగ్జీ చక్రవర్తి టవుకహాను”ని నిర్మించి అందు, అంధ్రభాండాగారములలో నిగ్గసానము కొలదికోజులలో వహింపనున్న నీ తాల సరస్వతీ పుత్రక భాండాగారము నుం చుదు! కాశ్యోక్తి క్రింది గాంచుదు!! పుణ్యము గట్టుకొనుదు!! చిత్తగింపుదు: మన్నింపుదు.

భవద్విధేయుడు.

శ్రీరామ కథాప్రసంగసభ, చింతాద్రిపేట: — ప్రతిభాను, మంగళ, గురు, శుక్ర, శనివారములందును సుంద వారి యగ్రహారము నెం 4/17 రు గృహమునందు కుంభకోణము వాస్తవ్యులు బ్రహ్మక్రీ కే. స్వామివాదశాస్త్రీగారు వాస్తవికి రామాయణమును గూర్చి యుపన్యాసము లాసఁగుచున్నారు.

దక్షిణ హైందవ సంఘము. — నేడు సాయంకాలము 6 గంటలకు రేనడి లైబ్రరీలో డాక్టరు వి. ఎన్. కేటూరుగారు హైందవసాంఘిక చరిత్రను ప్రకృతి శాస్త్ర సిద్ధముగా నిరూపించి యుపన్యసించెదరు. దివాన్ బహదూర్ ఎల్. ఓ. గోవిందరావువయ్యగారు గ్రామసాధిపత్యము వహించెదరు.

పోస్టునోటీసు. — రంగూను మెయిలుస్టీమరు వచ్చెడి 10 వ తేది బుధవారము సాయంకాలము 6 గంటలకు చెన్నపురినుండి బైల్డులేటును. బర్మాకు పోవలసిన రిజిస్టరు కాని బాబులు మొదలైనవి యానాడు అవరాష్ట్రము 8-80 గంటలకును, రిజిస్టరుకావలయునవి 8 గంటలకును, పార్సిలులు వగైరాలు 1-80 గంటలకును, లోపల మదరాసు జనరలు పోస్టాఫీసులో పోస్టుచేయవలయును. ఆయాటవును సబ్పాఫీసుల కాలపరిమితుల నాయా యాఫీసులలో తెలిసికొనవలయును.

ఆంబ్యులెన్సు క్లాసులు. — ఇదివరలో యు. రామ రావుగారి యొద్ద మొదటి పరీక్షకు తగిన విజ్ఞాపింపి పరీక్షకు వెళ్లుటకు పీ య లే క ని లి చి పో యి న ట్టి యు వెళ్లి కృతార్థులు కాకపోయి విద్యార్థులు తమ కేరలను చిరు నామాలను రామరావుగారికి పంపవలయును. అవిద్యార్థులు తిరిగి పరీక్షింపఁబడఁ గొరుదురని యట్టి పరీక్ష సత్వరముగ చేయఁబడునట్లాయన యేర్పాటుచేయును. విద్యార్థు లభిలపిం చెదరని, ఆయన ప్రత్యేకముగా పాఠములబోధించి పరీక్షకు ముందు పాఠవిమరల తర్ఫీదుచేయును.

చెన్నపురి పార్లమెంటు

ప్రారంభసభ.

శనివారమునాడు మధ్యాహ్నము 3 గంటల కేసభ మువవభారత సంఘమందిరమున జరుపబడినది. 100 మంది సభ్యులును వెక్కుమంది ద్రవ్యులును వచ్చియుండిరి. వక్త (స్పీకరు) యగ్రాసము స్వీకరింపవలె నను తీర్మానమును ప్రధానకార్యనిర్వాహకరాలు (అనిబిసెంటుమ్యగారు) ప్రతి పాదించిరి. దానిని భానుబహదూరు గులాముహమ్మదు మహా జరుగారు బలపరిచిరి. అంగీకరింపబడినవివాద వక్త (న్యాయ మూర్తి సదాశివయ్యగారు) యగ్రాసము నలంకరించిరి.

క్రికేటులగు గోఖేలుగారు

క్రికేటులగు గోఖేలుగారి మరణమునకు సంతాపమును వెలుపు తీర్మానమును ప్రధానమంత్రి ప్రతిపాదించెను. నేను పూజానగరమునకు వెళ్లినపుడే స్వామెంటు సభనుగూర్చి గోఖేలుగారిలో ముచ్చటించి వారి యభిప్రాయ మునడిగితిని. ఆయన నాకది యంగీకారమే. ఆపార్లమెంటు వర్ధిల్లుగాక యనియాకీర్తించిరి. కాన క్రికేటులగు నానర్వ భారతనాయకుని యాకీర్తనముతో నీసభ ప్రారంభింప బడు చున్నదని ప్రధానమంత్రి నుడివెను.

భానుబహదూరు ఎం. ఎ. కుద్దుసుబాదా సాహెబు గారు దానిని బలపరుచుచు మహమ్మదీయుల కామహనీయుని యెడల గౌరవమును నూచించిరి. తీర్మానముంగీకరింప బడినది. స్పార్లమెంటు సభలో జరుగవలసిన పనులను గూర్చియు మంత్రివర్గమువారి భావమును గూర్చియు ప్రధానమంత్రి సంగ్రహముగ నుపన్యసించిరి.

కాసనములను ప్రతిపాదించుట కనుమతి.

1 రాష్ట్రీకస్వపరి పాలనమును గూర్చిన కాసనము 18.3-1915 న రెండవసారి చదువబడవలెనని ప్రధానమంత్రి స్థానమందుండు అనిబిసెంటుమ్యగారును, 2 గ్రామ పంచాయతీల కాసనము 24-7-1915 న చదువ బడవలెనని స్థానికప్ర భుత్వసంఘకార్యదర్శి టి రంగాచారి గారును 3 నిర్బంధ ప్రారంభ విద్యాకాసనము 17-4-1915 న చదువబడవలె నని విద్యాకాశాకార్యదర్శి సి.పి. రామస్వామయ్యగారును 4 పరిశ్రమలకును ప్రభుత్వమువారికి నిగలసంబంధమునుగూర్చిన కాసనము 21-8-15 న చదువబడవలెనని పరిశ్రామిక సహాయ కార్యదర్శి వి. రామేశముగారును, 5 రేపు సుంకమునుగూర్చిన కాసనము 21-8-15 న చదువబడ వలెనని వాణిజ్య కార్యదర్శి

యస్. సుబ్బయ్యపెట్టిగారును 6 ధర్మకర్తలు ధర్మవిధి విత్త మును పరిగణితములగు గహకారసంఘములలో నిక్షేపించుట కనుమతి నొసంగు కాసనమును 24-7-15 న చదువబడవలెనని సహకారసంఘ కార్యదర్శి ఎం. ఆదినారాయణయ్య గారును (7) ధర్మకార్య ప్రవర్తనములనుగూర్చిన కాసనమును 17-4-15 న చదువబడవలెనని స్వదేశమంత్రి ఎల్. ఏ. గోవిందరావువయ్యగారును, సభవారియనుమతిని వదలిరి. రజస్వలా వివాహకాసన మును మొదటిసారి చదువుటకును ముద్రించుటకును (కే. క్రిని వాసయ్యంగారు సభకు రానికారణమున) యస్. గురుస్వామి శెట్టిగారు రనుమతిని చేడిరి.

ఒక కాసనము నొక సభ్యులు ప్రతిపాదించియున్నప్పుడు అతని ప్రత్యామ్నాయముగ మరియొక సభ్యులు దానిని ప్రతిపా దింపవచ్చునాయని వక్తను కే. ఆర్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు గాదెగిరి. వక్త శేఖరునితో (ఆర్. యచ్. అయ్యంగారు) నాలో చించి ప్రతిపాదించవచ్చునని నడిపిరి. ఆ కాసనము 27-8-15 న రెండవసారి చదువబడవలెనని యస్. గురుస్వామి శెట్టి గారు కోరిరి.

రజస్వలానంతర వివాహా విషయ మిదివరకే విఫల ముగ చర్చింపబడియుండుటచే దానిని మరల నీ. పార్లమెంటు లో చర్చించుట చర్చిత చర్చణమును నిరవయోగము నగునని యస్. సత్యమూర్తిగారు పూర్వకము చేసిరి.

ఉభయవాదములనే సభలోనను జరుగలేదుగాన నిచ ట జరుగుట యుక్తమని ప్రధానమంత్రి నుడిపిరి.

ఆ కాసనమునకు సభలో నిద్దరు తప్ప తక్కిన వారం దరు నంగీకరించిరి.

సభ బాలించబడెను.

The Kistna District Co-Operative Bank (Ltd.)
Masulipatam.

కృష్ణాడిస్ట్రిక్టు కో-ఆపరేటివ్
బ్యాంకు (లిమిటెడ్) బందరు

మూలధనము 1,00,000
భాగము 1 కి రు 100 చొ॥ 1000 భాగములు.
ప్రస్తుతము వసూలు చేయవలసిన మూలధనము 50,000
వడ్డీకి దాచివుంచుకొన వారికి (డిపాజిటు చేయువారికి)
6 మాసములు వుంచుకొన్నయెడల నూటికి సం॥కు రు 5 చొ॥.
6 మొదలు 12 మాసముల వరకు 5 1/2 చొ॥.
1 సంవత్సరము అంతకుపైన వుంచుకొన్న యెడల రు 6 చొ॥.
వడ్డీ 6 మాసముల కొకపర్యాయ మివ్వబడును.
మద్రాసు గవర్న మెంటువారి నెం 1267 రు G.O,
ప్రకారము గవర్న మెంటు ఉద్యోగస్తులుకూడ భాగములు
పుచ్చుకొనవచ్చును. వడ్డీకి దాచివుంచుకొన వచ్చును.
జంధ్యాల గోరివాదశాస్త్రీ, ప్రసిడెంటు.
చిన్నం రాజమన్నులు, అసలరీశ్వరరాజు.

కావలెను

నమ్మక మైనట్టియు శ్రాత్తమార్పులతో కూడినట్టియు వ్యాపారమును కొనసాగించుటకు ప్రధాన ఏజెంటును జిల్లా ఏజెంటును, డివిజను ఏజెంటును కావలెను. వారికి నెలకు రూ. 20 లు మొదలు రూ. 50 లు వరకును జీతములు యివ్వబడును. వైగా అలవెస్సులు కూడా యివ్వబడును. పనిచేయు సమర్థతసత్ప్రవర్తనము కలిగినట్లు సర్టిఫికేటు లుండ వలెను. కొద్దిమంది మాత్రమే కావలెను. ఇష్ట మున్నవారు వెంటనే ఈదిగువ చిరునామాకు వ్రాయవలెను.

వి. యస్. రంగను,
కార్యదర్శి.

ఇండియా ప్రావిడెంటు కంపెనీ,
81-వ. లేరునీధి, తిరువల్లిక్కేణి, చెన్నపట్టణము.

చేజోద్ధారకుడగు
గో కే చ రి త
ఈస్వారాజ్యగుని పవిత్ర చరిత్ర మిందు విఫు లముగా వర్ణింపఁబడి యున్నది. భారతీయులకు - ముఖ్యముగ నాంధ్రులకు ఈ మహానీయు డాదర్శ నీయుడు. గ్రంథ మచ్చులోనున్నది చదువదగినది.
హెచ్ వి. కృష్ణఅందుకో.
చింతాద్రిపేట, మదరాసు.

ఈ నెల ౩వ తేదీన ఆనంద్రామ్ నో హెల్త్ థిస్ నో వ్యాక్సిన్ గా ఈ సమాచారాన్ని పేదలకు మెదటి తరగతి వారికి సమీపము నొసంగిరి. మరియు గుడివాడ వాస్తవ్యులను నొప్పి రిల్యుకులను నగు ముచ్చా వాగన్న గారు నూనె రూపుములు విశాఖము వాడ్ల నముచేసిరి. అందు 50 రూపుములు 19-2-15 వేనది ఇచ్చినారు.

త్వర పడుడు !

కొద్ది ప్రకృతి గలవు !

మంచి సమయము !

బరొపాఖండ యుద్ధ చరిత్రము

(మొదటిభాగము సిగ్గునడి.) ధర 8 అణాలు మాత్రమే. పోస్టేజి సహా 0-10-0

ఈ యుద్ధచరిత్రము అందరికీ తెలియజేయుటకు నులభజేయబడినది. మా ప్రకటనలలోనే ప్రథమశ్రేణి ప్రకటించుకొనుచు, ఆంధ్రపత్రిక ప్రతినిధి రూపముగ ముద్రించిన పుస్తక మిది కాదు. ఇతరులు ప్రపంచ సంగ్రామమున లోకమునకు యావత్తుయుద్ధమున విక్రయించు అపద్ధగ్రంథముకాదు. నిజముగా "విరోపాఖండము" జర్మనీ మొదలగు చాలాకొలది గలగు యుద్ధమునకును వివరించి వ్రాసియున్నది. ఈ యుద్ధకారణములను అందరు చక్కగా తెలుగు టకు జర్మనీ యుద్ధచరిత్ర మొదలగు పుస్తకములను వివరించినవియును లిందున్నవి. విరోపాఖండము జరుగుటకు సరియైన కారణము లెరుంగగోరువారు ఈ మొదటిభాగమునందు దెలుపబడిన యావత్తుకారణముల శ్రద్ధతో జదివితీరవలెను.

జర్మనీ, ఫ్రాన్సు, ఆస్ట్రీయా, హంగేరీల నిర్మాణము. గతశతాబ్దమున విరోపాఖండమున ముఖ్యము, జర్మనీ యేకాధిపత్యమును స్థాపించుట, ఇటలీయైకమత్యముననుసరించి, ఆస్ట్రీయా ఏకాధిపత్యములో ముఖ్యములు. జర్మనీయేకాధి పత్యము ఈ చంద్రకంఠము, అధికారవిప్లవము, రాజనీతి మదును. గ్రేటుబ్రిటన్ జర్మనీయను చేసిన పోటాపోటీలు. బాల్కన్ టర్కీ యుద్ధముల ఫలితములు. విరోపా సామ్రాజ్యముల యుద్ధప్రయత్నములు. ఆస్ట్రీయా యుర్రాజు చంపబడిన వెనుక సామ్రాజ్యముల యుద్ధప్రయత్నములు. సామ్రాజ్యములారంభించిన మహాయుద్ధ విన్యాసములు గలవు.

విరోపా చరిత్రము నింతవిపులముగా నిజకారణసహితముగా వెలుగు నిదివరకు వ్రాయలేదని నొక్కిచెప్పుగలము. పుస్తకమును దీని చదివినవారికి విషయముల సత్వసహజములు తెలియును. ఇందులో 30 పేజీలతో చిత్రములును, 6 పూర్వోక్తములును, 120 పుటల విషయములున్నవి. ఈ పుస్తకమును గోరువారికి వి. పి. మాలకమున పంపబడును.

వెంట వెంటనే తమభాగములు వెలుగుచుండును. ఇందులో ఆర్డర్ పేపరున ముద్రించిన చక్కని ప్రతిమలు గలవు
మాచిరునామా:—సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు, నెం 167, మదరాస్. ఇ.

వనోపధి సారాపరిల్లా.

ఇది దేహమునందుబుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల సర్వరోగములను బాగుజేయును. కీళ్ళ పోట్లు, సాతవాలు, పుష్పాట్లు, రసపట్టు, రక్తవికారములను గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయముగను. ఇది సర్వమునకు కాంతినిగలిగించును. వాడికెంత వులకు పుష్టినిగలిగించును. నెత్తురును శుద్ధిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.

ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నెకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. **సీసా వెల రూ. 1-4-0.**

కుటుంబమునందు:—ఇది చర్మమును పూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారతముధువల్లి (తాగు టకు మందు) నాగవల్లి తెలము పైచూరకు మంగు. ఈ రెండుకలిసి నెలరోజుకు సరిపోవుమందు 5-0-0.

డాక్టరు డి. బి సావంత్, ౧౪౪. ఫననవాడి, నం. ౨. బొంబాయి.
Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay.

అమృతాంజనము
అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము.
ప్రతివారము వేలకువేలు విక్రయము.
సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.
తలనొప్పుల మాన్పును. నాయువుపోట్ల బావును.
సామ్రాజ్యపురస్కార బారదోలును. పోట్లపోగొట్టును.
చర్మముపైన రాచిన లోపలికి ఇరికించి
లోపలి నొప్పులు నయము చేయగలవు.
సునాసనగలిగియుండును.
దీనిని విదేశములలోగూడ వాడుచున్నారు.
పంచభావచీటి చూచికొనిన మోగము గలగదు.

అమృతాంజనము ప్రాచ్య దేశ మూలికల సంపుటిచే హిందూ దేశమునందు సిద్ధముచేయబడిన లోక విఖ్యాతమైనది. ఇప్పుడిప్పుడు తయారగుచున్న శ్రాత్రమందుగాదు. పదియైదేండ్లుగా దేశమునం కంటటను వాడుకలో చుండి మెప్పును బొందిన దివ్యామృతము.
అమృతాంజనము డిపో, 100, ఫెరిరోడ్డు, బొంబాయి లేక, 6, 7, తంబు సెట్టివిధి, చెన్నపట్టు.

అమృతాంజనం.
అమృతశ్రేణిమాదిగల
మాయమందుగాదు.
ప్రతి యింటనుండగలదని
అందరిని వాడుచున్నప్పుడు
అందరినీ పక్షి నాతియును
అందరికీ దివ్యామృతము.
అందరిని దేవులతో రహ
సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు

క ఫ హ రి
సీసా 1 కి రూ 1-0-0. వి. పి. సహా 1-4-0.
దగ్గు శ్వాసరోగములందు బలహీనత వలన ఏర్పడును. ఇది అనేక విధములు ప్రైవేటుమువలన ఏర్పడిన ద. శీతకాలమున ప్రబలింపి దగ్గు శ్వాసరోగముల సూక్ష్మనాళములందు ఏర్పడుదగ్గు. ఉబ్బునము, తుయదగ్గు, దగ్గుకు చేపించవలసినందు దగ్గు విధమును బట్టి యుండును.
కలరామాత్రలు
జబ్బి 1కి 12 మాత్రలు వెల రూ 0-6-0
కలరా ప్లేగువలెనే ఒకవిధమైన అంటుబాధ్యము. ఇది గాలియందు నీటియందు పరమామృతమైన విష పురుగులు చేరుటవలన కలుగును. తగిలినవెంటనే మందును తినుట అవశ్యకము. కలరా యున్నచోట నీటిని యిచ్చిత్రాగుట యుక్తము.
అమృతాంజనము డిపో, 7, తంబు సెట్టివిధి, మద్రాసు

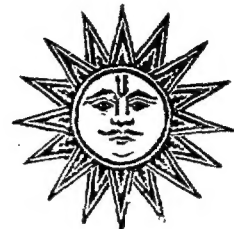
మంచిమనుషుడు! పేదవలె ఖయ్యపడినా!! మనక బి. ఆకాశ!!
ఈపంచము కొనువారికి, పంచ 1-కి అ రైలాంబుటను
కొరవని కొదవడ్రవలావము అను గ్రంథముకలిగి వానాను
మేలైన జీవాకా పట్టుపంచలు.

అనేక పంచముల కర్మపడినందు వస్తుతం ధరలు తగ్గించియున్నాము
వాచనలారా! కృంగారమున్ను జాగరికతయున్నుగల మేలైనజీవిత పట్టుపంచము వందుగదినము. ఆపాదముకొరకు తెప్పించి విక్రయించితిమి. పోగా మిగతాకొద్ది పంచములూ, తగ్గి యున్నది. ఇందులో ఎరువు, వచ్చు అతుపచ్చు, రోజూ, మేఘవర్షం ఇత్యాదిరంగులు గలవి. వీని నీయమైనవి, త్వరపడుడు.
రక్తచూరనిదివిన్ని 2 1/2 మాస పెడబుగల పట్టుపంచ 1కి 2-0-0
పంచ 1-కి తపాలఖర్చులు 0-4-0
డిటా రెండుపంచము కొనువారికి తపాలఖర్చులు ఇతాం.

టి. సీతారామ మొదలియార్,
కి, కందప్ప మొదలివిధి, తిరువల్లి క్షే. 7, మదరాస్

ఆంధ్ర పత్రిక

పుష్ప

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమా గ్గును గమనింపుడు.

కరస్పాండెట్లు మొదలగు న వి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—
ఎన్ నారాయణ అందు కంపెనీ,
21, హమ్మంపేథి, బొంబాయి.

గుణమీయనిచో
సొమ్ము తిరుగ నీయబడును.
100 మాత్రలు గల సీసా రు. 2-0-0.
పోస్టుఖర్చులు వగయిరా ప్రత్యేకము.
సమ్మకమునున మందులు యింకను కలవు.
కేట్లాగు ఉచితముగ పంపబడును.
టవర్ అండ్ కో.,
(1-12-14) ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా

ప్రపంచ చరిత్ర.
ఇదివరకు రెండు సంచికలు వెలువడినవి.
ఇం బన్ని దేశముల చరిత్రయు సులభ మగు భాషలో రచింపబడుటతో రథలవలె వర్ణితమగును. చందాపట్టి సంచత్తరమునకు (రహస్యము 600 పుటలు) 6 సంచికలు, చందా రు. 2-0-0-0 (పోస్టేజితో సహా). ప్రవేశ రుసుములేదు. సంచత్తరము చందా ముందుగ స్వీకరింపబడును.
కలయవారు— గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం.ఏ., విశ్రాంతి, మదరాసు. అని వ్రాయుడు.

ముత్యపు సుర్పా.
1 వ రకం అ ఎత్తు రు. 1-0-0.
2 వ రకం 0-8-0. 3 వ రకం 0-4-0.
మంచి ముత్యములు, మోమిరా, పచ్చునపుర ముఖో చేయబడినసుర్పా కండ్లకు చలువ చేయుటకు మంచిమందు. ఈసుర్పా శ్రేష్ఠమైనది.
అమృతాంజనము డిపో, తంబు సెట్టివిధి, మద్రాసు.